

DEN EUROPÆISKE CENTRALBANK

BANKTILSYN

Årsrapport om ECB's tilsynsvirksomhed

2017

BANKENTOEZICHT

Marts 2018

BANKTILSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŲ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNÍ DOHLÉD

BANKENAUF SICHT

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILSYN

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHLAD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Indhold

Forord af Mario Draghi, formand for ECB	3
Indledning: interview med Danièle Nouy, formand for Tilsynsrådet	4
1 Tilsynets bidrag til finansiel stabilitet	9
1.1 Kreditinstitutternes største risici og generelle resultater	9
Boks 1 Konsolidering af banksektoren – hindringer for grænseoverskridende fusioner og overtagelser	13
1.2 Arbejdet med misligholdte lån (NPL)	16
1.3 Arbejdet med tematiske gennemgange	28
1.4 Inspektioner på stedet	33
1.5 Måltrettet gennemgang af interne modeller (TRIM)	40
1.6 Indirekte tilsyn med mindre signifikante institutter og tilsynsmæssig overvågning	42
1.7 Makroprudentielle opgaver	46
2 SSM's bidrag til EU's krisestyrings- og afviklingsrammer	48
2.1 Afviklinger i 2017	48
2.2 Samspillet med Den Fælles Afviklingsinstans	57
2.3 Arbejdet med genopretningsplanlægning	59
2.4 Krisestyring for mindre signifikante institutter	61
3 SSM's rolle i den europæiske og globale tilsynsstruktur	63
3.1 Europæisk og internationalt samarbejde	63
Boks 2 Brexitforberedelser	68
3.2 ECB Banktilsyns bidrag til udarbejdelsen af regulering på europæisk og internationalt plan	70
Boks 3 Revision af EU's banklovgivning (CRR/CRD IV, BRRD og SRMR)	71
4 Tilladelser, håndhævelse og sanktionsprocedurer	75
4.1 Udvikling i antallet af signifikante institutter og fælles procedurer	75

4.2	Indberetning af overtrædelser og sager vedrørende håndhævelse og sanktioner	79
5	Organisatorisk opbygning: ECB Banktilsyn	83
5.1	Opfyldelse af krav om ansvarlighed	83
5.2	Undersøgelser og revisioner af SSM's arbejde	84
5.3	Beslutningstagning	85
5.4	Ansættelse af personale i ECB Banktilsyn	93
5.5	Gennemførelse af adfærdskodeksen	96
5.6	Anvendelsen af princippet om adskillelse mellem pengepolitiske opgaver og tilsynsopgaver	98
Boks 4	Udfordringerne med hensyn til den flersprogede kommunikation i det europæiske banktilsyn	100
5.7	Rammer for datarapportering og informationsstyring	101
6	Rapportering om budgetforbruget	104
6.1	Udgifter i 2017	104
6.2	Gebyrrammen for 2017	107
7	Retsakter vedtaget af ECB	112
7.1	ECB's forordninger	112
7.2	Andre retlige instrumenter end forordninger	112
8	Den europæiske banksektor i tal	114
9	Ordliste	117
	Forkortelser	121

Forord af Mario Draghi, formand for ECB

Den finansielle krise begyndte for 10 år siden og førte til udbredt økonomisk, social og finansiell ustabilitet. I flere år var euroområdet plaget af en drastisk nedgang i produktionen, beskæftigelsen og långivningen til økonomien samt af det finansielle systems fragmentering langs de nationale grænser. Banksystemets stabilitet var truet, og mange tvivlede på, at euroen ville overleve.

Krisen bragte adskillige institutionelle svagheder i euroområdet frem i lyset, især manglen på et integreret bankmarked – hvis søjler udgøres af en fælles tilsynsmyndighed, en fælles afviklingsmyndighed med en fælles afviklingsfond og en fælles indskudsforsikringsordning. Som et led i de politiske beslutningstageres reaktion på turbulensen i 2012 blev der oprettet en fælles tilsynsmyndighed, som blev placeret hos ECB. Over bare to år blev det europæiske banktilsyn opbygget med deltagelse af de kompetente nationale myndigheder.

I dag har økonomien i euroområdet været i vækst i næsten fem år, og væksten er bredt funderet på tværs af lande og sektorer. ECB's pengepolitik har været den vigtigste drivkraft bag genopretningen, og banktilsynet på euroområdeniveau har været et vigtigt supplement til dens tiltag.

For det første har det integrerede banktilsyn bidraget til at gøre bankerne stærkere, hvilket har medvirket til at afhjælpe den finansielle fragmentering, forbedre transmissionen af pengepolitikken og genoprette kreditgivningen til husholdninger og virksomheder. Udlånsrenterne har nærmet sig et rekordlavt niveau i hele euroområdet.

For det andet har det europæiske banktilsyn med sit krav om, at bankerne skal have tilstrækkelig kapital, og ved at sikre en holdbar balance mellem risiko og afkast, været det første bolværk mod risici for den finansielle stabilitet, der kommer fra banksektoren. Dette har gjort det muligt for pengepolitikken at opfylde mandatet om prisstabilitet, også i en situation, hvor en lempelig pengepolitik har været påkrævet over længere tid, fordi risiciene for den finansielle stabilitet blev og bliver inddæmmet af et effektivt tilsyn.

I 2018 står bankerne stadig over for en række vigtige udfordringer. Der er bl.a. udfordringer med at rydde op i deres balance og reducere "gamle" eksponeringer, der for størstedelens vedkommende stammer fra den finansielle krise, fx visse ikke-omsættelige finansielle produkter, og fra den efterfølgende store recession, fx misligholdte lån. Der er også udfordringer i forbindelse med behovet for at tilpasse deres forretningsmodeller til nye teknologiske udfordringer og for at imødegå overkapacitet og høje omkostninger. Disse områder skal også fremover være prioriterede indsatsområder for banker, der vil være stærke og tjene euroområdets økonomi.

Indledning: interview med Danièle Nouy, formand for Tilsynsrådet

Der er nu gået næsten 10 år, siden Lehman Brothers gik konkurs, og den finansielle krise begyndte. Er det finansielle system blevet mere sikkert siden da?

Der er ingen tvivl om, at den globale finansielle krise førte mange ændringer med sig. På globalt plan har vi netop færdiggjort en omfattende lovgivningsreform, Basel III. Der er kommet strengere regler for bankerne og lukket huller i lovgivningen. På europæisk plan er vi begyndt at opbygge en bankunion. Lige nu hviler bankunionen på to søjler: det europæiske banktilsyn og den europæiske bankafvikling. Begge søjler er med til at styrke tilsynet med banker i hele Europa og håndtere kriser mere effektivt. Alt i alt kan man sige, at det finansielle system, i dets nuværende opbygning, i vid udstrækning er formet af krisen. Og denne opbygning er meget mere stabil end den forrige. Så ja, det finansielle system er blevet mere sikkert.

Hvad med bankerne? Har de lært lektien?

Det håber jeg da. Når det kommer til stykket, var en af de grundlæggende årsager til krisen en kultur, der prioriterede kortsigtede gevinster over langsigtet holdbarhed, og som ofte overså den virkning, bankernes adfærd har på økonomien og skatteyderne. Denne kultur skal ændres, og ændringen skal komme fra bankerne, selv om man med lovgivningen skal sikre, at der hele tiden er de rette incitamenter.

Hvilke incitamenter tænker du på?

Først og fremmest bør det, at banker nu kan gå konkurs på en velordnet måde, flytte deres fokus i retning af holdbarhed. Offentlige redningspakker bør høre fortiden til. Her spiller Den Fælles Afviklingsmekanisme en vigtig rolle i Europa. Den bestod sin første prøve i 2017, hvor tre store banker gik konkurs og blev afviklet eller likvideret. Det sender et klart budskab om, at bankerne nu er nødt til at tage konsekvenserne af deres handlinger. Hvis de ikke handler klogt, kan det ende med konkurs.

Truslen om konkurs tilskynder altså bankerne til at begynde at tackle alle deres udfordringer?

Ja selvfølgelig. Bankerne er kommet langt siden krisen, men der er stadig udfordringer, som skal håndteres. Og tiden er inde til at gøre det. Der er fire grunde til, at betingelserne er ideelle nu. For det første klarer euroområdet økonomi sig godt. For det andet kan nye teknologier måske være en udfordring for bankerne, men de giver dem også nye muligheder for at tjene penge og forblive rentable. For det tredje er der vished med hensyn til lovgivningen, nu da Basel III er færdiggjort. Og for det fjerde er der vished med hensyn til tilsynet, nu hvor det europæiske banktilsyn er fuldt etableret. Bankerne ved, hvordan vi arbejder, og hvad de kan forvente fra vores side.

Er det ikke korrekt, at rentabilitet er en stor udfordring for bankerne i euroområdet?

Rentabilitet er helt sikkert den største udfordring for bankerne i euroområdet. Nogle af dem tjener stadig ikke til kapitalomkostningerne, og det er en uholdbar situation i det lange løb. Det er både et problem for bankerne selv, men også noget, der bekymrer os som tilsynsmyndigheder. Urentable banker kan ikke støtte den økonomiske vækst og opbygge kapitalbuffer. Samtidig vil de måske begynde en jagt efter afkast, som vil øge risiciene. Derfor er vi i tilsynsmyndighederne bekymret over den manglende rentabilitet hos eurorådets banksektor.

Hvad bør bankerne gøre for at øge rentabiliteten?

Det er sværere at svare på, da alle banker er forskellige, og de enkelte banker er nødt til at have deres egen strategi. Som udgangspunkt skal hver eneste bank have en strategi og gennemføre den. Her kommer begrebet "strategisk styring" ind i billedet. Kort fortalt drejer det sig om ledelsens evne til at sætte en kurs mod bankens langsigtede mål. Dette kræver sunde processer og god ledelse, herunder risikostyring. Er disse betingelser opfyldt, har ledelsen til hver en tid et godt overblik over og indblik i hele organisationen og kan hurtigt ændre kurs, hvis det bliver nødvendigt. Overordnet kan man sige, at jo bedre bankerne er til "strategisk styring", desto større succes har de. På et mere praktisk plan bør bankerne overveje at sprede deres indtægtskilder, fx ved brug af nye teknologier. For de store banker i

euroområdet gælder det, at over halvdelen af driftsindtægterne udgøres af nettorenteindtægter. I betragtning af de rekordlave renter er dette noget, der skal arbejdes med. Bankerne kan fx forsøge at øge deres gebyr- og provisionsindtægter. Mange banker har da også tilkendegivet, at de agter at gøre dette. Men som sagt er bankerne forskellige, og de må hver især finde deres egne løsninger. Mere overordnet er den europæiske banksektor nødt til at konsolidere sig yderligere.

Hvad med omkostningerne? Kan nedskæring af omkostninger ikke også give højere indtjening?

Det er rigtigt, at der er plads til at reducere omkostningerne. Se bare på de store netværk af filialer. Er de stadig nødvendige i en tid med digital bankvirksomhed? En banks strategi for at blive mere rentabel kan godt omfatte en nedskæring af omkostningerne. Dog med det forbehold, at bankerne ikke må skære ned de forkerte steder. Personalenedskæringer på områder som risikostyring er ikke en god idé. Besparelser på IT-systemer er heller ikke. Mere generelt sagt må bankerne ikke spare på områder, der har central betydning for deres fremtidige succes og stabilitet.

Påvirker misligholdte lån rentabiliteten?

Ja, det gør de i høj grad. Misligholdte lån, eller NPL, trækker fortjenesten ned og bruger ressourcer, som kunne have været anvendt mere effektivt. Da NPL beløber sig til næsten 800 mia. euro i euroområdet, udgør de et stort problem, som skal løses. Den gode nyhed er, at bankerne gør fremskridt. Siden begyndelsen af 2015 er NPL blevet reduceret med ca. 200 mia. euro. Det er opmuntrende, men det er ikke nok.

Hvilke større foranstaltninger har det europæiske banktilsyn truffet for at bidrage til at løse problemet med misligholdte lån?

NPL er en af vores højeste tilsynsprioriteter. I begyndelsen af 2017 offentliggjorde vi en vejledning til bankerne om, hvordan de håndterer misligholdte lån. Med udgangspunkt i denne vejledning har vi gransket bankernes egne planer for håndteringen af NPL. I 2018 vil vi fortsætte overvågningen af, hvordan planerne implementeres.

Det er imidlertid ikke nok, at bankerne slipper af med eksisterende misligholdte lån. De skal også håndtere potentielle nye NPL. Med dette for øje offentliggjorde vi i slutningen af 2017 et udkast til et tillæg til vores vejledning. Heri beskrives, hvordan vi forventer, at bankerne foretager hensættelser til nye NPL. Disse forventninger er naturligvis ikke bindende. Det er et udgangspunkt for tilsynsdialogen, som vil indgå i vores tilgang til de enkelte banker. Der blev afholdt en offentlig høring om udkastet til tillæg, og i marts 2018 blev den endelige udgave offentliggjort.

Der er altså stadig behov for, at bankerne rydder op i deres balance.

Ja, de gode tider varer ikke evigt, så bankerne bør få så meget som muligt ud af dem, mens de kan. Når der kommer et tilbageslag, bliver det meget vanskeligere at nedbringe NPL. Mere overordnet er "rene balancer" nøglen til rentabilitet på kort og mellemlangt sigt. Hvad dette angår, bliver Den Europæiske Banktilsynsmyndigheds stresstest i 2018 sandhedens time for bankerne. Den vil gøre det nemmere at vurdere bankernes modstandskraft, når der kommer hårde tider.

Hvad skal det europæiske banktilsyn ellers overvåge, ud over lav rentabilitet og misligholdte lån?

Der er mange ting. Vi ser fx nærmere på de interne modeller, som bankerne bruger til at fastlægge risikovægtningen af deres aktiver. Dette har stor relevans for beregningen af kapitalkrav og derfor for bankernes modstandskraft. For at sikre, at modellerne giver tilfredsstillende resultater, foretager vi en målrettet gennemgang af interne modeller – eller TRIM, som vi kalder den. Gennemgangen har tre formål. For det første at sikre, at de modeller, bankerne anvender, lever op til regulatoriske standarder. For det andet at harmonisere den måde, tilsynsmyndighederne behandler interne modeller på, og for det tredje at sikre, at de risikovægte, der beregnes med interne modeller, er baseret på den faktiske risiko og ikke på valget af model. TRIM vil bidrage til at øge tilliden til interne modeller, kapitaldækning og følgelig til bankernes modstandskraft.

Er den målrettede gennemgang af interne modeller også relateret til Basel III og det omdiskuterede outputgulv?

Der er helt sikkert en sammenhæng. Generelt tager Basel III sigte på at opretholde risikobaserede kapitalkrav. Dette giver god mening, da risikobaserede kapitalkrav er effektive og ansporer bankerne til nøje at definere, måle og styre deres risici. I denne forbindelse har interne modeller central betydning. Hvis de ikke fungerer korrekt, kan bankerne ende med at være underkapitaliserede og sårbare. Og som nævnt tager TRIM sigte på at sikre, at de interne modeller fungerer korrekt. Det foregår så at sige bottom-up ved at vurdere selve modellerne. Samtidig indfører Basel III nogle top-down-sikkerhedsforanstaltninger, herunder det outputgulv, du nævner. Det sikrer, at de risikovægte, som beregnes med interne modeller, ikke kommer under et bestemt niveau. Ligesom TRIM bidrager outputgulvet derfor til at gøre risikobaserede kapitalkrav troværdige. Dette er i høj grad i bankernes interesse.

For nu at gå fra Basel til Storbritannien: Hvordan forbereder det europæiske banktilsyn sig til Brexit?

Brexit vil ganske givet ændre Europas banklandskab. Og det påvirker banker på begge sider af kanalen. De er primært interesserede i fortsat at have adgang til hinandens markeder. For at det kan ske, vil de muligvis skulle gennemføre

gennemgribende organisatoriske ændringer, og sådanne ændringer skal naturligvis forberedes i god tid.

Tilsynsmyndighederne skal imidlertid også forberede sig til verden efter Brexit. Vi har udviklet en række politiske strategier på en række relevante områder og har gjort det klart, hvad vi forventer af banker, der flytter til euroområdet. Vi er i tæt kontakt med de pågældende banker via forskellige kanaler. Herved får vi et bedre indblik i deres planer og kan klart formidle vores forventninger.

De forandringer, Brexit vil medføre, er dog andet og mere end nogle banker, der flytter deres virksomhed ud af Storbritannien. Som tilsynsmyndighed skal vi tænke mere generelt på grænseoverskridende bankkoncerner, og hvordan vi kan sikre, at de er underkastet et grundigt tilsyn, og at de kan afvikles. Det vil ikke kun påvirke banker, der opererer fra Storbritannien, men også banker, der opererer fra andre tredjelande. Og det kan også påvirke europæiske banker, der opererer uden for EU.

Hvordan ser du den finansielle integration udvikle sig i Europa på den anden side af Brexit?

Brexit er sørgeligt, det kan der ikke være tvivl om. Men der er heller ikke tvivl om, at den finansielle integration i Europa vil fortsætte. Vi er kommet langt med arbejdet med Europas bankunion, og tilsyneladende tiltaler idéen også lande uden for euroområdet – især østeuropæiske og skandinaviske lande. Det synes jeg er opmuntrende.

Bankunionen skal dog stadig færdiggøres, og den manglende tredje søjle er en europæisk indskudsforsikringsordning eller EDIS. Nu hvor banktilsynet og bankafviklingen er blevet overført til europæisk plan, bør det samme også ske med indskudsbeskyttelsen. Først da vil kontrol og ansvar passe sammen. Jeg mener, tiden er inde til at tage yderligere skridt hen imod EDIS.

Efterhånden som der sker fremskridt med bankunionen, bør bankerne begynde at høste fordelene ved et stort og integreret marked. De bør arbejde mere på tværs af grænserne og danne en ægte europæisk banksektor, som pålideligt og effektivt finansierer den europæiske økonomi.

1 Tilsynets bidrag til finansiel stabilitet

1.1 Kreditinstitutternes største risici og generelle resultater

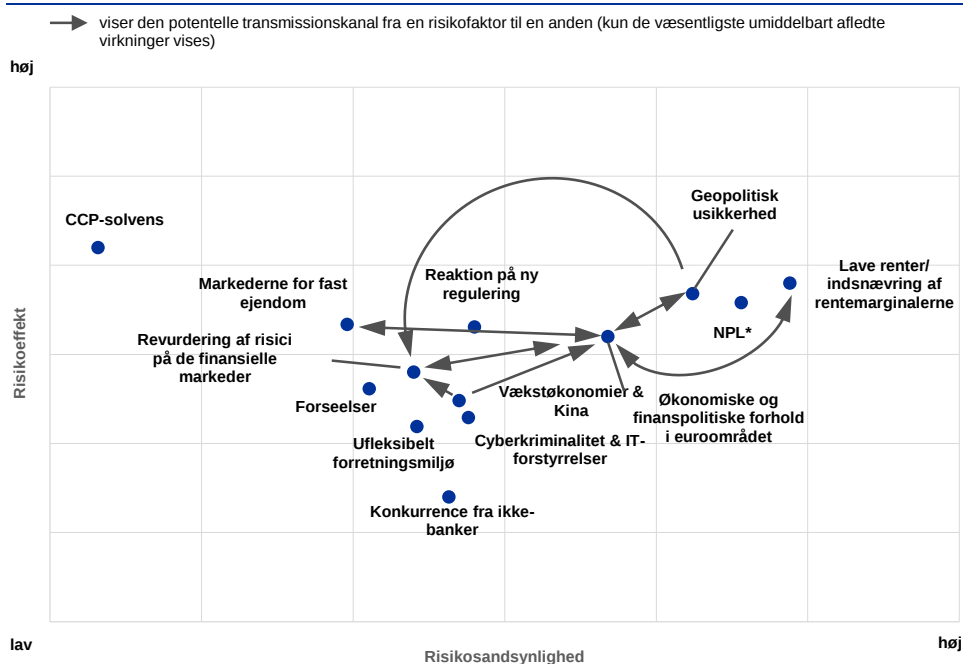
1.1.1 De største risici i banksektoren

Selv om der kan spores forbedringer, er SSM's kort over risici stort set uændret.

De økonomiske forhold, som bankerne i euroområdet operer i, bedredes fortsat i det forløbne år, og nogle banker var i stand til at skabe betydelige overskud, mens der for andre vedkommende stadig er behov for en bedring. Generelt gjorde bankerne solide fremskridt med at styrke deres balance og håndtere misligholdte lån (NPL). Samtidig skred arbejdet med at færdiggøre reguleringen også frem og bidrog til at reducere usikkerheden på dette område.

Figur 1

SSM's kort over risici for euroområdets banker i 2018

Kilde: ECB og nationale tilsynsmyndigheder.

Anm.: Risikokortet viser sandsynligheden for og virkningen af risikofaktorer mellem yderpunkterne lav og høj.

*NPL: Denne risikofaktor vedrører kun banker i euroområdet med høje NPL-andele.

Der er dog stadig visse risici, og det overordnede SSM-risikokort (se **figur 1**) har ikke ændret sig væsentligt siden begyndelsen af 2017. De tre mest fremtrædende risikofaktorer, både med hensyn til deres potentielle indvirkning og deres sandsynlighed, er i) lavrentemiljøet og dets negative virkninger på bankernes rentabilitet; ii) vedvarende høje NPL-niveauer i dele af euroområdet og iii) geopolitisk usikkerhed. De to første risikofaktorer er reduceret noget siden 2016. Den geopolitiske usikkerhed er derimod øget markant, primært på grund af de igangværende forhandlinger om den endelige Brexit-aftale og en mere generel

politisk usikkerhed på verdensplan (samtidig med at den politiske usikkerhed i EU aftog noget efter det franske præsidentvalg).

Rentabiliteten er stadig en stor udfordring

Den lange periode med lave renter er fortsat en udfordring for bankernes rentabilitet. Samtidig med at de lave renter reducerer finansieringsomkostningerne og understøtter økonomien, **indsnævrer de også nettorentemarginalen og belaster herved bankernes rentabilitet**. Bankerne kan derfor blive nødsaget til at tilpasse deres forretningsmodel og omkostningsstruktur. Samtidig skal tilsynsmyndighederne sikre, at bankerne ikke tager for store risici for at øge indtjeningen.

Der er sket en vis nedbringelse af NPL, men der er stadig mere, der skal gøres

Høje NPL-niveauer udgør en anden stor bekymring i tilknytning til et betydeligt antal banker i euroområdet. **I forhold til 2016 har bankerne gjort visse fremskridt med håndteringen af NPL**. Dette har ført til en nedgang i den samlede NPL-andel fra 6,5 pct. i 2. kvartal 2016 til 5,5 pct. i 2. kvartal 2017. Der er dog stadig mange banker i euroområdet, som har for mange NPL på deres balance. Det er derfor helt afgørende, at bankerne styrker deres indsats for at udforme og implementere ambitiøse og troværdige NPL-strategier. Samtidig er der behov for yderligere reformer for at fjerne strukturelle hindringer for omlægning af NPL.¹

Implementeringen af den nye lovgivning kan blive en udfordring for nogle banker

Færdiggørelsen og finjusteringen af lovgivningen fremmer stabiliteten i banksektoren på mellemlangt sigt. **Overgangen til de nye regler kan dog indebære kortsigtede omkostninger og risici for bankerne**, bl.a. risikoen for, at de ikke når at tilpasse sig. Disse risici er blevet noget mindre siden 2016, efterhånden som der er kommet flere oplysninger om diverse lovgivningsinitiativers endelige udformning, efter at der er opnået enighed inden for internationale og europæiske fora.

Der kan finde revurdering af risiko sted på baggrund af problemer med gældens holdbarhed og geopolitiske risici

Gældens holdbarhed er stadig en kilde til bekymring i nogle medlemslande, som fortsat er sårbare over for en mulig revurdering af risiko på obligationsmarkederne (også på grund af de aktuelle meget lave risikopræmier). Statsgældsrisiko er særlig relevant i den nuværende situation med historisk **høj geopolitisk usikkerhed** (som Brexit bidrager til). Potentielle pludselige ændringer i risikovilligheden på de finansielle markeder kan påvirke bankerne gennem revurderingen af deres beholdninger, der opgøres til markedsværdi, og finansieringsomkostningerne.

1.1.2 SSM's tilsynsprioriteter

SSM's tilsynsprioriteter er de områder, som er fokus for tilsynet i et bestemt år. De tager udgangspunkt i en vurdering af de største risici, som bankerne under tilsyn er konfronteret med, og tager højde for den seneste udvikling på det økonomiske, lovgivningsmæssige og tilsynsmæssige område. Prioriteterne gennemgås hvert år og er et meget vigtigt redskab til at koordinere tilsynsmæssige foranstaltninger i bankerne på en tilpas harmoniseret, forholdsmæssig og effektiv måde for herved at bidrage til lige vilkår og en større effekt af tilsynet (se **diagram 1**).

¹ Herunder forbedringer af effektiviteten af sekundære markeder for nødlidende aktiver og mekanismer til håndhævelse af sikkerhedsstillelse samt harmonisering af lovrammerne for insolvens og omstrukturering.

Diagram 1

Tilsynsprioriteter i 2018 og derefter

Prioriteter 2018	Tilsynsaktiviteter i 2018 og derefter	Fortsat fra 2017	Fortsætter sandsynligvis i 2019 ⁵
Forretningsmodeller	 Konsekvenser af renterisiko på bankernes modeller/rentabilitet		
Kreditrisiko	 Ensartet tilgang til NPL ¹ /eksponeringer med henstand (fx dybdegående undersøgelser/inspektioner på stedet)		
	 Eksponeringskoncentrationer og forvaltning og værdiansættelse af sikkerhed (fx fast ejendom, niveau 3-aktiver)		
Risikostyring	 TRIM ² : Modeller for kreditrisiko, markedsrisiko og modpartskreditrisiko		
	 Forbedring af bankernes tilgang til ICAAP ³ og ILAAP ⁴		
	 Evaluere bankernes parathed til IFRS 9 og andre lovgivningsmæssige ændringer		
Flere forskellige risikoniveauer	 Forberedelser til Brexit		
	 Stresstest i hele SSM og (hvert andet år) i hele EU		

1) Misligholdte lån

2) Måltrettet gennemgang af interne modeller

3) Intern procedure til vurdering af kapitalgrundlaget

4) Intern procedure til vurdering af likviditetsgrundlaget

5) Lyseblå afkrydsninger indikerer opfølgingsaktiviteter.

1.1.3 Resultatet af følsomhedsanalysen af renterisiko i bankbogen

ECB overvåger løbende, hvor følsomme bankernes rentemarginaler er over for renteændringer. På baggrund af de lave renter, der påvirker rentabiliteten i banksektoren, besluttede ECB i 2017 at foretage en mere dybdegående vurdering af de strategier, bankerne har udviklet, til at opretholde deres rentemarginaler i forskellige scenarier.

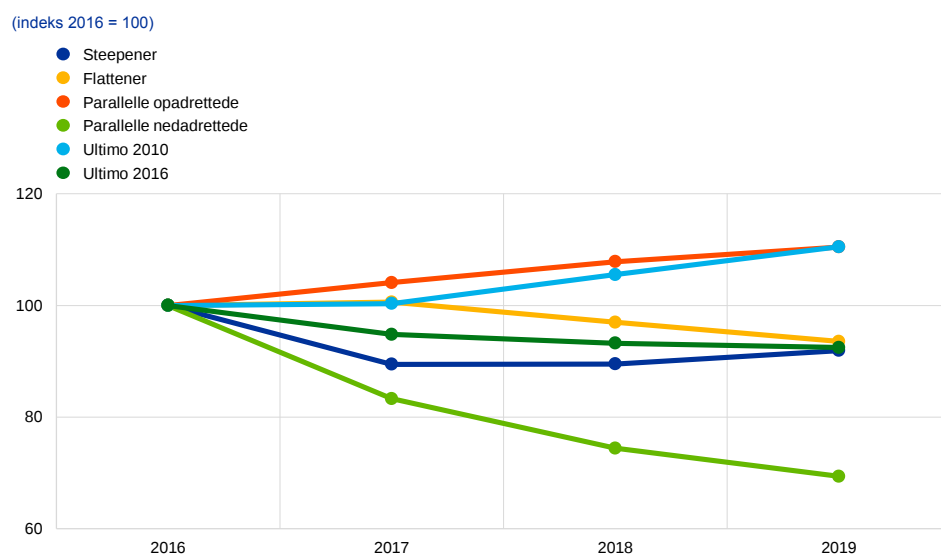
Derfor gennemførte ECB Banktilsyn i 1. halvår 2017 *Sensitivity analysis of interest rate risk in the banking book (IRRBB) – Stress test 2017*.² Vurderingen omfattede et udsnit bestående af 111 signifikante institutter og var baseret på to indbyrdes komplementerende parametre: i) ændringer i bankernes nettorenteindtægter som

² Vurderingen omfattede ikke andre risikotyper som fx markedsrisiko.

følge af renteudviklingen; og ii) ændringer i den økonomiske værdi af bankernes kapitalgrundlag³ (dvs. nutidsværdien af deres handelsbeholdning) som følge af renteudviklingen. Formålet med analysen var at få en tilsynsmæssig vurdering af risikostyringspraksis og gøre fuldt ud brug af sammenligningen af resultaterne på tværs af bankerne. I denne forbindelse blev bankerne anmodet om at simulere virkningen af seks hypotetiske rentestød sammen med en stiliseret udvikling i deres balance.⁴

Figur 2

Gennemsnitlig fremskrevet nettorenteindtægt ved rentestød

Kilde: ECB.

Anm.: Tallene er baseret på samlede fremskrivninger af nettorenteindtægter for alle store valutaer, som blev testet i analysen for alle 111 banker. Scenarier med parallelle skift anvendes aktuelt til IRRBB-rapporteringsprocessen (+/- 200 basispoint for europositioner). Steepener (scenarier for rentestød, der medfører en stigende rentekurve), og flattener (scenarier for rentestød, der medfører en flad rentekurve), udledes af Baselkomitéen for Banktilsyns seneste standarder for IRRBB; stødet ultimo 2010 indebærer renternes tilbagevenden til et niveau, som sidst sås i 2010; stødet ultimo 2016 holder renterne konstante på niveauet ultimo 2016.

Resultaterne viser, at bankerne gennemsnitligt set er godt rustede til at håndtere renteændringer. Et pludseligt parallelt skift i rentekurven med +2 pct. ville have en samlet positiv virkning på nettorenteindtægten (+10.5 pct. over en treårig periode, **figur 2**) og en svag negativ virkning på den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget (-2.7 pct. af CET1, **figur 3**), hvor sidstnævnte er det alvorligste resultat for den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget af alle de rentestød, der er undersøgt.

Resultaterne af analysen bør dog ikke misfortolkes således, at der ikke eksisterer risici, især da de tager højde for bankernes forventninger med hensyn til kundernes adfærd. Bankerne kan fx medtage indskud med ubestemt løbetid som langfristede fastforrentede forpligtelser i deres modeller. I en periode med stigende renter vil en hurtigere revurdering af disse indskud end forventet af banken resultere i en lavere nettorenteindtægt end forventet. Bankerne kalibrerede oftest deres indskudsmodeller på grundlag af en periode med faldende renter. Som sådan afspejler modellerne muligvis kun delvis kundernes reaktion på en rentestigning. Desuden viste

³ Den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget afspejler renteændrings påvirkning af en banks bankbog.

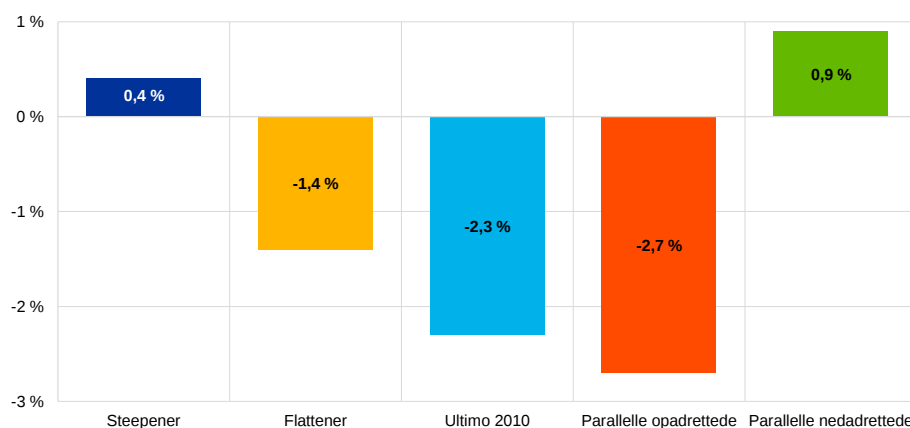
⁴ Nærmere oplysninger findes på [ECB's banktilsynswebsted](#).

modellernes varigheder af kerneindskud sig at være overraskende lange i nogle tilfælde.

Figur 3

Gennemsnitlig ændring i den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget ved rentestød

(ændring i den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget som pct. af CET1)

Kilde: ECB.

Anm.: Tallene er baseret på samlede fremskrivninger af den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget for alle store valutaer og den samlede CET1-kapital for alle 111 deltagende banker. Der er ikke nogen ændring af den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget med de konstante renter, som forudsættes under stødet ultimo 2016.

Resultaterne viser også, at bankerne gør udstrakt brug af rentederivater i deres bankbøger. Generelt bruger bankerne derivater til at afdække mismatches i revurderingsprofilerne for aktiver og passiver. Nogle banker gør dog også brug af rentederivater for at opnå en målsat renteprofil. Set på tværs af bankerne er den samlede virkning af disse handler på følsomheden i den økonomiske værdi af kapitalgrundlaget begrænset (+1,7 pct. af CET1 under det parallelle opadrettede stød). Den begrænsede virkning skyldes dog hovedsagelig udlignende eksponeringer mellem de banker, hvor derivater reducerer aktivernes varighed, og banker, hvor derivater øger denne varighed (henholdsvis 55 pct. og 45 pct. af bankerne i analysen).

Resultaterne af analysen i 2017 blev anvendt i tilsyns kontrol- og vurderingsprocessen (SREP). Fremover vil analysen bidrage med værdifulde input til tilsynsrelaterede drøftelser om renterisiko i bankbogen. Analysen kunne danne udgangspunkt for opfølgende analyser, der udføres af fælles tilsynsteam.

Boks 1

Konsolidering af banksektoren – hindringer for grænseoverskridende fusioner og overtagelser

Et sundt banksystem går hånd i hånd med et sundt marked for bankfusioner og -overtagelser. Med den europæiske bankunion, der omfatter det europæiske banktilsyn, bliver det nemmere for bankerne at fusionere på tværs af grænser.

Grænseoverskridende fusioner inden for euroområdet kan have tre store fordele. For det første vil det udbygge den finansielle integration i euroområdet og bane vejen for det fælles mål: en

europæisk banksektor. For det andet vil sparere have flere valgmuligheder, når de investerer deres penge, og både virksomheder og husholdninger vil kunne trække på flere finansieringskilder. For det tredje vil risikodelingen blive bedre, hvilket vil bidrage til at gøre EU's økonomi mere stabil og effektiv. Desuden kan bankfusioner være med til at reducere overkapacitet og gøre selve bankerne mere effektive. For at disse fordele kan blive en realitet, skal fusionerne imidlertid være sunde set ud fra en tilsynsmæssig synsvinkel.

Status for markedet for fusioner og overtagelser

Efter at omfanget af fusioner og overtagelser i første omgang steg efter euroens indførelse, har det derefter været faldende. I 2016 var de på det laveste niveau siden 2000, både i antal og værdi.⁵ Og der er flere nationale end grænseoverskridende fusioner.

Bankfusioner er komplekse, dyre og risikofyldte, og visse betingelser skal være opfyldt, for at de kan blive en succes. Bankerne skal være sikre på sig selv, før de tager dette skridt, og på nu-værende tidspunkt ser det ud til, at bankerne mangler denne sikkerhed.

Navnlig er der ofte usikkerhed om den økonomiske værdi, som fusioner medfører. Hvad angår potentielle partnere, kan der være tvivl om kvaliteten af deres aktiver og deres evne til at skabe fortjeneste. I nogle dele af euroområdet er der stadig et højt niveau af misligholdte lån, og det er svært at vurdere deres egentlige værdi.

Derudover hersker der tilsyneladende også usikkerhed med hensyn til visse centrale langsigtede faktorer, der forbedrer bankernes resultater. Hvordan vil digitaliseringen og de ændringer i markedsstrukturen, som den fører med sig, fx påvirke en banks optimale struktur og størrelse? Kan det stadig betale sig at overtage et netværk af filialer, når digital bankvirksomhed måske efter-hånden gør dem mindre nyttige? Endelig er der stadig en vis usikkerhed med hensyn til reguleringen, som også kan spille ind. Tilsyneladende vil mange banker gerne se det fælles regelsæt fuldt gennemført, før de overvejer det store skridt, det er at fusionere med en anden bank.

Usikkerheden forstærkes af det grænseoverskridende element. For det første kræver grænseoverskridende fusioner ikke kun, at bankerne skal ud over de nationale grænser, de skal også overvinde kulturelle og sproglige barrierer. Den manglende harmonisering af det retlige og reguleringsmæssige grundlag for tilsynskontrollen af fusioner og overtagelser i SSM-landene kan øge omkostningerne til og være en hindring for grænseoverskridende fusioner og overtagelser. Landenes nationale love, der gælder for fusioner, er ofte forskellige.

Mere generelt spiller ringfencing af kapital og likviditet inden for landene en rolle. På nuværende tidspunkt overvejes det som led i gennemgangen af kapitalkravsforordningen (CRR) og kapitalkravsdirektivet (CRD IV) at gøre det muligt at frafalde krav med hensyn til grænseoverskridende koncerninterne eksponeringer, hvilket i givet fald vil kunne støtte grænseoverskridende fusioner og overtagelser. Desuden indeholder CRD IV og CRR stadig en række valgmuligheder og skøn, der udøves på forskellige måder på nationalt plan. De gør det vanskeligt at sikre et konsistent, overordnet niveau af lovpligtig kapital i alle medlemslande og foretage en fuldstændig sammenligning af bankernes kapitalpositioner.

⁵ ECB, [Financial Integration in Europe](#), maj 2017.

Andre reguleringsmæssige forhold kan naturligvis også spille en rolle for bankernes konsolideringsbeslutninger. De yderligere kapitalkrav, der kan følge med, når en banks størrelse og kompleksitet øges, med andre systemisk vigtige institutters buffere eller endog globale systemisk vigtige bankers buffere, kan fx være demotiverende.

Hertil kommer, at dele af lovrammen (fx konkurslovgivning), skattesystemerne og anden lovgivning (fx forbrugerbeskyttelse), som støtter de finansielle systemers funktion, stadig er forskellige i EU og i euroområdet.

Selv om det europæiske banktilsyn kan gøre opmærksom på disse hindringer, er dets indflydelse på forholdene begrænset. Selve konsolideringen skal overlades til markeds kræfterne, og ændringer af lovrammerne til lovgiverne.

Det, som det europæiske banktilsyn har gjort, er imidlertid at bidrage til at mindske usikkerheden om kvaliteten af bankernes aktiver, hvor gennemgangen af aktivkvaliteten i 2014 var det første skridt mod dette mål. Derudover har det sat som en prioritet at se nærmere på bankernes NPL-porteføljer. Tilsynsmyndighederne kan også sikre, at tilsynsprocesserne i forbindelse med fusioner er effektive. Med hensyn til reguleringen er det vigtigt at sikre en tro og konsekvent gennemførelse af vedtagne reformer, herunder Basel III, og at tage yderligere skridt til at fuldføre bankunionen, først og fremmest den europæiske indskudsforsikringsordning. Alle disse elementer vil bidrage til at mindske usikkerheden.

1.1.4 Signifikante bankers generelle resultater i 2017

Mens 2016 var et særlig vanskeligt år for bankerne i euroområdet, forbedredes situationen noget i 2017. I de første tre kvartaler af 2016 dykkede signifikante institutters driftsoverskud før nedskrivninger med 10 pct. i forhold til de tre første kvartaler af 2015. Derefter var der i de første ni måneder af 2017 en stigning i driftsoverskuddet før nedskrivninger (+2 pct.). Sammen med en kraftig nedgang i nedskrivninger (-14,9 pct. sammenlignet med 2016, -35,2 pct. sammenlignet med 2015) førte dette til en relativ forbedring i de signifikante institutters årlige forrentning af egenkapital, der i gennemsnit var 7,0 pct. (5,4 pct. i 2016 og 5,7 pct. i 2015).

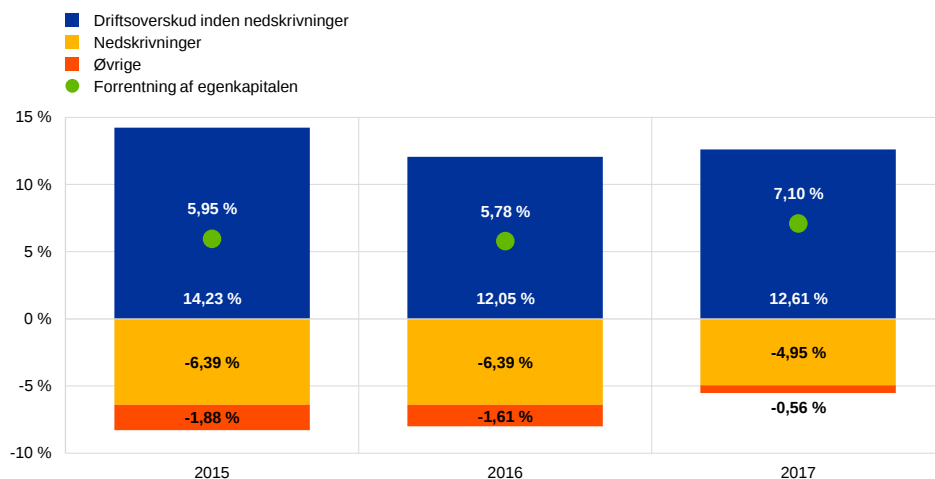
Den overordnede forbedring dækker imidlertid over betydelige forskelle mellem bankerne. En halv snes banker giver stadig underskud, mens en gruppe på en snes banker har opnået en gennemsnitlig forrentning af egenkapitalen på omkring 8 pct. eller mere gennem de seneste tre år. Den omstændighed, at mange børsnoterede banker stadig handles til en price-to-book-værdi under 1, tyder på, at der er behov for yderligere forbedringer for at indfri investorenes forventninger.

Forbedringen i driftsoverskuddet før nedskrivninger skyldtes en stigning i nettoindtægter fra gebyrer og provisioner på 3,2 pct. og i nettohandelsindtægter, som steg med 62 pct. i forhold til de tre første kvartaler af 2016. Nettorenteindtægterne fortsatte derimod med at falde og var 1,9 pct. under værdien i de tre første kvartaler af 2016 efter allerede at være faldet med 0,9 pct. i forhold til de tre første kvartaler af 2015.

Figur 4

Højere forrentning af egenkapitalen i 2017 takket være større driftsoverskud og lavere nedskrivninger

(Alle poster er udtrykt som pct. af egenkapitalen)

Kilde: ECB banktilsynsstatistik.

Anm.: Data for alle år vises som akkumulerede tal for 2. kvartal (på årsbasis).

Faldet i nettorenteindtægter fra 3. kvartal 2015 til 3. kvartal 2016 skyldes tilsyneladende en nedgang i rentemarginaler, idet långivningen steg med 4,7 pct. Långivningen faldt derimod med 2,1 pct. mellem 3. kvartal 2016 og 3. kvartal 2017, navnlig lån til finansielle institutioner (lån til kreditinstitutter -11,8 pct., lån til andre finansielle selskaber -7,3 pct.). Det er værd at bemærke, at ca. halvdelen af de signifikante institutter til trods for denne negative tendens har formået at forbedre deres nettorenteindtægter.

Lavere driftsudgifter – de laveste siden 2015 – bidrog til bankernes positive resultater i de tre første kvartaler af 2017. De faldt med 2,3 pct. i forhold til de første ni måneder af 2016 (-1,6 pct. sammenlignet med de første ni måneder af 2015), hvilket højst sandsynligt skyldes omstrukturingsforanstaltninger, som adskillige banker i euroområdet har truffet for nylig.

1.2 Arbejdet med misligholdte lån (NPL)

1.2.1 Situationen i Europa

Der har været et fald i misligholdte lån (NPL) siden 2015, men niveauet er stadig uholdbart

Misligholdte lån (NPL) på signifikante institutters balance udgjorde næsten 760 mia. euro i 3. kvartal 2017, en nedgang i forhold til begyndelsen af 2015, hvor NPL udgjorde 1 billion euro. Der er dog stadig dele af banksektoren, hvor niveauet af NPL er alt for højt. NPL er tydeligvis et stort problem for den europæiske banksektor. NPL belaster nemlig bankernes balance, trækker fortjenesten ned, lægger beslag på ressourcer, som kunne have været anvendt mere effektivt, og afholder bankerne fra at yde lån til økonomien. Derfor er bankerne nødt til at gøre noget ved NPL. En af

ECB Banktilsyns vigtigste prioriteter i 2017 var arbejdet med NPL. Dette løbende projekt koordineres af en gruppe på højt plan vedrørende NPL, som rapporterer direkte til ECB's tilsynsråd. Gruppens primære mål er at udvikle en effektiv og konsekvent tilsynsmæssig tilgang til banker med et højt NPL-niveau.

ECB offentliggør sin banktilsynsbankstatistik⁶ hvert kvartal. Statistikken omfatter data om signifikante institutters aktivkvalitet. **Tabel 1** viser faldet i NPL mellem 2016 og 2017.

Tabel 1

Misligholdte lån og forskud – beløb og andele efter referenceperiode

(mia. euro, i pct.)

Post	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1. kv. 2017	2. kv. 2017	3. kv. 2017
Lån og forskud ¹⁾	14.170,1	14.248,1	14.675,1	14.516,8	14.728,4
Misligholdte lån og forskud	920,1	876,9	865,4	795,1	759,1
Andel af misligholdte lån	6,5 pct.	6,2 pct.	5,9 pct.	5,5 pct.	5,2 pct.
Misligholdte lån, dækningsgrad	45,8 pct.	46,3 pct.	46,6 pct.	46,3 pct.	45,9 pct.

Kilde: ECB.

Anm.: Signifikante institutter på det højeste konsolideringsniveau, for hvilke der findes en fælles indberetning om kapitaldækning (COREP) og indberetning af regnskabsdata (FINREP). Der var nærmere bestemt 124 signifikante institutter i 2. kvartal 2016, 122 i 3. kvartal 2016, 121 i 4. kvartal 2016, 118 i 1. kvartal 2017 og 114 i 2. kvartal 2017. Antallet af enheder pr. referenceperiode afspejler ændringer af listen over signifikante institutter som følge af ECB Banktilsyns vurderinger, der normalt finder sted en gang om året, samt fusioner og overtagelser.

1) Lån og forskud i aktivkvalitetstabellerne er udtrykt i bruttoværdi. I overensstemmelse med FINREP: i) er eksponeringer, der besiddes med handels hensigt, ikke omfattet, ii) er kassebeholdninger i centralbanker og andre anfordringsindskud omfattet. I henhold til EBA's definition er misligholdte lån lån og forskud, undtagen lån og forskud, der besiddes med handels hensigt, som opfylder et af eller begge disse kriterier: a) væsentlige lån, som har været misligholdte i over 90 dage, b) det anses for usandsynligt, at debitoren indfrier alle sine kreditforpligtelser uden afhændelse af sikkerhedsstillelse, uanset et eventuelt forfaldent beløb eller antallet af dage for misligholdelsen. Dækningsgraden er forholdet mellem akkumulerede nedskrivninger af lån og forskud og beholdningen af NPL.

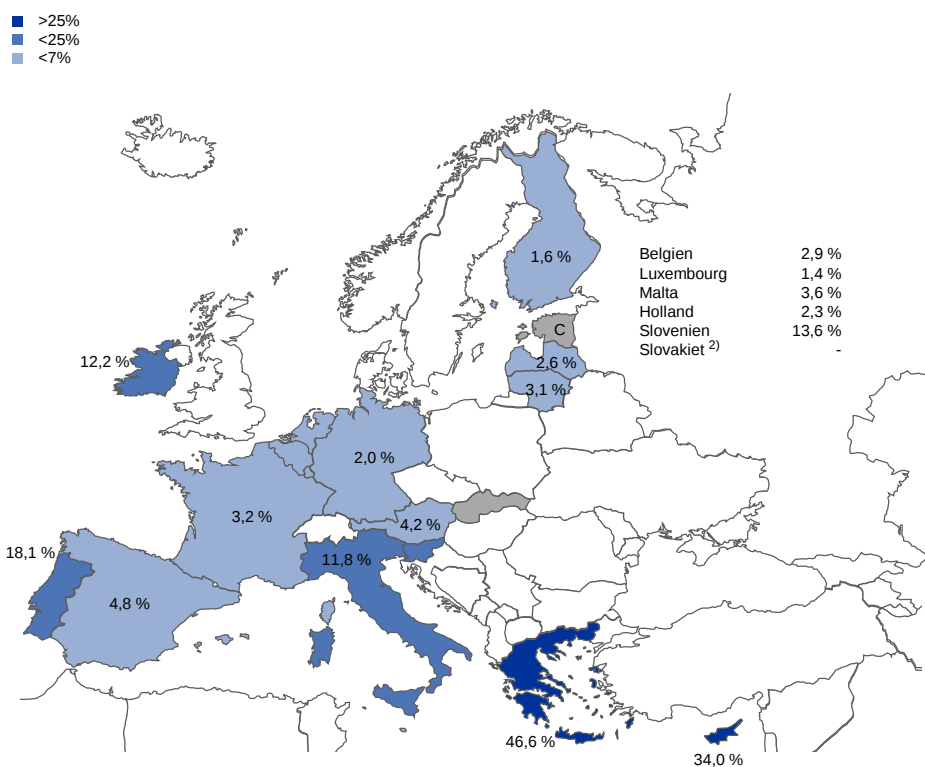
NPL-andelene varierer markant i hele euroområdet

Ser man på hele euroområdet, er NPL-andelen stadig meget forskellig fra land til land, jf. **diagram 2**. I 2. kvartal 2017 havde græske og cypriske signifikante institutter de højeste NPL-andele (med landevægtede gennemsnit på henholdsvis 46,6 pct. og 34,0 pct.). Portugisiske signifikante institutter havde den tredjestørste NPL-andel (18,1 pct.). Ser man på udviklingen, faldt NPL-andelen markant år til år for signifikante institutter i Cypern (-6,3 procentpoint), Irland (-5,6 procentpoint), Italien (-4,4 procentpoint) og Slovenien (-3,2 procentpoint). I 3. kvartal 2017 var NPL-beholdningen hos italienske signifikante institutter 196 mia. euro, efterfulgt af franske signifikante institutter (138 mia. euro), spanske signifikante institutter (112 mia. euro) og græske signifikante institutter (106 mia. euro).

⁶ **Banktilsynsstatistik:** Statistikken er baseret på information, der er indhentet i henhold til de gennemførelsesmæssige tekniske standarder for indberetning med henblik på tilsyn, som er fastsat i Europa-Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 680/2014 og ECB's forordning om indberetning af finansielle oplysninger i tilsynsøjemed (ECB/2015/13).

Diagram 2

Misligholdte lån og forskud¹ pr. land, referenceperiode 2. kv. 2017

Kilde: ECB.

Anm.: Signifikante institutter på det højeste konsolideringsniveau, for hvilke der findes en fælles indberetning (COREP) og indberetning af regnskabsdata (FINREP).

C: Værdien er ikke medtaget af fortrolighedsårsager.

1) Lån og forskud i aktivkvalitetstabellerne er udtrykt i bruttoværdi. I overensstemmelse med FINREP: er i) eksponeringer, der besiddes med handelshensigt, ikke omfattet, ii) er kassebeholdninger i centralbanker og andre anfordringsindskud omfattet.

2) Der er ikke nogen signifikante institutter på det højeste konsolideringsniveau i Slovakiet.

Nogle FINREP er fratrasket NPL-overførsler, som er i gang og forventes afsluttet inden for kort tid.

1.2.2

Behov for en omfattende strategi for afvikling af NPL

Der blev konstateret et behov for en strategi på tre hovedområder: i) tilsynsaktiviteter, ii) retlige og retslige reformer og iii) sekundære markeder for NPL

ECB Banktilsyn gjorde på et tidligt tidspunkt opmærksom på, at det var nødvendigt med en fælles indsats fra alle interessenter for at afvikle NPL. Dette var også en af de primære konklusioner i ECB's kortlægning af national praksis, hvor den seneste udgave blev offentliggjort i en rapport i juni 2017 (se afsnit 1.2.3.1). Rapporten gjorde opmærksom på behovet for en omfattende europæisk strategi på tre centrale områder: i) tilsynsaktiviteter, ii) retlige og retslige reformer og iii) behovet for at udvikle sekundære markeder for nødlidende aktiver.

Diagram 3

En omfattende strategi for håndteringen af NPL kræver en indsats fra alle interessenter, herunder EU og nationale offentlige myndigheder

Hvad angår tilsynsforanstaltninger, har ECB Banktilsyn implementeret omfattende tilsynsforanstaltninger for NPL, der indbefatter:

- udgivelse af vejledninger til alle signifikante institutter, der redegør for de tilsynsmæssige forventninger med hensyn til forvaltningen og reduktionen af NPL
- udarbejdelse af kvantitative tilsynsmæssige forventninger for at fremme en rettidig hensættelsespraksis i fremtiden
- regelmæssige inspektioner på stedet med fokus på NPL
- indsamling af yderligere relevante data fra banker med et højt NPL-niveau.

Som følge af Ecofin-konklusionerne af 11. juli 2017 om en handlingsplan til at løse problemet med misligholdte lån i Europa støtter ECB Banktilsyn også Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA) i udstedelsen af konsistente retningslinjer om NPL-forvaltning for alle banker i EU. Endvidere er ECB Banktilsyn i dialog med EBA om at fremme forbedringen af standarderne for bevilling af nye lån.

Mere generelt har ECB Banktilsyn bidraget aktivt til adskillige andre NPL-initiativer inden for de tre ovennævnte områder, herunder initiativer, der indgår i EU's handlingsplan (vedtaget af Rådet i juli 2017). Dette er foregået i et tæt samarbejde med de interessenter, der er ansvarlige for initiativerne.

1.2.3 Centrale elementer af den tilsynsmæssige tilgang til NPL

1.2.3.1 Kortlægning af national praksis

Der blev foretaget en analyse af den aktuelle tilsyns- og reguleringsmæssige praksis og hindringer for omlægningen af NPL

I juni 2017 udgav ECB sin seneste kortlægning af national tilsynspraksis og lovgivning vedrørende NPL. Rapporten indeholder analyser af praksis i alle 19 eurolande pr. december 2016.⁷ Formålet var dels at identificere bedste tilsynspraksis, men også i) aktuel regulerings- og tilsynspraksis og ii) hindringer for omlægning af NPL. Den opdaterede og udvidede kortlægning bygger videre på en tidligere kortlægning af national tilsynspraksis og lovgivning vedrørende NPL, som blev offentliggjort i september 2016 og omfattede otte eurolande (Cypern, Grækenland, Irland, Italien, Portugal, Slovenien, Spanien og Tyskland). Den havde fokus på at identificere bedste praksis i lande med forholdsvis høje NPL-niveauer eller et "sektorspecifikt" NPL-problem og eksisterende rammer for forvaltningen af NPL.⁸

En af de vigtigste konklusioner er, at alle interessenter skal være forberedt, så de rettidigt og effektivt kan håndtere retlige aspekter

Kortlægningen fra 2017 viser, at der er sket fremskridt i hele euroområdet med hensyn til håndteringen af NPL-problematikken ud fra et tilsynsperspektiv. Kortlægningen kombineret med erfaringerne fra lande med høje NPL-niveauer drager en vigtig konklusion: Alle interessenter skal være proaktive og forberedt, før NPL-niveauerne bliver for høje. Mange lande med lave NPL-niveauer har ikke ændret deres lovgivning på området, siden krisen begyndte. Overordnet set bør de være bedre forberedt, så de rettidigt og effektivt kan håndtere de retlige aspekter, der måtte opstå ved en potentiel fremtidig stigning i NPL-niveauet. Dette indebærer fx fremskyndelse af indførelsen af udenretslige mekanismer (fx gennem realisation af sikkerhedsstillelse eller behandling af virksomheders og husholdningers insolvensfordringer).

Med hensyn til tilsynsordningen og -praksis for håndtering af NPL viser kortlægningen, at værktøjer som fx inspektioner på stedet med særligt fokus på restancer og NPL-forvaltning spiller en afgørende rolle for konstateringen af nye problemer på et tidligt tidspunkt. I denne forbindelse er ECB's vejledning til banker om NPL, som gælder for alle signifikante institutter, en vigtig bestanddel af den tilsynsmæssige vurdering fremover (se afsnit 1.1.2).

Hvad angår mindre signifikante institutter, var der stadig en generel mangel på specifik vejledning om NPL i eurolandene, da kortlægningen af national praksis blev offentliggjort. En række kompetente nationale myndigheder har imidlertid tilkendegivet, at de overvejer, om de også skal anvende ECB's vejledning om NPL på mindre signifikante institutter. I sine konklusioner fra juli 2017 anmodede Rådet EBA om senest i sommeren 2018 at udstede generelle retningslinjer om forvaltning af misligholdte lån i overensstemmelse med ovennævnte retningslinjer med et udvidet anvendelsesområde, der gælder for alle banker i hele EU

⁷ Se ECB, "[Stocktake of national supervisory practices and legal frameworks related to NPLs](#)", juni 2017.

⁸ Se ECB, "[Stocktake of national supervisory practices and legal frameworks related to NPLs](#)", september 2016.

Med hensyn til lovgivningen viser kortlægningen, at der kun (med visse undtagelser) er sket gradvise forbedringer i lande med høje NPL-beholdninger siden den første kortlægning. Under alle omstændigheder er det for tidligt at vurdere effektiviteten af disse ændringer. Hvad angår retssystemerne (herunder rekruttering af eksperter på insolvensområdet), kan ændringerne ikke følge med udviklingen på lovgivningsområdet.

For så vidt angår rammerne for information om NPL, viser kortlægningen, at de fleste eurolande har oprettet centrale kreditregistre, der normalt administreres af de nationale centralbanker. Disse registre anses generelt for at være et værdifuldt tilsynsværktøj til analyser på stedet og eksterne analyser samt til udveksling af oplysninger mellem bankerne.

1.2.3.2 NPL-vejledning og opfølgning

Offentliggørelsen af en NPL-vejledning for banker var et vigtigt skridt i håndteringen af NPL-problematikken i hele euroområdet

I marts 2017 offentliggjorde ECB Banktilsyn en kvalitativ vejledning til bankerne om håndteringen af misligholdte lån⁹ (herefter "NPL-vejledningen"). Forud for offentliggørelsen havde der været afholdt en offentlig høring, der løb af stablen fra 12. september 2016 til 15. november 2016. Der blev desuden afholdt en høring i ECB 7. november 2016. Høringen gav anledning til over 700 kommentarer, som blev behandlet. Udarbejdelsen af NPL-vejledningen var et vigtigt skridt hen imod en betydelig reduktion af NPL i euroområdet.

NPL-vejledningens mål og indhold

NPL-vejledningen redegør for de tilsynsmæssige forventninger til hver enkelt fase i NPL-forvaltningens livscyklus

NPL-vejledningens primære politiske budskab er, at håndteringen af høje niveauer af NPL bør være en vigtig og omfattende prioritering for de pågældende banker, hvor de fokuserer på deres interne ledelse og opstiller deres egne operationelle planer og kvantitative mål. Alle tre elementer vil blive gransket af de relevante fælles tilsynsteam. Den "vent og se"-holdning, som ofte er set førhen, kan ikke fortsætte. Bankernes egne mål bør i tilstrækkelig grad indarbejdes i incitamentordninger for ledelsen og skal nøje overvåges af deres ledelsesorganer.

NPL-vejledningen er en praktisk vejledning, som opstiller tilsynsmæssige forventninger på alle de relevante områder, som en bank bør håndtere i forbindelse med NPL. Den tager udgangspunkt i EBA's fælles definition af misligholdte eksponeringer¹⁰. Den omfatter imidlertid også aspekter af overtagne aktiver og ikke-misligholdte eksponeringer med en høj risiko for at blive misligholdte, herunder eksponeringer på overvågningslisten og ikke-misligholdte eksponeringer, hvor der er givet henstand.

NPL-vejledningen blev udarbejdet på grundlag af eksisterende bedste praksis i en række eurolande. Den er opbygget således, at den følger NPL-forvaltningens

⁹ ECB, [Guidance to banks on non-performing loans](#), marts 2017.

¹⁰ Se bilag V til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 680/2014.

livscyklus og gør rede for relaterede tilsynsmæssige forventninger til NPL-strategier, NPL-ledelse og -operationer, behandling af henstand, regnskabsmæssig behandling af NPL, NPL-hensættelse og -afskrivning samt værdiansættelse af sikkerhed.

Opfølgning vedrørende NPL og strategier for pant i aktiver

Banker med høje NPL-andele forelagde ECB deres strategier og operationelle planer for nedbringelse af NPL til vurdering

Efter offentliggørelsen af NPL-vejledningen blev signifikante institutter med høje NPL-andele bedt om at forelægge deres strategier og operationelle planer for nedbringelse af NPL for ECB Banktilsyn. For at sikre sammenlignelige oplysninger og lige vilkår blev der udarbejdet et særligt skema, som bankerne skulle udfylde. I dette skema skulle bankerne godtgøre, på porteføljeniveau, hvordan og over hvilken tidsperiode de planlagde at nedbringe deres NPL og overtage aktiver.

Bankerne forelagde deres strategier i perioden fra marts til juni 2017, og ECB Banktilsyn vurderede dem i forhold til sine tilsynsmæssige forventninger. Vurderingen blev udført af de fælles tilsynsteam for hver enkelt bank med bistand fra et centralt NPL-team. Gennem hele processen holdt de fælles tilsynsteam møder med deres banker for at drøfte strategierne.

Selv om NPL-strategier, operationelle planer og kvantitative mål er den enkelte banks ansvar, forventer ECB Banktilsyn, at de er ambitiøse og troværdige, for at sikre en både rettidig og tilstrækkelig nedbringelse af NPL og overtage aktiver.

Vurdering af NPL-strategier

Strategierne skal være ambitiøse og troværdige og understøtte ledelsesrammer, der er tilpasset formålet

Ifølge NPL-vejledningen bør en banks ledelsesrammer sikre, at NPL-strategien kan gennemføres gnidningsløst. På denne baggrund vurderer de fælles tilsynsteam strategierne for hver enkelt bank, idet de fokuserer på tre centrale byggesten: i) ambitionsniveau, ii) strategiens troværdighed og iii) ledelsesaspekter.

Ambitionsniveauet måles ved den brutto- og nettoreduktion af misligholdte engagementer og overtage aktiver, som en bank forventer at opnå over tre år. For hver bank defineres et passende "ambitionsniveau". Her tages højde for en række forhold, bl.a. bankens finansielle situation, dens risikoprofil, kendetegnene ved dens portefølje af misligholdte lån og de makroøkonomiske forhold. ECB Banktilsyn udførte både analyser på landeniveau og peer benchmarkinganalyser af de ambitionsniveauer, som banker med høje NPL-andele har fastsat.

I vurderingen af, om bankernes strategier er troværdige, gør ECB Banktilsyn brug af en bred vifte af analyser til at bestemme, om deres planlagte ambitionsniveau er realistisk. Blandt de relevante indikatorer er: kapitalkapacitet, dækning og trends med hensyn til hensættelser, "aktivbaserede" strategiers betydning, "analyse på grundlag af tidsperioder", antagelser om ind- og udgående strømme til og fra porteføljen af misligholdte lån, inddrivelse af likvide midler og ressourcer til at understøtte disse, tidslinjer og spredning af strategiske muligheder.

Hvad er en ambitiøs og troværdig NPL-strategi?

- overvågning og ejerskab fra ledelsesorganernes side
- klare og utvetydige reduktionsmål, som banken har fastsat bottom-up på grundlag af tilstrækkeligt granulære segmenter
- en detaljeret konsekvensanalyse med hensyn til kapital, risikovægtede aktiver og hensættelse for hvert enkelt element i reduktionsstrategien med en detaljeret begrundelse, der understøtter strategiens udførelse og mål
- spredning på forskellige strategiske muligheder med stærkt fokus på lån, som har været misligholdt i over to år
- en stærk strategisk ledelse, herunder veldefinerede incitamenter for personale på ledelsesniveau og operationelt niveau til effektivt at gennemføre mål for nedbringelse af NPL i alle faser af NPL-afviklingen
- en robust intern operationel kapacitet og rammer, der kan sikre en effektiv NPL-nedbringelse, herunder evnen til at interagere med låntagere på et tidligt tidspunkt for at reducere omfanget af engagementer, der bliver til misligholdte engagementer
- hvis relevant for en bank: et stærkt fokus på rettidigt salg af overtagne aktiver eller på øget hensættelse, hvis salget ikke er gennemført på kort sigt
- en detaljeret operationel plan, der angiver de vigtigste resultater, milepæle, tiltag og tidslinjer, som kræves for en vellykket gennemførelse af strategien
- et stærkt fokus på forsvarlig henstand, dvs. identifikation af stabile låntagere, som gives holdbare omlægningsmuligheder, så deres lån ikke længere er misligholdte
- en veludviklet henstandsværktøjskasse, der overvåges på et granulært niveau med hensyn til effektivitet
- en granulær overvågning af strategiens gennemførelse, som gør det muligt at identificere faktorer bag under-/overpræstation.

Ledelsesvurderingen fokuserer på en bred vifte af områder, bl.a.: i) bankernes selvvurderingsprocesser; ii) omfanget af ledelsesorganets tilsyn med og overvågning af den strategiske plan; iii) indførte incitamenter til at fremme strategiens gennemførelse; iv) hvordan strategien er indarbejdet i den daglige drift; v) omfanget af ressourcer (både interne og eksterne), som banken har afsat til at afvikle lånene; og vi) strategierne, der ligger til grund for operationelle planer.

1.2.3.3 Kvantitative tilsynsmæssige forventninger med hensyn til rettidig hensættelse

Udkastet til tillæg til NPL-vejledningen redegør for de tilsynsmæssige forventninger med hensyn til omfanget af og tidsplanen for tilsynsmæssige hensættelser og vil blive anvendt på de enkelte banker

I overensstemmelse med sit mandat skal ECB anvende en fremadskuende og proaktiv tilgang til håndteringen af risici. Siden udgivelsen af NPL-vejledningen har ECB Banktilsyn fortsat arbejdet på yderligere foranstaltninger til håndtering af NPL, hvor der også trækkes på tidligere erfaringer. Den 4. oktober 2017 offentliggjorde ECB Banktilsyn et udkast til tillæg til NPL-vejledningen, som blev sendt i høring. Tillægget skal fremme en praksis med mere rettidig hensættelse til nye NPL for at undgå, at disse lån hober sig op fremover. I den offentlige høring, der sluttede 8. december 2017, modtog ECB Banktilsyn 458 kommentarer fra 36 modparter. Kommentarerne er værdifuld feedback, som blev grundigt vurderet i forbindelse med dokumentets færdiggørelse.

De tilsynsmæssige forventninger vil forbedre tilsynskonvergens og sikre lige vilkår. Forventningerne er naturligvis resultatet af individuelle vurderinger. I denne sammenhæng er de generelle tilsynsmæssige forventninger, der er beskrevet i tillægget, at der med hensyn til usikrede lån bør være opnået 100 pct. dækning to år efter, at et lån er klassificeret som misligholdt. Hvad angår sikrede lån, er den tilsvarende tidsramme syv år. For at undgå for bratte virkninger er det vigtigt med en passende gradvis tilgang til disse tilsynsforventninger, så snart engagementerne klassificeres som misligholdte.

Omfanget af tilsynsmæssige hensættelser vurderes i forbindelse med den normale tilsynsdialog. Som udgangspunkt afgør tilsynsmyndigheden, om en banks regnskabsmæssige hensættelser til tvivlsomme fordringer er tilstrækkelige til at dække dens forventede kreditrisikotab. Derefter sammenlignes disse regnskabsmæssige hensættelser med de tilsynsmæssige forventninger, der er opstillet i tillægget.

Konkret vil ECB drøfte eventuelle afvigelser fra forventningerne til tilsynsmæssige hensættelser under tilsynsdialogen med bankerne. ECB vil derefter se på afvigelserne for hver enkelt bank og efter en grundig analyse, der kan indebære tilbundsgående analyser, undersøgelser på stedet eller begge dele, beslutte, om der er behov for en bankspecifik tilsynsforanstaltning. Der er ingen automatik i denne proces. I modsætning til søjle 1-reglerne er disse tilsynsmæssige forventninger ikke bindende krav, der udløser automatiske tiltag.

1.2.3.4 Inspektioner på stedet af NPL

I løbet af 2017 blev der udført 57 kreditrisikoinspektioner, heraf seks under ECB's og 51 under kompetente nationale myndigheders ledelse. Forvaltningen og værdiansættelsen af NPL var et centralt emne i forbindelse med disse inspektioner, som blev behandlet i 54 af de 57 inspektionsrapporter. I denne forbindelse bestod hovedaspekterne af arbejdet i vurderingen af NPL-strategier, -politikker og -procedurer (54 rapporter) og en kvantitativ konsekvensvurdering (37 rapporter).

NPL-strategier, -politikker og -procedurer

Med NPL-vejledningen anvendt som benchmark er følgende identificeret som de væsentligste mangler i NPL-strategier, -politikker og -procedurer.

På trods af forbedringer af NPL-forvaltningen giver mangler i den regnskabsmæssige behandling af NPL stadig anledning til bekymring, især for NPL med henstandsstatus

NPL-strategi og -forvaltning: På dette område er der iagttaget en tendens til en mere aktiv NPL-forvaltning. Dette er primært en følge af bankernes forsøg på at opfylde de tilsynsmæssige forventninger, der er angivet i NPL-vejledningen. De fleste rapporter fra inspektioner på stedet fremhæver imidlertid, at den information, som bankernes ledelsesorganer får forelagt, stadig ikke er tilstrækkelig granulær. Dette påvirker fx risici i forbindelse med tidlig varsling og risici i forskellige enheder i bankkoncernen, eller der opstår som følge af anvendelsen af visse omstrukturingsmodeller.

For eksisterende NPL vedrører konklusionerne tilstrækkeligheden af hensættelser til tab på udlån og anvendelsen af tilstrækkelige haircut på sikkerhed og diskonterings tid

Henstand på NPL: Det har vist sig, at de fleste banker mangler en effektiv henstandspolitik, både når en henstand begynder og slutter. Når en henstand begynder, er kriteriet for en holdbar i modsætning til krisebetinget omlægning ikke defineret nøjagtigt, og visse henstandsforanstaltninger, som er omtalt i NPL-vejledningen, opføres ikke som sådan (fx yderligere faciliteter, der stilles til rådighed, anmodning om yderligere værdipapirer/sikkerhed). Samtidig udløser klassiske henstandsforanstaltninger (rentenedsættelse, forlængelse af frister) ofte ikke en NPL-status ved rapporteringen om klienter med økonomiske vanskeligheder. Reglerne for identifikation af økonomiske vanskeligheder er stadig meget forskelligartede og for restriktive, primært på grund af utilstrækkelige data. Kriterierne for afslutning af henstand, især hvad angår henstand i prøvetiden, overvåges ikke tilstrækkeligt.

Regnskabsmæssig behandling/klassificering af NPL: Størstedelen af konklusionerne vedrørte i) utilstrækkelige kriterier for, hvornår det er usandsynligt, at gælden indfries, navnlig i forbindelse med konkrete sektorer (shipping, erhvervsejendomme, olie og gas) eller finansieringsteknikker (gearet finansiering) og ii) for stor vægt på udelukkende de bagstopperkriterier, som er udtrykkeligt nævnt i CRR.

NPL-hensættelser og værdiansættelse af sikkerhedsstillelse: Selv om hensættelsesprocesser i stigende grad understøttes af IT-værktøjer og mere præcise politikker, er de områder, hvor der først og fremmest er plads til forbedringer, urealistiske værdiansættelser af sikkerhedsstillelse (der sommetider indekseres op i stedet for at blive værdireguleret), alt for optimistiske haircuts af sikkerhed og inddrivelsestid. Desuden er der banker, der stadig anvender en uhensigtsmæssig praksis i behandlingen af påløbne renter, der ikke er betalt.

NPL-dataenes fuldstændighed: De mange iagttagelser på dette område omfatter mangel på processer til aggregering af risikodata i forbindelse med data af relevans for konstatering af økonomiske vanskeligheder (fx data fra indkomstopgørelser, EBITDA, DSCR). Endvidere fejlestimeres centrale parametre (fx haircuts af sikkerhedsstillelse, diskonterings tider, genetableringsprocent) ofte, og kriterierne for nedskrivninger (fx udtrykt som misligholdelsestid) er i mange tilfælde ikke klart definerede.

Kvantitativ vurdering

På baggrund af inspektioner er der anmodet om betydelige kvantitative justeringer – primært for at kompensere for manglende hensættelser

Ud over den sædvanlige vurdering af politikker og procedurer gennemgik de team, der udfører inspektion på stedet, omfattende stikprøver af lånesager. I denne forbindelse blev der i nogle tilfælde brugt statistiske teknikker til at vurdere dele af udlånsporteføljen for at kontrollere, om hensættelsernes omfang i tilstrækkelig grad overholdt de tilsynsmæssige krav (artikel 24 i CRR og artikel 74 i CRD IV gennemført i national lovgivning) og internationale regnskabsstandards (især IAS 39 og IAS 8). Selv om størstedelen af disse gennemgange enten ikke medførte væsentlige ændringer eller medførte stort set overkommelige justeringer, konstaterede nogle af inspektionerne på stedet rent faktisk tilfælde med meget væsentlige kvantitative mangler, som udløste individuelle tilsynsmæssige tiltag.

1.2.3.5 ECB's indsamling af kvartalsdata for banker med et højt NPL-niveau

Der er indført yderligere indsamling af kvartalsdata for signifikante institutter med væsentlige NPL-eksponeringer

I september 2016 godkendte ECB's tilsynsråd iværksættelsen af en kvartalsvis indsamling af NPL-data for signifikante institutter med væsentlige NPL-eksponeringer ("banker med højt NPL-niveau").¹¹ Formålet er at supplere de oplysninger, som tilsynsmyndighederne indsamler inden for de harmoniserede rapporteringsrammer (EBA's gennemførelsesmæssige tekniske standarder om tilsynsrapportering) med yderligere, mere granulære data. Disse data er nødvendige for en effektiv overvågning af de NPL-relaterede risici i banker med højt NPL-niveau.

ECB's rapporteringsskemaer, der blev anvendt gennem hele rapporteringscyklen i 2017,¹² supplerer de eksisterende FINREP-skemaer til misligholdte eksponeringer og eksponeringer med henstand. De omfatter bl.a. en opdeling af NPL-beholdningen efter misligholdelsesperiode samt oplysninger om sikkerhedsstillelse (herunder overtagne aktiver), ind- og udgående strømme af NPL samt data om omlægning/henstand.

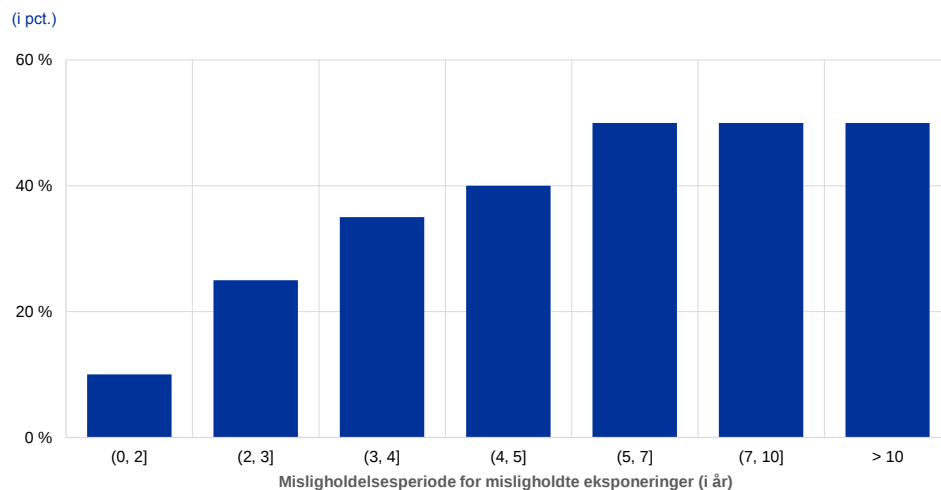
Dataene fra den kvartalsvise indsamling benchmarkes og anvendes af de fælles tilsynsteam som input i vurderingen af bankernes strategier, procedurer og organisation med hensyn til NPL-forvaltningen. Nedenstående eksempel viser misligholdte eksponeringer, der var indbragt for domstolene, som procentdel af rapporteringsstikprøven af banker med højt NPL-niveau pr. ultimo juni 2017.

¹¹ Som anført i NPL-vejledningen definerer ECB Banktilsyn banker med højt NPL-niveau som "banker med et NPL-niveau, der er betydeligt højere end det gennemsnitlige niveau i EU".

¹² Kvartalsvis indberetning fra 31. december 2016 til 31. december 2017.

Figur 5

Procentdel af NPL, der er indbragt for domstolene, sorteret efter misligholdelsesperiode (i år)

Kilde: ECB.

Anm.: Baseret på en stikprøve af banker med en høj NPL-andel, der omfatter ~50 pct. af NPL-volumen i alle signifikante institutioner. Dataene er afrundede.

De banker, der deltager i denne dataindsamling, er blevet informeret om de relevante krav i deres respektive SREP-breve.¹³

På grundlag af erfaringerne fra rapporteringscyklussen i 2017 har ECB ændret og strømlinet den samling skemaer, der anvendes til den kvartalsvise indsamling af data, og har givet de rapporterende institutioner en revideret udgave af kravene, som gælder fra 31. marts 2018.

ECB og EBA drøfter på nuværende tidspunkt muligheden for at inkludere disse NPL-skemaer i den harmoniserede rapporteringsramme.

1.2.4 Fremtidsudsigter og næste skridt

En af ECB Banktilsyns vigtigste faste tilsynsprioriteter er de løbende bestræbelser på at løse NPL-problemet i de signifikante institutioner. De fælles tilsynsteam vil fortsætte deres tætte samspil med banker med højt NPL-niveau med særligt fokus på deres strategier for at afvikle NPL. Det forventes, at disse strategier overvåges nøje og opdateres mindst en gang om året.

¹³ Retsgrundlaget for den kvartalsvise indsamling af NPL-data fra banker med højt NPL-niveau er SSM-forordningens artikel 10 og SSM-rammeforordningens artikel 141. ECB kan således kræve, at kreditinstitutioner, der er etableret i de deltagende medlemslande, udleverer alle de oplysninger, der er nødvendige for at udføre dens tilsynsmæssige opgaver, herunder oplysninger, der skal afgives med regelmæssige mellemrum og i særlige formater til tilsynsformål. ECB anvendte disse beføjelser inden for grænserne af princippet om maksimal harmonisering, som EBA's gennemførelsesmæssige tekniske standarder tager sigte på. Denne fremgangsmåde giver ECB den nødvendige fleksibilitet til at indhente data fra bankerne med henblik på at gennemføre tilsynsopgaverne og til regelmæssigt at justere/opdatere datakravene, så længe disse data ikke indsamles i henhold til EBA's gennemførelsesmæssige tekniske standarder.

Det færdige tillæg til NPL-vejledningen blev offentliggjort 15. marts 2018. Da tillægget fokuserer på nye NPL, vil eventuelle relaterede opfølgende aktiviteter sammen med de signifikante institutter imidlertid først blive indledt gradvis over tid.

Endelig vil ECB Banktilsyn – da der er mange interessenter, der skal reagere i forbindelse med NPL-problematikken – fortsætte det tætte samarbejde med andre europæiske og nationale interessenter om håndteringen af de øvrige problematikker i relation til NPL, som er beskrevet i den kortlægningsrapport, der blev offentliggjort i juni 2017.

1.3 Arbejdet med tematiske gennemgange

1.3.1 Forretningsmodeller og rentabilitetsfremmende faktorer

I 2016 iværksatte det europæiske banktilsyn en tematisk gennemgang med henblik på en dybdegående vurdering af forretningsmodeller og rentabilitetsfremmende faktorer hos størstedelen af de signifikante institutter. Den tematiske gennemgang afsluttes i 2018.

Vurderingen af bankernes forretningsmodeller og rentabilitetsfremmende faktorer har høj prioritet for det europæiske banktilsyn. Rentable banker kan generere kapital organisk og således opbygge tilstrækkelige buffere, samtidig med at der opretholdes en fornuftig risikovillighed og en tilstrækkelig långivning til realøkonomien. Derimod vil banker, der har svært ved at opnå en bæredygtig rentabilitet, muligvis give sig i kast med mere risikobetonede aktiviteter.

Rentabiliteten har været under pres fra forskellige sider

Under de nuværende forhold er euroområdet bankers rentabilitet under pres på grund af lave renter og fortsat store nedskrivningsstrømme i nogle lande og sektorer. Den er desuden udfordret af strukturelle faktorer, som fx overkapacitet på nogle markeder, konkurrence fra ikke-banker, kundernes stigende efterspørgsel efter digitale tjenester og nødvendigheden af tilpasning til nye krav i reguleringen.

Den tematiske gennemgangs første år var en forberedende fase, hvor der blev udviklet værktøjer og vejledning til de fælles tilsynsteam

Den tematiske gennemgang ser på de rentabilitetsfremmende faktorer i bankerne både på virksomhedsniveau og på tværs af forretningsmodeller. Herved forfølges flere mål: Ud over vurderingen af bankernes evne til at reducere svagheder i deres forretningsmodel vurderer den også, hvordan en svag rentabilitet påvirker bankernes adfærd. Den vil også forbedre den horisontale analyse, navnlig ved at samle den viden, som de fælles tilsynsteam har erhvervet, og harmonisere opfølgningen herpå i alle banker. I den tematiske gennemgangs første år blev de nødvendige analytiske værktøjer udformet, og der blev udviklet en omfattende vejledning, som skal støtte de fælles tilsynsteam i deres analyse.

I 1. kvartal 2017 indsamlede ECB data om bankernes prognosticerede resultat samt de underliggende antagelser. Samlet set forventer bankerne en gradvis forbedring af rentabiliteten over de næste to år på baggrund af en solid udlånsvækst og lavere nedskrivninger, mens nettorentemarginalen fortsat vil være under pres.

I den tematiske gennemgang andet år analyserede de fælles tilsynsteam deres bankers forretningsmodeller og rentabilitetsfremmende faktorer

I 2. og 3. kvartal 2017 skiftede den tematiske gennemgang fokus til bankspecifikke analyser, som blev foretaget af de fælles tilsynsteam. Teamene interagerede direkte med bankerne for at screene alle aspekter af deres forretningsmodeller og rentabilitetsfremmende faktorer. De undersøgte aspekter spændte fra bankernes kernekapacitet til at generere indtægter til deres evne til at forstå og styre deres aktiviteter og gennemføre de strategier, de har valgt.

De fælles tilsynsteams resultater lægges sammen med analytiske resultater fra ECB's GD Mikroprudentielt Tilsyn IV, idet der trækkes på interne og eksterne datakilder. Heri indgår en grundig analyse af de mest rentable banker for at få en indsigt i, hvad der driver deres resultater, og konstatere, om de er holdbare. Bankernes strategier for håndtering af lav rentabilitet er vidt forskellige. De omfatter vækststrategier, der skal styrke nettorenteindtægterne, udvidelse af den gebyr- og provisionsrelaterede forretningsdel, reduktion af omkostninger og digitalisering.

Som et led i tilsynsdialogen blev bankerne gjort opmærksom på mangler i institutternes interne ordninger til styring af rentabiliteten og problemer i tilknytning til forretningsmodellen, fx overdreven risikotagning. Identificeringen af mangler vil også resultere i udarbejdelse af planer for risikoreduktion for de berørte banker, som skal fremlægges i begyndelsen af 2018.

I sidste ende vil resultaterne af den tematiske gennemgang indgå i tilsynskontrol- og vurderingsprocessen (SREP) i 2018 og kan udløse inspektioner på stedet samt en dybdegående undersøgelse af områder, hvor der er konstateret blinde vinkler. Analyserne vil også give mulighed for at benchmarke sammenlignelige institutters praksis.

1.3.2 IFRS 9's virkning på hensættelser

Formålet med IFRS 9 er at sikre en mere tilstrækkelig og rettidig hensættelsespraksis

Formålet med de nye regnskabsstandarder for finansielle instrumenter (IFRS 9), der trådte i kraft i januar 2018, er at håndtere de erfaringer, som den finansielle krise har givet, nemlig at hensættelser, der var foretaget på grundlag af modellen baseret på konstateret tab, ofte resulterede i "for lidt og for sent". På baggrund heraf blev IFRS 9 udarbejdet for at sikre mere tilstrækkelige og rettidige hensættelser ved at indføre en model baseret på forventet kredittab ("expected credit loss model"), som indarbejder fremadrettede oplysninger.

De nye elementer, som er indført ved IFRS 9, udgør en større ændring i regnskabsreglerne for finansielle instrumenter, som giver vurderinger en større rolle i forbindelse med gennemførelsen og den efterfølgende anvendelse af standarden. Eftersom regnskabstal danner grundlaget for beregningen af tilsynsmæssige kapitalkrav, valgte SSM at gøre det til en tilsynsmæssig prioritering i 2016 og 2017 i) at vurdere, hvor godt forberedt signifikante institutter og mindre signifikante institutter er på indførelsen af IFRS 9, ii) at måle den potentielle virkning på hensættelser og iii) at fremme en konsekvent anvendelse af den nye standard. Vurderingen var hovedsagelig baseret på, hvad der anses for bedste praksis på internationalt plan som beskrevet i vejledningen fra Baselkomiteen for Banktilsyn (BCBS) og Den Europæiske Banktilsynsmyndighed (EBA). ECB arbejdede tæt sammen med de

kompetente nationale myndigheder, EBA og BCBS om denne tilsynsopgave. Samarbejdet fortsætter under de opfølgende aktiviteter, der er planlagt i 2018.

En overgangsperiode vil udjævne den potentielle negative virkning af IFRS 9 på bankernes lovpligtige kapital

Hvad angår virkningen på de tilsynsmæssige tal, er det vigtigt at bemærke, at EU's medlovgivere har vedtaget overgangsforanstaltninger. Formålet med disse foranstaltninger er at udjævne den potentielle negative virkning af IFRS 9 på bankernes lovpligtige kapital. Foranstaltningerne er gennemført ved forordning (EU) 2017/2395¹⁴, som blev offentliggjort i EU-Tidende 27. december 2017.

En rapport med resultaterne af den tematiske gennemgang er offentliggjort på ECB's banktilsynswebsted. Den sammenfatter de vigtigste kvalitative og kvantitative resultater for signifikante institutter og mindre signifikante institutter. For så vidt angår de kvalitative resultater, er den overordnede konklusion, at der for nogle institutters vedkommende stadig er plads til forbedringer, hvis gennemførelsen af IFRS 9 skal blive af høj kvalitet. Generelt har tilsynsmyndighederne bemærket, at de største signifikante institutter er længere fremme i deres forberedelse til den nye standard end de mindste signifikante institutter. For signifikante institutter er det element i IFRS 9, der medfører flest udfordringer, målingen af værdiforringelse, da det kræver en betydelig ændring af deres interne processer og systemer. For mindre signifikante institutters vedkommende er elementerne med de største udfordringer udarbejdelsen af modeller for forventet kredittab (expected credit loss, ECL) og datatilgængelighed. Den tematiske gennemgang har vist, at langt størstedelen af institutterne arbejder intenst på at implementere IFRS 9.

Den gennemsnitlige negative virkning af den fuldt gennemførte IFRS 9 på CET1 estimeres at være 40 basispoint

Ud fra en kvantitativ synsvinkel viser rapporten, at den gennemsnitlige negative virkning af den fuldt gennemførte IFRS 9 på den lovpligtige tier 1-kernekapital (CET1) estimeres at være på 40 basispoint. Dette resultat er baseret på information fra signifikante institutter, som er langt fremme i implementeringen af IFRS 9 og derfor kan levere de mest pålidelige data. På samme måde forventes den gennemsnitlige negative virkning af den fuldt gennemførte standard på mindre signifikante institutters lovpligtige CET1 at være på 59 basispoint. Tages overgangsordninger i betragtning, forventes den gennemsnitlige negative virkning af IFRS 9 på CET1 på overgangstidspunktet at være på ca. 10 basispoint for signifikante institutter og 25 basispoint for mindre signifikante institutter.¹⁵

Den første fase af gennemgangen af de signifikante institutter blev gennemført for de institutter, som var parat til at blive vurderet i 1. kvartal 2017. Alle resultater og eventuelle behov for korrigerende foranstaltninger blev meddelt de relevante institutter. De fælles tilsynsteam vil følge op på udestående spørgsmål i 2018. Institutter, der ikke var helt parat til vurderingen, modtog en varslingskrivelse i 1. kvartal 2017 og blev vurderet af de fælles tilsynsteam inden 30. november 2017.

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2017/2395 af 12. december 2017 om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 for så vidt angår overgangsordninger for afbødning af virkningen af indførelsen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget og for behandlingen af eksponeringer mod visse offentlige enheder, der er denomineret i et hvilket som helst medlemslands valuta, som store eksponeringer (EUT L 345, 27.12.2017, s. 27).

¹⁵ Virkningen blev beregnet med udgangspunkt i, at 95 pct. af virkningen som følge af ECL ville blive tilføjet til CET1-kapitalen igen på dag et. Virkningen som følge af klassifikation og måling er ikke omfattet af overgangsforanstaltninger.

Der blev foretaget en horisontal evaluering af parathed hos et udsnit af mindre signifikante institutter. ECB og de kompetente nationale myndigheder planlægger en opfølgning på mindre signifikante institutters implementering af IFRS 9 i 2018.

1.3.3 Aggregering af risikodata og risikorapportering

En tematisk gennemgang af aggregering af risikodata og risikorapportering var en af SSM's tilsynsprioriteter for 2016 og 2017

En forsvarlig risikostyring i bankerne afhænger af datakvaliteten og en effektiv aggregering af risikodata på virksomhedsplan samt intern rapporteringspraksis. En af de vigtigste erfaringer, der er draget af den finansielle krise, er imidlertid, at der var banker, som ikke var i stand til at identificere det fulde omfang af deres risikoeksponeringer. Det skyldtes, at de manglede tilstrækkelige oplysninger om risiko, og at deres praksis for aggregering af risikodata var svag. De berørte bankers evne til at træffe rettidige beslutninger havde lidt svær skade, hvilket fik vidtrækkende konsekvenser for bankerne og hele den finansielle sektor.

Det var baggrunden for, at en tematisk gennemgang af aggregeringen af risikodata og risikorapportering var en af SSM's tilsynsprioriteter for 2016 og 2017.

Den tematiske gennemgang, der blev indledt i 2016, dækker et udsnit bestående af 25 signifikante institutter. Den blev udført af de relevante fælles tilsynsteam med støtte fra en central arbejdsgruppe bestående af medarbejdere fra ECB og de kompetente nationale myndigheder. De kompetente nationale myndigheder stod for den operationelle vejledning og sikrede, at den blev anvendt konsekvent i alle bankerne i stikprøven. Gennemgangen blev gennemført i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, hvor der blev taget hensyn til de pågældende bankers størrelse, forretningsmodel og kompleksitet.

Resultaterne af gennemgangen blev meddelt bankerne, og i 2. kvartal 2017 blev der fremsat anmodninger om afhjælpende tiltag

Resultatet viser, at gennemførelsesstatus for BCBS' 239 principper for de signifikante institutter i stikprøven stadig er stærkt utilfredsstillende. Resultaterne af gennemgangen blev meddelt de pågældende banker i forbindelse med individuelle tilsynsdialoger. De endelige opfølgingsbreve, som ECB udsendte i 2. kvartal 2017, indeholdt anmodninger om afhjælpende tiltag. Anmodningerne var især rettet til banker, hvor der var konstateret betydelige svagheder, som kunne have en stor indvirkning på deres risikoprofil.

I samme forbindelse blev bankerne også anmodet om at fremlægge klare, præcise og detaljerede handlingsplaner. Den centrale arbejdsgruppe vurderede disse handlingsplaner, bistået af de fælles tilsynsteam, for at sikre, at der var horisontal konsistens.

Den metode, som er udviklet af den centrale arbejdsgruppe, vil udbygge den tilsynsmæssige vurderingsmetode med hensyn til aggregering af risikodata og risikorapportering. Mere overordnet vil de primære resultater af gennemgangen for alle signifikante institutter blive indarbejdet i vurderingen af dataaggregerings- og rapporteringskapaciteten som led i SREP.

Gennemgangen fulgte BCBS' principper for effektiv aggregering af risikodata og risikorapportering¹⁶. Samtidig med at ECB overvåger, hvordan institutternes kapacitet med hensyn til aggregering af risikodata og risikorapportering forbedres, bidrager den også regelmæssigt til Baselkomiteen for Banktilsyns risikodatanetværk om relevant viden og opdaterer dette.

1.3.4 Outsourcing

Gennem de seneste 10 år har den teknologiske udvikling ikke alene ændret kundernes forventninger til banktjenester. Den har også ændret den måde, bankerne arbejder og leverer deres tjenester på. Især har cloudcomputings indtog haft en stor indflydelse på, hvordan bankerne opbygger deres virksomhed, dvs. hvad de stadig laver "i huset", og hvad de outsourcer til eksterne leverandører af tjenesteydelser.¹⁷ Denne udvikling giver bankerne nye forretningsmuligheder og nem adgang til tjenesteydelser og ekspertise uden for den almindelige bankverden. De nye muligheder indebærer imidlertid også en udfordring i forbindelse med forvaltningen af de dermed forbundne risici. Og dette er naturligvis noget, det europæiske banktilsyn holder grundigt øje med. En af bekymringerne er, at outsourcing kan bevirke, at euroområdet banker bliver til tomme selskaber eller skaber hindringer for et effektivt banktilsyn, fx i forbindelse med Brexit og en potentiel flytning af banker fra Storbritannien til euroområdet.

Outsourcing blev udpeget som en af SSM's tilsynsprioriteter i 2017, og der blev iværksat en målrettet tematisk gennemgang af bankernes outsourcingforvaltning og -praksis

ECB er gjort bekendt med visse outsourcingordninger, hvor de nationale rammer fastsætter en relevant procedure. Mere overordnet er det en del af vurderingen af et instituts risikoprofil at afgøre, om dets outsourcingordninger er tilfredsstillende, herunder dets risikostyringsordninger med henblik på SREP¹⁸. På baggrund heraf blev outsourcing udpeget som en af SSM's tilsynsprioriteter i 2017, og der blev iværksat en målrettet gennemgang af bankernes outsourcingforvaltning og -praksis. Målet med gennemgangen er at få kendskab til de politikker, strategier og ledelsesordninger, som bankerne anvender i håndteringen af risici i forbindelse med outsourcing, og hvordan de vurderer og overvåger outsourcete risici.

Som et led i den tematiske gennemgang indsamlede et horisontalt team, i samarbejde med de relevante fælles tilsynsteam, oplysninger om, hvordan et repræsentativt udsnit af signifikante banker styrer de risici, der er forbundet med outsourcete aktiviteter. Det fremgik af den tematiske gennemgang, at bankerne, med de nuværende ordninger, har meget forskellige tilgange til outsourcing med hensyn til ledelse og overvågning. Bankernes usikkerhed med hensyn til identificering af outsourcing og outsourcing af væsentlige aktiviteter blev også bemærket. Desuden identificerede teamet bedste praksis og konkluderede, at yderligere vejledning til bankerne om forvaltningen af outsourcete aktiviteter ikke

¹⁶ Se BCBS, "[Principles for effective risk data aggregation and risk reporting](#)", januar 2013.

¹⁷ EBA har identificeret denne problematik og for nylig offentliggjort en henstilling vedrørende outsourcing til cloudtjenester, [Recommendation on outsourcing to Cloud Service](#).

¹⁸ Se [SSM SREP Methodology Booklet](#).

kun er nødvendig ud fra et tilsynsmæssigt synspunkt, men også er noget, bankerne selv ønsker.

Udviklingen med hensyn til outsourcing påvirker banksektoren i hele verden. Den behandles imidlertid meget forskelligt i de forskellige landes lovgivning – selv inden for de lande, der er omfattet af det europæiske banktilsyn

Den tematiske gennemgang omfattede også en kortlægning og vurdering af outsourcing-situationen i hele euroområdet, herunder proceduremæssige aspekter (fx underretninger og godkendelser). En sammenligning af de nationale lovgivninger bekræftede, at situationen er meget forskelligartet. Selv om SSM-landene har gennemført CEBS¹⁹ retningslinjer for outsourcing²⁰ i en eller anden form, er der store forskelle med hensyn til, hvor formelle og detaljerede de respektive bestemmelser er. For at få et større perspektiv og tage højde for mange signifikante institutters internationale karakter udvekslede ECB også synspunkter om tilsynsmetoder med adskillige tilsynsmyndigheder uden for euroområdet. Formålet var at få et større indblik i disse tilsynsmyndigheders forventninger, hvad angår administrationen af outsourcete aktiviteter og på dette grundlag skabe lige vilkår på internationalt plan.

Gennemgangen viser, at der er et klart behov for en uddybning af de tilsynsmæssige forventninger med hensyn til bankernes outsourcingordninger. Dette vil give bankerne større klarhed og samtidig bidrage til at harmonisere den tilsynsmæssige tilgang til outsourcing. Arbejdet indledes i tæt samarbejde med de kompetente nationale myndigheder og EBA.

1.4 Inspektioner på stedet

I alt 157 inspektioner blev godkendt i 2017.

Den tredje cyklus af inspektioner på stedet indgik i tilsynsprogrammet for 2017. I alt 157 inspektioner blev godkendt i 2017 (185 i 2016). Nedgangen i antallet af planlagte inspektioner på stedet i forhold til 2016 skyldtes prioriteringen af TRIM-undersøgelser og overgangen til mere komplekse og tidskrævende inspektioner på stedet, navnlig inspektioner med fokus på kreditrisiko.²¹

Den 31. december 2017 var alle inspektioner på stedet, undtagen én, (156 ud af 157) blevet iværksat. Heraf blev 64 inspektioner afsluttet i 2017, og de endelige rapporter forelagt de inspicerede institutter. Det samlede antal afsluttede inspektioner på stedet i 2017 omfatter også 98 inspektioner, der blev gennemført som led i 2016-tilsynsprogrammet for inspektioner på stedet, som blev indledt i 2016 og afsluttet i 2017, samt 18 inspektioner på stedet uden for SSM-landene.

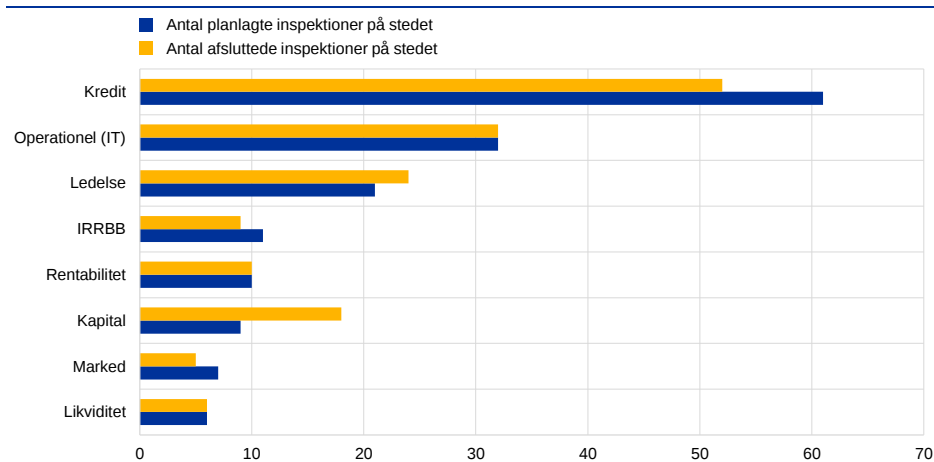
¹⁹ Committee of European Banking Supervisors.

²⁰ CEBS Guidelines on outsourcing of 14 December 2006.

²¹ Kreditrisikoinspektionerne steg med otte procentpoint fra 2016 til 2017, og anmodningerne fokuserer i stigende grad på gennemgangen af lånedokumenter, som er temmelig tidskrævende. Varigheden af feltarbejdet er, når det drejer sig om kreditrisikoinspektioner, i gennemsnit ca. en tredjedel længere end det samlede gennemsnit.

Figur 6

Inspektioner på stedet i 2017 opdelt efter risikotype

Anm.: I 2017 blev inspektioner fra tilsynsprogrammerne for inspektioner på stedet for både 2016 og 2017 afsluttet. Det forklarer, hvorfor der i 2017 blev afsluttet flere inspektioner af kapital, end der indgik i tilsynsprogrammet for 2017.

Inspektioner på stedet planlægges og bemandes i tæt samarbejde med de kompetente nationale myndigheder, som fortsat stiller de fleste missionschefer og teammedlemmer til rådighed. Pr. 31. december 2017 var 90 pct. af inspektionerne gennemført under de kompetente nationale myndigheders ledelse med det primære fokus på koncerner med hovedkontor i de kompetente nationale myndigheders respektive lande. De resterende 10 pct. af inspektionerne blev gennemført under ledelse af ECB's centraliserede afdeling for inspektioner på stedet (COI).

I 2017 indførte det europæiske banktilsyn en SSM-dækkende metode for at øge antallet af inspektioner udført af grænseoverskridende og blandede team over de kommende år

I 2017 indførte det europæiske banktilsyn en fuldt udviklet metode, som skal anvendes i hele SSM, med det formål at øge antallet af inspektioner udført af grænseoverskridende og blandede team over de kommende år. I denne forbindelse blev der indført en mere præcis definition af blandede/grænseoverskridende team og en handlingsplan udarbejdet af ECB's tilsynsråd. Et team anses for at være "grænseoverskridende", når missionschefen og mindst ét medlem af teamet ikke kommer fra den relevante kompetente nationale myndighed i hjemlandet/værtslandet. Et team anses for at være "blandet", når missionschefen kommer fra den relevante nationale kompetente myndighed i hjemlandet/værtslandet, og mindst to teammedlemmer ikke kommer fra den relevante kompetente nationale myndighed i hjemlandet/værtslandet.

Ifølge denne nye definition blev 29 af de 157 inspektioner på stedet, som var planlagt for 2017 (18,5 pct.), gennemført af blandede/grænseoverskridende team, hvilket var en lille nedgang i forhold til 2016. Når den nye handlingsplan gennemføres, forventes denne udvikling at vende, således at ca. 25 pct. af de planlagte inspektioner på stedet i 2018 vil blive gennemført af blandede/grænseoverskridende team.

Tabel 2

Inspektionernes bemanding: kompetente nationale myndigheder/ECB

	Grænseoverskridende og blandede team	
	Antal inspektioner på stedet i 2016	Antal inspektioner på stedet i 2017
ECB's COI + kompetente nationale myndigheder	18	16
Grænseoverskridende	6	6
Blandede team	8	7
I alt	32	29

På baggrund af over to års erfaringer besluttede ECB's tilsynsråd at ændre start til slut-processen²² for inspektioner på stedet. Formålet med ændringerne var en generel forbedring af inspektionernes kvalitet, hastighed og ansvarlighed. Nu har bankerne mulighed for at komme med skriftlige kommentarer til konklusionerne i et bilag til inspektionsrapporten. Den reviderede proces giver mulighed for fuld gennemsigtighed og sikrer, at det pågældende fælles tilsynsteam kan tage højde for bankens kommentarer ved forberedelsen af opfølgningen af inspektionen.

I juli 2017 udsendte ECB en vejledning om inspektioner på stedet og undersøgelse af interne modeller, som blev sendt i offentlig høring

I juli 2017 udsendte ECB en vejledning om inspektioner på stedet og undersøgelse af interne modeller, som blev sendt i offentlig høring. Målet med vejledningen er at forklare, hvordan ECB Banktilsyn gennemfører inspektioner på stedet, og give de inspicerede banker nyttigt referencemateriale. Udkastet til vejledningen revideres nu og vil blive udsendt, når den er godkendt af ECB's tilsynsråd og har gennemgået Styrelsesrådets ikke-indsigelsesprocedure.

Hvad angår 2018, vil adskillige inspektioner, som fokuserer på stort set identiske områder, blive indbyrdes tilpasset med hensyn til rækkevidde og timing. Det vil give mulighed for mere omfattende drøftelser mellem missionscheferne og ECB's overvågningsteam. Målet er yderligere at forbedre inspektionernes effektivitet og sikre en konsekvent tilgang.

De vigtigste resultater af inspektionerne på stedet

Følgende analyse omfatter otte risikokategorier og 137 inspektioner på stedet, som var genstand for en inspektionsrapport udsendt mellem 1. januar 2017 og 31. oktober 2017.

Kreditrisiko

Over halvdelen af kreditrisikoinspektionerne havde udelukkende fokus på de kvalitative aspekter af kreditrisikostyringsprocessen. De resterende 45 pct. var rettet mod aktivkvaliteten og bestod i en gennemgang af lånedokumenter. Gennemgangen

²² Fra udpegningen af missionschefen til opfølgningsbrevet til banken.

afslørede finansielle virkninger på over 10 mia. euro. Mere detaljeret var de mest kritiske konklusioner:

- **Ukorrekt klassifikation af debitorer:** mangelfuld definition og/eller identifikation af misligholdte eksponeringer, svagheder i processerne til overvågning af højrisikolåntagere (varslingssystem, identificering af henstand, intern rating). Der er følgelig behov for yderligere hensættelser.
- **Fejlregning af hensættelser:** haircuts på sikkerhed, tid til genopretning, genetableringsprocenter, skøn af pengestrømme og kollektive hensættelsesparametre.
- **Svage kreditgivningsprocesser:** utilstrækkelig debitoranalyse, uidentificerede undtagelser fra bankens system for delegation/låneloffer.
- **Ledelsesproblematikker:** mangler i den interne kontrolmodel med "tre forsvarslinjer", dvs. en svag anden forsvarslinje: svag risikostyringsfunktion, manglende involvering af bestyrelsen eller den øverste ledelse, utilstrækkelige beføjelser til interne revisionsfunktioner, overcentralisering af beslutningsprocessen.
- **Lovbestemte grænser:** fejlregning af risikovægtede aktiver, overtrædelser af lovbestemmelser om store eksponeringer.

Ledelsesrisiko

De emner, der oftest var genstand for inspektioner på stedet med fokus på intern ledelse og risikostyring, var ledelsesorganets og den interne revisionsfunktionens organisatoriske opbygning, roller og ansvarsområder. Der blev ofte konstateret alvorlige mangler på følgende områder:

- **Organisatorisk opbygning:** mangler i interne kontrolrammer, ukorrekte/uklare rapporteringsveje, manglende koordinering internt i koncernen.
- **Ledelsesorganets roller og ansvarsområder:** interessekonflikt, utilstrækkelig definition/opdatering af strategiske fremgangsmåder, mangelfuld delegering af ansvar.
- **Intern revisionsfunktion:** utilstrækkelig revision og opfølgning.
- **Compliancefunktion:** mangelfuld vurdering af compliancerisiko, utilstrækkelige ressourcer, forældede politikker og procedurer.
- **Risikostyringsfunktion:** mangler med hensyn til risikomåling, overvågning/kontrolprocedurer og rapportering, manglende eskaleringsprocedurer.
- **Ledelsesprocesser:** mangler i opstillingen af strategier og godkendelsesprocedurer for nye produkter.

Operationel risiko

De emner, som oftest var genstand for inspektioner med fokus på operationel risiko, var bankernes organisatoriske rammer, politikker og procedurer, måling og styring af risici, omfanget af deres risikostyring og identifikation af risiko. Størstedelen af de kritiske konklusioner vedrørte følgende områder:

- **Organisatoriske rammer, politikker og procedurer:** mangler i beslutningsprocessen, hvad angår operationelle risici, utilstrækkelig adskillelse af opgaver, svagheder i rapporteringssystemer.
- **Måling og styring af risici:** utilstrækkelig overvågning af eksponeringer for operationel risiko, mangler i dataindsamlingsprocesserne vedrørende operationel risiko, manglende risikoforebyggelsesforanstaltninger til styring af operationelle risikobegivenheder.
- **Risikostyringens og risikoidentifikationens omfang:** ufuldstændig dækning af signifikante operationelle risici, mangler i den operationelle risikostyring på koncernniveau, utilstrækkelig vurdering af operationel risiko i godkendelsesprocesserne for nye projekter/produkter.
- **Risikoprofil, risikostrategi og risikovillighed:** utilstrækkelig vurdering af operationelle risikoprofiler, manglende strategier for operationel risiko.

IT-risiko

Inspektionerne af IT-risiko omfatter normalt: i) organisatoriske rammer, strategi, politikker, procedurer og systemopbygning; ii) organisation og outsourcing; iii) risikostyring; iv) sikkerhedsstyring; v) datakvalitetssikring; og vi) styring af IT-drift.

Ca. en tredjedel af konklusionerne vedrører IT-sikkerhed. De øvrige konklusioner vedrører IT-organisation og -outsourcing, risikostyring, datakvalitetsstyring, IT-kontinuitetsstyring og softwarestyring.

Blandt eksemplerne på de mest kritiske konklusioner med hensyn til IT-risiko er:

- en del af IT-infrastrukturen er ikke længere omfattet af leverandørstøtte
- manglende adskillelse af opgaver mellem udviklere og IT-drift
- ingen omfattende tidssvarende sikkerhedspolitik
- ingen egentlig netværkssegmentering
- begrænset logindsamling med værktøjer til styring af sikkerhedsbrudhændelser
- utilstrækkelig recertificeringsproces for adgangsrettigheder
- ingen omfattende driftskontinuitetstest.

Kapitalrisiko

Inspektioner i forbindelse med den lovpligtige kapital (søjle 1) omfattede primært følgende områder: ledelse, interne politikker og kontrolforanstaltninger, afstemningsprocesser, datakvalitetssikring og kapitalkrav til dækning af kreditrisiko. Endvidere fokuserede ICAAP-inspektioner på organisatorisk opbygning, risikoidentifikation og -aggregering, kapitalplanlægning og stresstestning.

De mest kritiske konklusioner inden for søjle 1-inspektionerne omfatter:

- mangler med hensyn til opsporing og afhjælpning af datakvalitetsproblemer som følge af fejl i beregningen af kapitalgrundlagskrav og risikovægtede aktiver
- utilstrækkelige politikker, procedurer og kontrolforanstaltninger for vurderingen af kravene med hensyn til teknikker til kreditrisikoreduktion.

De mest kritiske problematikker identificeret under ICAAP-inspektionerne omfatter:

- svagheder med hensyn til kvantificering, navnlig i kreditrisikomodelleringen (fx vedrørende anvendte antagelser, uberettigede forenklinger, parameterisering osv.)
- underudviklede rammer for stresstest (problematikker i forbindelse med definition af scenarier, manglende omvendte stresstest)
- ICAAP-processen er ikke indarbejdet i bankens ledelsesrammer.

Renterisiko i bankbogen

Alle inspektioner af renterisiko i bankbogen (IRRBB) gennemgik måling, styring og overvågning af risici. Næsten alle inspektioner gennemgik også risikoopgørelse, risikovillighed og risikostrategi samt omfanget af risikostyringen og risikoidentifikationen. De konklusioner, der blev anset for at have størst effekt, vedrører primært, måling, styring og overvågning af IRRBB-risiko. De mest almindelige problematikker, der blev identificeret, omfatter:

- risikomodellernes manglende evne til at håndtere negative renter
- manglende konsolideret synsvinkel, på holdingniveau, på adfærdsmodeller udviklet af de forskellige juridiske enheder
- utilstrækkeligt solidt grundlag for hovedantagelser i modeller for indfrielse før udløb
- utilstrækkelig dataindsamling
- mangelfuld definition af risikogrænser.

Likviditetsrisiko

Alle inspektioner af likviditetsrisiko omfattede ledelse, måling, overvågning og styring af risiko, stressscenarier, teknikker til risikoreduktion og rapporterings- og offentliggørelseskrav. Størstedelen af konklusionerne vedrører risikomåling og ledelse, og en væsentlig del af dem var stærkt kritiske, navnlig:

- **Mangler i risikomodelleringen:** svagheder i estimeringen af finansielle produkters afviklingsprofil, ikke-underbyggede scenarier, der anvendes til stresstest, utilstrækkelig datakvalitet
- **Ledelsesrelaterede problematikker:** utilstrækkelig styring fra holdingselskabets side, utilstrækkelig aktivitet fra valideringsfunktionens side, ineffektivt varslingssystem.

Forretningsmodeller og rentabilitet

Ud over genereringen og fordelingen af overskud omfattede inspektionerne på stedet også ofte plausibiliteten af det pågældende instituts strategiske antagelser, operationelle udførelseskapacitet og finansielle fremskrivninger. De mest almindelige kritiske resultater vedrørte følgende områder:

- **Plausibiliteten af instituttets strategiske antagelser:** manglende bestyrelsesgodkendelse af bankernes strategier; begrænset involvering af bestyrelsen i strategiudviklingen; strategiske antagelsers manglende plausibilitet.
- **Operationel gennemførelsessevne:** begrænset operationel evne og ressourcer til at gennemføre forretningsstrategien; uoverensstemmelser i institutters finansielle rapportering.
- **Fordeling og generering af samt opmærksomhed på overskud:** mangelfulde prissætningsværktøjer, som ikke medtager alle omkostninger og risici; ufuldstændige prisfastsættelsesprocesser i henhold til en minimumgrænse; utilstrækkelig analyse og overvågning af rentabilitetsindikatorer og budget.
- **Analyse af finansielle fremskrivninger (scenarier, følsomhed):** for optimistiske finansielle prognoser; ufuldstændig dokumentation af værktøjer til udarbejdelse af finansielle prognoser.

Markedsrisiko

Inspektionerne af markedsrisiko omfattede for det meste følgende emner: ledelse, organisatoriske rammer, politikker og procedurer, risikoopgørelse, risikovillighed og risikostrategi, organisatorisk opbygning, risikoreduktion og intern revision; klassifikation af aktiver på niveau 1, niveau 2 og niveau 3. De mest kritiske og

alvorlige konklusioner vedrørte risikomåling. De mest almindelige problematikker, der blev identificeret, omfatter:

- **Dagsværdihierarki og -ansættelse:** ukorrekt klassifikation (niveau 1, niveau 2 eller niveau 3), navnlig mellem niveau 2 og 3; behandling af overskud fra dag 1; mangelfulde værdireguleringer.
- **Organisatoriske problematikker:** utilstrækkelige tiltag fra bestyrelsens side; utilstrækkelig aktivitet hos den interne revisionsfunktion; ineffektiv IT-infrastruktur.

1.5 Måltrettet gennemgang af interne modeller (TRIM)

TRIM forløber tilfredsstillende, og bankerne er allerede blevet informeret om de første resultater vedrørende generelle emner

Den **måltrettede gennemgang af interne modeller (TRIM)** er et omfattende flerårigt projekt, som blev indledt i 2017 på grundlag af det konceptuelle arbejde, der var udført i 2016. Formålet er at vurdere, om godkendte interne søjle 1-modeller, som anvendes af de signifikante institutter i euroområdet, aktuelt er tilstrækkelige og hensigtsmæssige, og herved øge deres troværdighed. TRIM fokuserer på en korrekt og konsekvent gennemførelse af lovkravene med hensyn til interne modeller. Herved supplerer den de foranstaltninger, som indgår i den seneste aftale om Basel III. TRIM-projektet udføres i tæt samarbejde med de kompetente nationale myndigheder.

I begyndelsen af 2017 indledtes de første TRIM-undersøgelser på stedet af interne modeller, og TRIM-projektet gik således ind i gennemførelsesfasen. Denne fase fortsætter i hele 2018 og 2019. Indtil videre forløber den efter planen takket være de inspicerede institutters samarbejde og et stort engagement hos de team, der foretager vurderingen. I alt blev der i løbet af 2017 iværksat 92 TRIM-undersøgelser på stedet. Gennemgangene omfatter interne modeller for kreditrisiko (med fokus på detailvirksomheds- og SMV-porteføljer), markedsrisiko og modparts-kreditrisiko. For at undgå at forstyrre institutionernes normale modelvedligeholdelse er større modelændringer og oprindelige modelgodkendelser også blevet vurderet på stedet ud over TRIM-undersøgelserne og i nogle tilfælde sammen med disse.

De første resultater af TRIM foreligger allerede. Helt fra projektets start blev der gennemgået generelle aspekter af interne modeller, fx modelstyring og modelvalidering. De tilfælde af manglende efterlevelse af den gældende lovgivning, som blev konstateret under gennemgangen, er allerede taget op i tilsynsafgørelser. Dette vil bidrage til at sikre forsvarlige, hensigtsmæssige vilkår for anvendelsen af interne modeller og fremme lige vilkår for enhederne under tilsyn.

For at sikre lige vilkår er de team, der udfører TRIM-vurderingen, blevet anmodet om alle at anvende de samme inspektionsteknikker og -værktøjer. Samtidig kontrolleres resultatet af undersøgelserne systematisk for konsistens, og det gennemgår horisontale analyser og peerevalueringer. I de afgørelser, som følger efter TRIM-undersøgelserne, forventer ECB ikke nogen fremtidig regulering med hensyn til interne modeller, men anvender de nuværende krav i lovgivningen. Yderligere henstillinger og afgørelser vil eventuelt følge, når de horisontale analyser og peerevalueringerne er afsluttet.

De centrale projektteam udarbejdede også en særlig vejledning med en udtrykkelig beskrivelse af, hvordan ECB forstår de mest relevante aspekter af den eksisterende lovgivning om interne modeller, som indgår i TRIM. Bankerne fik udleveret den første udgave af vejledningen i forbindelse med TRIM, således at der kunne indhentes feedback om den, før udførelsesfasen gik i gang. Derefter blev vejledningen gjort tilgængelig på ECB's banktilsynswebsted.

Den feedback, der blev modtaget om vejledningen, var til stor nytte for TRIM. Den viste også, hvor stærkt engageret branchen er i forhold til målsætningerne for projektet. Sammen med denne feedback udgør erfaringerne fra de undersøgelser på stedet, som er gennemført indtil videre, og den aktuelle udvikling på lovgivningsområdet et solidt grundlag for en opdatering af vejledningen.

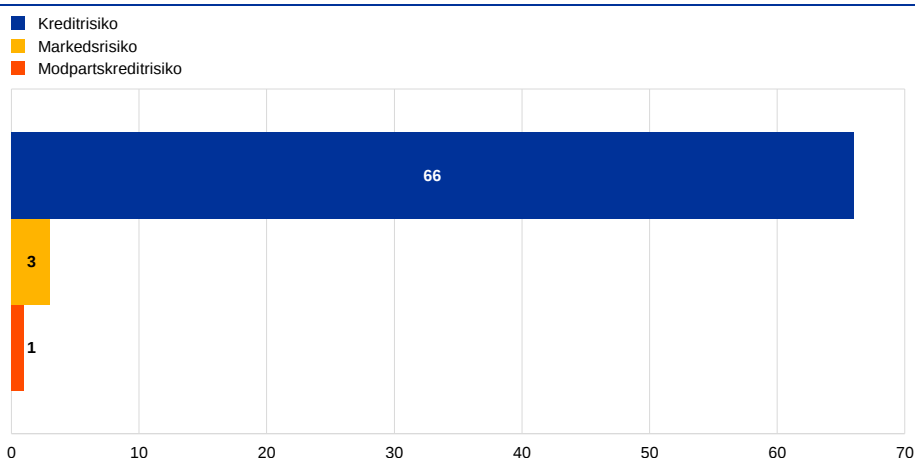
Det europæiske banktilsyn vil drage fordel af denne ECB-vejledning og af de metoder og værktøjer, der er udviklet som led i TRIM-projektet. Samlet set vil dette bidrage væsentligt til en konsekvent og sammenlignelig anvendelse af interne modeller i hele euroområdet og herved bidrage til at sikre lige vilkår.

TRIM-projektet er udarbejdet således, at der kan føres en løbende dialog med branchen. Der blev afholdt en særlig konference i februar 2017 og derudover blev der i august og december 2017 udsendt regelmæssige informationsbreve med opdateringer om den overordnede status på projektet og oplysninger om kommende milepæle, til de deltagende institutioner. Endvidere deltog medlemmerne af TRIM-projektet regelmæssigt i branchespecifikke arrangementer.

I 2017 blev der ud over de 92 undersøgelser på stedet, der indgik i TRIM-projektet, iværksat 70 undersøgelser om interne modeller i signifikante institutter (hvoraf 37 blev gennemført på stedet). Alt i alt var 133 undersøgelser uden relation til TRIM afsluttet ved årets udgang. Heraf resulterede 123 i en ECB-afgørelse (ECB's bidrag til fælles afgørelser med andre kompetente myndigheder som hjemlandstilsynsmyndighed er ikke medregnet).

Figur 7

Antal undersøgelser af interne modeller i 2017, efter risikokategori (ekskl. TRIM)

Kilde: ECB.

TRIM vil bidrage væsentligt til en konsekvent og sammenlignelig anvendelse af interne modeller i hele euroområdet og herved bidrage til at sikre lige vilkår

1.6 Indirekte tilsyn med mindre signifikante institutter og tilsynsmæssig overvågning

[SSM-forordningen](#) giver ECB mandat til at sikre SSM's effektive og konsekvente virkemåde. Forordningen giver dermed ECB en overvågningsopgave, mens de kompetente nationale myndigheder bevarer hovedansvaret for tilsynet med de mindre signifikante institutter. På baggrund af den samlede målsætning med denne opgave, dvs. at sikre, at der konsekvent anvendes høje tilsynsstandards i hele euroområdet, udvikler ECB Banktilsyn og de kompetente nationale myndigheder i et tæt samarbejde en operationel ramme for overvågningen af tilsynet med mindre signifikante institutter. Dette afsnit indeholder eksempler på konkrete initiativer i 2017.

1.6.1 Fælles tilsynsstandards og fælles metoder

ECB udvikler fælles tilsynsstandards i tæt samarbejde med de kompetente nationale myndigheder

Fælles tilsynsstandards og fælles metoder i tilsynet med mindre signifikante institutter, der er defineret i fællesskab af ECB og de kompetente nationale myndigheder, er fortsat vigtige værktøjer i arbejdet med at fremme en tilsynspraksis, som sikrer et tilsyn med mindre signifikante institutter, der er konsistent og af høj kvalitet. Efter at der i de foregående år var udviklet fælles standarder og metoder, var fokus i 2017 på gennemførelsen.²³ De kompetente nationale myndigheder fortsatte med at anvende de fælles tilsynsstandards, som var udfærdiget tidligere (fx om [tilsynsplanlægning](#) og [genopretningsplanlægning](#)) og begyndte at implementere nye, fx standarden for [gennemførelse af inspektion på stedet i mindre signifikante institutter](#). Hovedformålet med denne fælles tilsynsstandard er at fremme en harmoniseret planlægning af inspektioner og fastsætte minimumsgrænser for tilsynsengagementet. Der arbejdes nu desuden med at støtte de kompetente nationale myndigheder i den praktiske implementering af fælles tilsynsstandards (fx med særlige workshops).

Foruden harmoniseringen af tilsynsprocesser tager andre projekter sigte på at fremme en fælles tilgang til tilsynet med risici, der følger af specifikke forretningsmodeller. Et eksempel er [fælles tilsynsstandards for bilfinansieringsinstitutter](#), der blev færdiggjort i 2016. Formålet er at sikre en ensartet, forholdsmæssig tilgang af høj kvalitet til tilsynet med bilfinansieringsinstitutter (både signifikante og mindre signifikante institutter) i hele euroområdet. I 2017 blev der arrangeret workshops sammen med branchen om specifikke emner, hvor der var fokus på analyse af forretningsmodeller og bilfinansieringsinstitutters særlige risikoprofil.

Efter at der var udarbejdet rammer for samarbejdet mellem ECB og de kompetente nationale myndigheder inden for [krisestyring](#), blev der i 2017 udarbejdet to relevante fælles tilsynsstandards, som skal færdiggøres i 2018: den ene om *kompetente nationale myndigheders tilsynspraksis for krisestyringen i mindre signifikante institutter og samarbejdet med afviklingsmyndigheder* og den anden om

²³ En beskrivelse af de initiativer, der er taget for at fremme en fælles tilgang til tilsynet med mindre signifikante institutter findes i rapporten [LSI supervision within the SSM](#).

*kompetente nationale myndigheders procedurer for tilsynet med mindre signifikante institutter, som ikke overholder kapitalkravene.*²⁴

For så vidt angår **institutsikringsordninger**, blev det arbejde, som var udført i 2016, i 2017 suppleret med yderligere overvågning af "hybride" institutsikringsordninger, der har både signifikante og mindre signifikante institutter som medlemmer. Arbejdet blev udført i fællesskab af ECB og de kompetente nationale myndigheder i Østrig og Tyskland, som på nuværende tidspunkt er de eneste eurolande, der har hybride institutsikringsordninger. Arbejdets omfang er tilpasset de krav for institutsikringsordninger, som er opstillet i CRR's artikel 113, stk. 7, og artikel 49, stk. 3. Det overvåges løbende, at kravene er opfyldt. I de kommende år vil det drage fordel af den gradvise gennemførelse af rapporteringsspecifikationerne i ECB's vejledning om valgmuligheder og skøn, som vil øge tilgængeligheden af data med relation til institutsikringsordninger.

En tematisk gennemgang om **IFRS 9**, der omfatter både mindre signifikante og signifikante institutter, udføres i tæt samarbejde med de kompetente nationale myndigheder. Formålet er at sikre en konsistent implementering af den nye IFRS 9-standard i alle eurområdets banker. Der er bl.a. udviklet værktøjer for at hjælpe tilsynsmyndighederne med at vurdere, hvor godt mindre signifikante institutter er forberedt til IFRS 9 (se afsnit 1.3.2).

Desuden blev en **vejledning i vurdering af licensansøgninger fra fintech-kreditinstitutter**²⁵ sendt i høring i efteråret 2017. Den endelige udgave af vejledningen udkommer i begyndelsen af 2018. Formålet er at skabe større gennemsigtighed for potentielle fintechkreditinstitutter, der søger om licens (dvs. enheder med en forretningsmodel, hvor produktion og levering af bankprodukter og -tjenester bygger på teknologibaseret innovation). Det aktuelle arbejde fokuserer på konsekvenserne for banktilsynet af finansielle teknologier (fx big data og distributed ledger-teknologi) og ser nærmere på "regulatoriske sandkasser".

ECB arbejder også på tilsynet med finansielle markedsinfrastrukturer (FMI'er) med en banklicens ifølge CRR, hvis primære virksomhed består i levering af central modparts- (CCP) eller værdipapircentralydelser til markedsdeltagere, herunder SSM-banker. For at sikre en ensartet, forholdsmæssig tilgang til tilsynet med disse særlige institutioner af høj kvalitet er ECB, i tæt samarbejde med adskillige kompetente nationale myndigheder, netop i gang med at færdiggøre en **fælles tilsynsstandard om SREP-vurderinger for FMI-institutioner**.

Valgmuligheder og nationale skøn for sektoren af mindre signifikante institutter

For at sikre lige vilkår for alle kreditinstitutter har ECB, i et meget tæt samarbejde med de kompetente nationale myndigheder, besluttet at harmonisere udøvelsen af

²⁴ Se nærmere i afsnit 2.4.1.

²⁵ Se [Guide to assessments of fintech credit institution licence applications](#).

valgmuligheder og nationale skøn for sektoren af mindre signifikante institutter. Efter en offentlig høring, der sluttede i januar 2017, blev der i april 2017 offentliggjort en retningslinje²⁶ og en henstilling²⁷ til de kompetente nationale myndigheder.

Selv om forslagene til politik for så vidt angår mindre signifikante institutter i størstedelen af tilfældene er de samme som forslagene til signifikante institutter, er der, hvad angår visse valgmuligheder og nationale skøn anvendt en forholdsmæssig tilgang til tilsynet med mindre signifikante institutter, der afviger fra den politiske strategi, som er udviklet for signifikante institutter (fx sammenlægningen af risiko- og revisionsudvalg). Endvidere har de kompetente nationale myndigheder i nogle tilfælde, hvor det ikke er påkrævet med harmonisering for at sikre et robust tilsyn eller opnå lige vilkår, mulighed for at anlægge en fleksibel tilgang til anvendelsen af visse valgmuligheder og nationale skøn. Ydermere bør nogle af disse forskelle blive gradvis mindre i de kommende år med udfasningen af overgangsordninger.

Afslutningen af arbejdet med valgmuligheder og nationale skøn er et stort skridt hen imod et ensartet tilsyn og en større harmonisering og betyder, at væsentlige forskelle i landenes anvendelse af valgmuligheder og skøn er stort set overvundet.

1.6.2 SREP-metoden for mindre signifikante institutioner

SREP-metoden for mindre signifikante institutter tager udgangspunkt i den metode, der anvendes for signifikante institutter, og tager hensyn til principperne om proportionalitet og fleksibilitet for de kompetente nationale myndigheder, der er ansvarlige for SREP-afgørelser

Afslutningen af det fælles arbejde i ECB og kompetente nationale myndigheder med indførelsen af fælles metoder til **tilsyns kontrol- og vurderingsprocessen (SREP) for mindre signifikante institutter** var en vigtig milepæl i 2017. Metoderne tager udgangspunkt i de metoder, der anvendes for signifikante institutter, og gør forholdsmæssigt brug af de samme strukturelle elementer, som anvendes for signifikante institutter. Den indfører også nogle forenklinger og tilpasninger, som giver de kompetente nationale myndigheder en vis fleksibilitet, således at de kan tage hensyn til de mindre signifikante institutters særpræg og til regnskabsprincippernes heterogenitet. SREP for mindre signifikante institutter vil give større tilsynsmæssig konvergens i sektoren for mindre signifikante institutter og samtidig bidrage til et minimumsniveau af harmonisering og et kontinuum i vurderingen af signifikante og mindre signifikante institutter. De kompetente nationale myndigheder bevarer det fulde ansvar som direkte tilsynsmyndighed for udførelsen af vurderingerne og for afgørelser om kapital, likviditet og kvalitative tiltag.

Arbejdet med SREP for mindre signifikante institutter blev indledt i 2015, da der blev udarbejdet en metode til et fælles risikovurderingssystem (RAS). Det fortsatte i 2016, hvor der var fokus på kvantificering af kapital og likviditet. I 2017 prøvekørte de kompetente nationale myndigheder SREP-metoden for mindre signifikante institutter (herunder den reviderede RAS-metode). Alle kompetente nationale myndigheder

²⁶ Den Europæiske Centralbanks retningslinje (EU) 2017/697 af 4. april 2017 om kompetente nationale myndigheders udøvelse af de valgmuligheder og skøn, der gives i henhold til EU-retten, for så vidt angår mindre signifikante institutter (ECB/2017/9).

²⁷ Den Europæiske Centralbanks henstilling af 4. april 2017 om fælles specifikationer for kompetente nationale myndigheders udøvelse af nogle af de valgmuligheder og skøn, der gives i henhold til EU-retten, for så vidt angår mindre signifikante institutter (ECB/2017/10).

deltog aktivt i prøvekursen og kom med nyttige kommentarer, der dannede grundlag for de nødvendige justeringer af metoderne.

Proportionalitetsprincippet er i metoden afspejlet ved opbygningen af en model for et mindsteniveau af tilsynsengagement, der afhænger af, hvilken prioritering de mindre signifikante institutter er tildelt. Det betyder, at aspekter som informationsbehov, vurderingens omfang og de tilsynsmæssige forventninger er forskellige afhængig af det mindre signifikante instituts kategori og arten af dets virksomhed. Metoden giver også de kompetente nationale myndigheder en vis **fleksibilitet**. Fleksibilitet inden for SREP spiller en vigtig rolle, når mindre signifikante institutters ICAAP, ILAAP og stresstest skal vurderes.

Metoden vil blive implementeret af de kompetente nationale myndigheder som led i tilsynscyklens 2018. For at bidrage til en gnidningsløs overgang fra den nationale til SSM's SREP-metode vil de kompetente nationale myndigheder som minimum anvende den det første år på højt prioriterede mindre signifikante institutter. Det giver myndighederne mulighed for at teste metoden yderligere, navnlig i forhold til mindre institutter, inden det endelige implementeringstidspunkt i 2020. Metoden vil undergå yderligere vurderinger og vil om fornødent blive udviklet, så den tager højde for de erfaringer, der er opnået inden for SSM, og anden udvikling (fx inden for lovgivningen og eventuelt andet arbejde i EBA og i SSM).

1.6.3 Samarbejde om tilsynet med individuelle mindre signifikante institutter

ECB's eksperter er i løbende dialog med deres modparter i de kompetente nationale myndigheder

Proportionalitet er af største betydning for, at den tilsynsmæssige overvågning fungerer effektivt. Den praktiske anvendelse af proportionalitetsprincippet er baseret på en **prioriteringsramme**. Denne ramme tager både højde for det enkelte mindre signifikante instituts indbyggede risici og dets generelle effekt på det nationale finansielle system.

I 2017 fortsatte de kompetente nationale myndigheder med at indsende meddelelser via den **centrale modtagelsesfunktion for meddelelser** i form af i) ex ante-meddelelser om væsentlige tilsynsprocedurer og udkast til væsentlige tilsynsafgørelser vedrørende mindre signifikante institutter, der er klassificeret som højt prioriterede (ca. 100 mindre signifikante institutter), og ii) ad hoc-meddelelser om en eventuel forværring af mindre signifikante institutters finansielle situation. De erfaringer, der er opnået gennem de seneste år, er blevet anvendt i den **reviderede vejledning om meddelelseskrav for mindre signifikante institutter**, som gælder fra 2018. I vejledningen præciseres kriterierne for definitionen af, hvilke afgørelser der er væsentlige og skal meddeles ECB, og der fastsættes en række udløsningsmekanismer og indikatorer med henblik på at fremme meddelelsernes rettidighed. I 2017 modtog ECB 67 meddelelser, hovedsagelig om spørgsmål vedrørende kapital og ledelse.

På grundlag af meddelelser fra de kompetente nationale myndigheder og andre oplysninger, der er til rådighed, har eksperterne fra ECB's særlige **landekontorer**

fortsat deres overvågning af mindre signifikante institutter i deres respektive lande, navnlig institutter, hvis finansielle situation er blevet forværret. ECB's eksperter har også været i løbende dialog med deres modparter i de kompetente nationale myndigheder for at overvåge implementeringen af anbefalinger og opfølgningstiltag i forbindelse med afgørelser om fælles procedurer. I nogle tilfælde har samarbejdet om individuelle mindre signifikante institutter også antaget form af fælles inspektioner på stedet og tekniske missioner.

1.7 Makroprudentielle opgaver

I 2017 fortsatte ECB sit aktive samspil med de nationale myndigheder om makroprudentiel politik i euroområdet i overensstemmelse med de opgaver, som ECB har fået overdraget i henhold til SSM-forordningens artikel 5. Det makroprudentielle forum er en platform for Styrelsesrådets og Tilsynsrådets medlemmer, hvor de samler de forskellige mikroprudentielle og makroprudentielle synsvinkler i SSM.²⁸ Dette sikrer, at mikroprudentielle og makroprudentielle tiltag effektivt supplerer hinanden.

Mere end 100
makroprudentielle
meddelelser fra de
nationale myndigheder

I 2017 modtog ECB over 100 makroprudentielle meddelelser fra nationale myndigheder om deres politik. De fleste meddelelser vedrørte i) kvartalsvise afgørelser om fastsættelsen af kontracykliske kapitalbuffere og ii) afgørelser om identifikationen og kapitalbehandlingen af globale og andre systemisk vigtige kreditinstitutter.²⁹

Ved brug af Baselkomiteen for Banktilsyns metode identificerede ECB og de nationale myndigheder syv globale systemisk vigtige banker³⁰ – én færre end året før.³¹ Disse institutter blev opdelt i kategorier, der førte til indfasningsbuffersatser på mellem 0,75 pct. og 1,5 pct. i 2018. (Når indfasningen er afsluttet i 2019, bliver de endelige buffersatser for disse banker på mellem 1,0 pct. og 2,0 pct.).

ECB modtog også meddelelser om kapitalbuffersatser for 109 andre systemisk vigtige institutter. Disse satser var i overensstemmelse med ECB's metode til vurdering af andre systemisk vigtige institutter og fastlæggelse af deres buffere.

ECB modtog endvidere meddelelser om implementeringen af de systemiske risikobuffere og strammere krav om risikovægte fra en række nationale myndigheder

²⁸ Se nærmere i [Årsrapport om ECB's tilsynsvirksomhed 2015](#).

²⁹ Officielle notifikationer om kontracykliske kapitalbuffere modtages kvartalsvist, mens notifikationer om andre systemisk vigtige institutter og globale systemisk vigtige institutter modtages årligt. Desuden har visse nationale myndigheder indsendt meddelelser om andre foranstaltninger, fx de foranstaltninger, der blev indført ved artikel 458 i CRR. I henhold til denne artikel må myndighederne indføre makroprudentielle foranstaltninger på nationalt plan for at imødegå systemiske risici, såfremt disse risici ikke kan imødegås på passende vis med andre værktøjer (fx værktøjer omhandlet i bl.a. artikel 124 og 162). Belgiske og finske myndigheder har fx indført foranstaltninger til at håndtere risici i realkreditmarkedet.

³⁰ De identificerede globale systemisk vigtige institutter (med fuldt indfasede bufferkrav fra og med 2019) er BNP Paribas (FR), Groupe Crédit Agricole (FR), Deutsche Bank (DE), ING Bank (NL), Banco Santander (ES), Société Générale (FR) og UniCredit Group (IT).

³¹ Groupe BCPE (FR) blev taget af listen i 2017.

samt meddelelser om gensidigheden af makroprudentielle foranstaltninger truffet i andre medlemslande.

ECB deltog også i det arbejde, som blev udført af Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici (ESRB), der har ansvaret for makrotilsynet med det finansielle system i EU. ESRB udpeger og prioriterer systemiske risici og udsteder om nødvendigt advarsler og henstillinger om afhjælpende foranstaltninger. De fælles tilsynsteam anvendte information fra ESRB sammen med andre makroprudentielle analyser fra ECB – både interne og offentliggjorte – for at sikre, at der var taget højde for alle relevante risici. På samme måde anvender ESRB og andre makroprudentielle myndigheder de fælles tilsynsteams input til at sikre, at oplysninger om individuelle institutter indgår i systemdækkende risikoanalyser, og til at identificere mulige foranstaltninger til reduktion af risiciene.

Desuden anbefaler ECB en ændring af vurderingsmetoden for globale systemisk vigtige institutter, således at den europæiske bankunion kan betragtes som ét geografisk område.

2 SSM's bidrag til EU's krisestyrings- og afviklingsrammer

2.1 Afviklinger i 2017

EU's regelsæt for genopretning og afvikling udgør et vigtigt anker for en stabil banksektor. ECB Banktilsyn spiller en stor rolle i denne forbindelse.

I 1. halvår 2017 traf ECB Banktilsyn for første gang en beslutning om at erklære tre af de banker, der er under dets direkte tilsyn, for "nødlidende eller forventeligt nødlidende" (failing or likely to fail, FOLTF).

I henhold til [forordningen om Den Fælles Afviklingsmekanisme](#) (SRMR) skal Den Fælles Afviklingsinstans (SRB) vurdere, om de øvrige betingelser for afvikling også er opfyldt, når et signifikant institut er erklæret for FOLTF. SRB skal navnlig vurdere, hvorvidt i) det under hensyntagen til tidsfaktoren og andre relevante omstændigheder ikke ser ud til, at nogen anden foranstaltning iværksat af den private sektor over for enheden inden for en passende tidshorisont vil kunne forhindre, at enheden bliver nødlidende; og ii) en afviklingsforanstaltning er nødvendig i almenhedens interesse.

Hvis den sidstnævnte betingelse ikke er opfyldt, afvikles banken ikke, men gøres til genstand for den relevante nationale insolvensbehandling.

Hvad angår den ene af de tre banker, Banco Popular Español, besluttede SRB, at betingelserne for afvikling var opfyldt, og vedtog en afviklingsordning. Hvad angår de to andre banker, Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza, konkluderede SRB, at en afviklingsforanstaltning ikke var nødvendig i almenhedens interesse, og bankerne blev senere likvideret i en italiensk insolvensbehandling.

2.1.1 Banco Popular Español

I juni 2017 blev Banco Popular Español som den første bank erklæret for nødlidende eller forventeligt nødlidende af ECB Banktilsyn

Den 6. juni 2017 afgjorde ECB Banktilsyn, at Banco Popular Español var FOLTF i henhold til artikel 18, stk. 1, litra a), og artikel 18, stk. 4, litra c), i SRMR, da den som følge af en idiosynkratisk likviditetskrise i nær fremtid ville være ude af stand til at betale sin gæld og andre forpligtelser, når de forfaldt. SRB konkluderede følgelig, at betingelserne for afvikling var opfyldt, og besluttede at vedtage en afviklingsordning, som indebar nedskrivning af kapitalinstrumenter og salg af banken til Banco Santander.

Banco Popular Español havde haft nogle strukturelle problemer, bl.a. et højt niveau af misligholdte lån (NPL), lav dækning i forhold til andre banker, et højt niveau af overtagne aktiver og en lav rentabilitet.

Banken havde siden 2012 foretaget tre kapitalforhøjelser på 5,5 mia. euro. Den var imidlertid ikke i stand til i væsentlig grad at afvikle sin nødlidende eksponering vedrørende fast ejendom på (brutto) 37 mia. euro. Desuden udhulede forringelsen af denne portefølje bankens kapital yderligere. Da banken i februar 2017 udsendte en meddelelse om yderligere hensættelser og om tab ultimo året, og 10. april meddelte, at det på grund af dens spændte kapitalposition muligvis var nødvendigt med en kapitalforhøjelse eller virksomhedstransaktion for at håndtere potentielle yderligere værdiforringelser af porteføljen af misligholdte aktiver, medførte det en nedjustering af dens kreditrating og vakte stor bekymring hos bankens kunder. Dette medførte betydelige udgående pengestrømme og en alvorlig udhuling af bankens indlånsgrundlag, og den var derfor ikke i stand til at gøre brug af andre likviditetskilder.

Samarbejde og udveksling af oplysninger med SRB

Det tætte samarbejde mellem ECB Banktilsyn og SRB bidrog til en vellykket krisestyringsproces

ECB Banktilsyn underrettede SRB om forværringen af Banco Popular Españols situation i begyndelsen af april 2017, og situationen blev drøftet indgående på krisestyringsmøder, der var arrangeret af ECB, og hvor repræsentanter for SRB også deltog. Udvekslingen af oplysninger tiltog i løbet af maj 2017, hvilket betød, at alle interessenter i god tid var forberedt på situationen. SRB blev også inviteret til at deltage som observatør i ECB's tilsynsråds møder, hvor Tilsynsrådets medlemmer blev opdateret om situationens udvikling og traf afgørelser om Banco Popular Español. Som observatør på SRB's udvidede eksekutivmøde fik ECB også oplysninger om SRB's vurdering med hensyn til de øvrige betingelser for afvikling. ECB videregav desuden tilsynsmæssige oplysninger med relevans for SRB's arbejde.

Alt i alt medvirkede det tætte samarbejde og udvekslingen af oplysninger mellem ECB og SRB til en effektiv krisestyringsproces.

De forskellige trin i proceduren frem til FOLFT-vurderingen

På grund af situationens hastende karakter blev de forskellige trin i vurderingen af, om banken var nødlidende eller forventeligt nødlidende, effektivt gennemført på under en dag

Den 6. juni 2017 besluttede ECB's tilsynsråd at indlede FOLTF-processen og indledte derfor et formelt samråd med SRB.

Efter samrådet med SRB vedtog Tilsynsrådet FOLTF-vurderingen vedrørende Banco Popular Español. Den blev derefter forelagt ECB's styrelsesråd til godkendelse efter ikke-indsigelsesproceduren.

Styrelsesrådet gjorde ikke indsigelse mod Tilsynsrådets vurdering, som den 6. juni blev sendt til både SRB og Europa-Kommissionen i henhold til artikel 18 i SRMR. ECB Banktilsyn underrettede også alle de relevante myndigheder om sin afgørelse i henhold til artikel 81 i [direktivet om genopretning og afvikling af banker](#) (BRRD) og CRD IV.

Tiltag efter FOLTF-vurderingen

Den 7. juni 2017 vedtog SRB en afviklingsordning, der indebar salget af Banco Popular Español til Banco Santander for 1 euro samt nedskrivning og konvertering af kapitalinstrumenter

Den 7. juni 2017 konkluderede SRB, at alle betingelserne for afvikling var opfyldt, og besluttede at vedtage en afviklingsordning, som Europa-Kommissionen godkendte samme dag i henhold til artikel 18, stk. 7, i SRMR. Afviklingsafgørelsen omfattede følgende elementer: i) nedskrivning af aktier; ii) nedskrivning og konvertering af hybride kernekapitalinstrumenter til aktier; iii) konvertering af udestående supplerende kapitalinstrumenter til aktier med en nominel værdi på 1 euro; iv) overførsel af de heraf resulterende aktier til Banco Santander.

2.1.2

Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca

I juni 2017 afgjorde ECB Banktilsyn, at Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca var nødlidende eller forventeligt nødlidende

Den 23. juni 2017 afgjorde ECB Banktilsyn, at Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza var nødlidende eller forventeligt nødlidende (FOLTF) i henhold til artikel 18, stk. 1, litra a), og artikel 18, stk. 4, litra a), i SRMR.

I begge tilfælde konkluderede SRB, at betingelserne for afvikling ikke var opfyldt. Bankerne blev efterfølgende sat under tvungen administrativ likvidation efter italiensk insolvensret.

Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca havde hjemsted i det nordøstlige Italien og var ens med hensyn til forretningsmodel og markedsandel. De havde siden 2014 tiltrukket sig tilsynsmyndighedens opmærksomhed på grund af deres i) lave rentabilitet; ii) høje driftsomkostninger i forhold til basisindtjeningen; iii) høje finansieringsomkostninger i tilknytning til en grundlæggende værdiforringet bankvirksomhed; iv) lav aktivkvalitet.

Selv om bankerne havde foretaget flere kapitalforhøjelser efter ECB Banktilsyns anmodning, havde de i løbet af de sidste tre år, før de blev nødlidende, opbrugt en betydelig del af deres egenkapital. Dette viste tydeligt, at deres respektive forretningsmodeller ikke var egnede til at sikre deres rentabilitet og levedygtighed.

I 2017 forelagde de to banker en samlet forretningsplan for ECB ("Tiepolo-planen"), der gik ud på, at de to banker skulle fusionere i slutningen af 2017. Ifølge planen var der et samlet kapitalbehov på 4,7 mia. euro.

ECB konkluderede, at det var usandsynligt, at der kunne ske en effektiv og rettidig implementering af planen med henblik på at rekapitalisere de to banker, fusionere dem og skabe betingelser for en ny levedygtig forretningsmodel i fremtiden. Desuden mente ECB ikke, at der fandtes andre effektive tilsynsforanstaltninger eller foranstaltninger til tidlig indgriben, som kunne anvendes.

Samarbejde og udveksling af oplysninger med SRB

Det tætte samarbejde og udvekslingen af oplysninger mellem ECB og SRB medvirkede i høj grad til en effektiv krisestyringsproces

ECB Banktilsyn informerede på et tidligt tidspunkt SRB om forværringen af Banca Popolare di Vicenzas og Veneto Bancas situation, og udvekslingen af oplysninger var blevet optrappet siden udgangen af 2016.

Udvekslingen blev yderligere intensiveret i løbet af 1. halvår 2017. Denne grundige og omfattende udveksling af oplysninger var med til at forberede alle interessenter på et tidligt tidspunkt.

For at interessenterne bedre kunne forberede sig på muligheden af en FOLTF-vurdering, blev de to bankers situation i de sidste faser af eskaleringen af krisen også drøftet indgående på krisestyringsmøder, hvor de relevante medlemmer af SRB's bestyrelse og SRB's personale også deltog.

SRB blev også inviteret til at deltage som observatør i møderne i ECB's tilsynsråd, hvor Tilsynsrådets medlemmer blev opdateret om situationen i Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca, og alle afgørelser om de to banker blev truffet. SRB fik således de samme oplysninger som Tilsynsrådets medlemmer samtidig med disse. Som observatør på SRB's eksekutivmøde modtog ECB ligeledes oplysninger om SRB's vurdering med hensyn til de øvrige betingelser for afvikling. Alt i alt var det tætte samarbejde og udvekslingen af oplysninger mellem ECB og SRB afgørende for håndteringen af bankernes situation og medvirkede i høj grad til en effektiv krisestyringsproces.

De forskellige trin i proceduren frem til FOLTF-vurderingen

Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca blev 23. juni 2017 anset for nødlidende eller forventeligt nødlidende

Den 19. juni 2017 afsluttede ECB sin vurdering af den anden udgave af den Tiepolo-plan, som de to banker havde forelagt, og konkluderede, at den ikke var troværdig.

Banca Popolare di Vicenzas og Veneto Bancas kapitalssituation var løbende blevet forværret, og kapitalkravene var konstant blevet tilsidesat på trods af de foranstaltninger, som de to banker havde truffet for at rette op på tilsidesættelserne. Både Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca var flere gange i årene op til afgørelsen blevet anmodet om at rette op på svaghederne. De foranstaltninger, som bankerne traf, viste sig imidlertid at være ineffektive.

På baggrund af det ovenstående fandt ECB Banktilsyn onsdag den 21. juni 2017, at der var tilstrækkelige materielle beviser for, at Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza var FOLTF i henhold til artikel 18, stk. 1, litra a), og artikel 18, stk. 4, litra a), i SRMR.

Som følge heraf besluttede ECB's tilsynsråd at indlede FOLTF-processen og indledte derfor et formelt samråd med SRB, der varede indtil kl. 12 torsdag den 22. juni. Den 23. juni blev FOLTF-vurderingen forelagt ECB's styrelsesråd til godkendelse efter ikke-indsigelsesproceduren.

Styrelsesrådet gjorde ikke indsigelse mod Tilsynsrådets vurdering, som blev sendt til både SRB og Europa-Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18 i SRMR. ECB underrettede også alle de relevante myndigheder om sin vurdering i overensstemmelse med artikel 81 i BRRD og CRD IV.

Tiltag efter FOLTF-vurderingen

Den 23. juni 2017 besluttede SRB, at den ikke ville træffe afviklingsforanstaltninger, hvad angik Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca. Den konkluderede, at selv om betingelserne for afvikling som omhandlet i artikel 18, stk. 1, litra a), og b), i SRMR var opfyldt, var betingelsen i artikel 18, stk. 1, litra c), der vedrører almenhedens interesse, ikke opfyldt.³²

Derfor blev de to banker likvideret i en italiensk insolvensbehandling.

Den 25. juni 2017 vedtog den italienske regering et lovdekret³³, som straks trådte i kraft. Lovdekretet regulerede i) den tvungne administrative likvidation af de to banker og ii) regeringens likvidationsstøtte med henblik på at støtte overførslen af aktiver og passiver til Intesa Sanpaolo i overensstemmelse med EU's statsstøtterammer på baggrund af en regional risiko for den finansielle stabilitet.

Samme dag meddelte Europa-Kommissionen, at de italienske foranstaltninger for at fremme likvidationen af Banca Popolare di Vicenza og Veneto Banca efter national insolvensret var blevet godkendt i henhold til EU's regler.³⁴

De to banker blev sat under tvungen administrativ likvidation af Italiens finansministerium, efter forslag fra Banca d'Italia, og der blev udpeget kuratorer.

Gode aktiver og passiver blev overført til Intesa Sanpaolo, som trådte i stedet for bankerne i forholdet til deres kunder. I overensstemmelse med EU's statsstøtteregler blev der anvendt byrdefordeling for egenkapital og efterstillet gæld. Efter planen vil misligholdte lån blive overført til Società di Gestione degli Attivi, et selskab ejet af Italiens finansministerium, som blev anvendt i forbindelse med likvidationen af Banco di Napoli. Det er planen efterhånden at afhænde disse misligholdte lån med henblik på så vidt muligt at inddrive disse aktiver.

Som følge af likvidationsproceduren blev begge bankers banklicens inddraget 19. juli 2017. Efterfølgende blev to datterselskaber, som ikke blev overført til Intesa Sanpaolo (Banca Intermobiliare di Investimenti e Gestioni og Farbanca), begge vurderet som mindre signifikante institutter. Det direkte tilsyn med disse to datterselskaber blev følgelig overdraget til Banca d'Italia i september 2017.

2.1.3 De vigtigste erfaringer

Der kan drages nyttige erfaringer med hensyn til krisestyring af de seneste tilfælde af nødlidende eller forventeligt nødlidende banker

Banco Popular Español, Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza var de første banker, som ECB Banktilsyn erklærede for FOLTF. Derfor gav disse tilfælde

³² Se [Notice summarising the effects of the decision taken in respect of Banca Popolare di Vicenza S.p.A](#) og [Notice summarising the effects of the decision taken in respect of Veneto Banca S.p.A](#), der er offentliggjort på SRB's websted.

³³ Lovdekret nr. 99 af 25. juni 2017, offentliggjort i Italiens lovtidende nr. 146 af 25. juni 2017.

³⁴ Europa-Kommissionens pressemeddelelse: "State aid: Commission approves aid for market exit of Banca Popolare di Vicenza and Veneto Banca under Italian insolvency law, involving sale of some parts to Intesa Sanpaolo".

mulighed for at drage erfaringer, som kan komme både det aktuelle tilsyn og krisestyringsrammernes funktion til gode.

En af erfaringerne fra alle disse sager var, at det tætte samarbejde og den omfattende **udveksling af oplysninger** mellem alle interessenterne³⁵ i høj grad bidrog til, at processen forløb glat inden for stramme tidsfrister, således at alle myndigheder kunne reagere hurtigt og håndtere situationen inden for den krævede tidsramme.

Koordineringen og udvekslingen af oplysninger mellem ECB Banktilsyn og SRB blev i begge krisetilfældene også sikret med krydsdeltagelse i de respektive besluttende organer. Repræsentanter fra SRB deltog i ECB's tilsynsråds møder og i møderne i de krisestyringsteam, som var arrangeret af ECB. På samme måde deltog ECB Banktilsyn, sammen med Europa-Kommissionen, som observatører i SRB's eksekutivmøder. Dette gav mulighed for løbende koordinering og forståelse af de andre parter synsvinkel.

Siden december 2015 har et aftalememorandum dannet grundlag for samarbejdet mellem ECB Banktilsyn og SRB. I aftalememorandummet opstilles de generelle vilkår for samarbejdet, herunder udvekslingen af oplysninger mellem de to myndigheder for at sikre et effektivt samarbejde under udførelsen af deres respektive opgaver. I overensstemmelse med memorandumets bestemmelser er det netop ved at blive revideret for at tage højde for de erfaringer, der er opnået i løbet af de første to år af dets anvendelse. Revisionen vil efter planen være færdig i løbet af 1. halvår 2018 (se også afsnit 2.2).

En anden vigtig erfaring, der er gjort, er **betydningen af tidsfaktoren, når en bank erklæres for FOLTF**. Rettidig handling i tilfælde af en krise er afgørende for at undgå, at bankens situation forværres yderligere. Herved minimeres de samlede konkursomkostninger. Samtidig skal der ikke foretages en FOLTF-vurdering alt for tidligt. Hvis det sker, kan det føre til unødvendige tab af værdier, mens der stadig var en mulighed for genopretning. I denne forbindelse er de tilsynsmæssige skønsmæssige skønsmæssige, som indgår i de nuværende rammer, vigtige og bør bevares.

Endvidere har erfaringerne vist, hvor vigtig en effektiv anvendelse af **foranstaltninger til tidlig indgriben** er, hvilket har givet nogle udfordringer inden for den aktuelle lovramme. Der er identificeret to primære områder, hvor der er behov for ændringer af lovrammen. De relevante ændringer anbefales i **ECB's udtalelse om revision af EU's ramme for krisestyring** (CON/2017/47).

For det første er der et betydeligt overlap mellem tilsynsforanstaltningerne i CRD IV og SSM-forordningen og de foranstaltninger til tidlig indgriben, som er fastsat i BRRD. Dette overlap vedrører både indholdet og betingelserne for anvendelsen af foranstaltningerne. Det skaber betydelige udfordringer for den praktiske gennemførelse af rammen for tidlig indgriben, særligt i lyset af manglen på klarhed med hensyn til betingelserne for tidlig indgriben.

³⁵ Navnlig ECB Banktilsyn og SRB samt de nationale afviklingsmyndigheder, kompetente myndigheder og centralbanker.

For det andet skal ECB udøve sine beføjelser til tidlig indgriben på grundlag af de nationale gennemførelser af BRRD. Dette skaber usikkerhed og manglende konsistens med hensyn til, hvilke foranstaltninger der kan anvendes, og betingelserne for anvendelsen i forskellige medlemslande.

ECB foreslår derfor følgende: i) at fjerne de foranstaltninger til tidlig indgriben fra BRRD, som allerede findes i CRD IV og SSM-forordningen; ii) at ændre SSM-forordningen, så der skabes et direkte retligt grundlag for ECB's beføjelser til tidlig indgriben for herved at fremme en konsekvent anvendelse af disse.

En anden erfaring drejer sig om behovet for at sikre, at der er **adgang til likviditet under en afvikling**. Denne problematik håndteres i nogle tilfælde ved at give mulighed for, at en køber kan tilføre likviditet. I andre tilfælde er det vigtigt at sikre, at banken, efter at der er anvendt afviklingsværktøjer, har adgang til likviditet, indtil markedets tillid til den er genoprettet. I den forbindelse spiller Den Fælles Afviklingsfond (SRF) en vigtig rolle, og ECB er stor fortaler for indførelsen af en fælles bagstopperordning for SRF. Den fælles bagstopperordning bør dække hele SRF's mandat og bør således kunne anvendes, både hvad angår likviditet og solvens. I betragtning af, hvor vigtig tilstrækkelig finansiering er for en velordnet afviklingsproces, bør den fælles bagstopperordning oprettes så hurtigt som muligt og helst, inden overgangsperioden til fuld gensidiggørelse af SRF's ressourcer slutter.

Erfaringerne har også vist, at det kan begrænse muligheden for afvikling, set ud fra et finansielt stabilitetssynspunkt, hvis efterstillede gældsinstrumenter holdes af **detailinvestorer**. Derfor bør det overvejes at indføre klare og let forståelige offentliggørelseskrav og andre forholdsregler for at gøre investorerne mere bevidste om de risici, der er forbundet med disse instrumenter. I samme forbindelse vil det være hensigtsmæssigt at overveje at stille krav om, at de enkelte instrumenter har en pålydende værdi på mindst 100.000 euro pr. enhed. Dette vil øge investeringstærsklen og gøre investorerne mere bevidste, hvorved direkte detailinvesteringer begrænses. Der bør sigtes mod at indføre en fælles ramme på EU-plan for at undgå, at medlemslandene anvender forskellige tilgange, som vil skabe fragmentering på det europæiske marked for disse instrumenter.

2.1.4 Kommunikation om FOLTF-sager

Kommunikation er nøglen til en vellykket krisestyring

Kommunikation spiller en afgørende rolle i styringen af en krise. Når en bank krakker, er det ikke kun nødvendigt at finde en løsning på krisen, men også effektivt at kommunikere denne løsning til offentligheden for at sikre, at der ikke opstår afsmitning, og at den finansielle stabilitet bevares. I denne henseende er koordineringen mellem de forskellige interessenter afgørende for, at offentligheden kan få klar og fyldestgørende besked.

I modsætning til afviklingstiltag, hvor omfanget af SRB's offentliggørelse af oplysninger er fastsat i SRM-forordningen³⁶ og i BRRD, er dette ikke tilfældet, hvad

³⁶ SRM-forordningens artikel 29, stk. 5, og BRRD's artikel 83, stk. 4.

angår FOLTF-vurderinger. En præcisering med hensyn til offentliggørelsen af FOLTF-vurderinger er tilrådelig.

Koordineret kommunikation efter en FOLTF-vurdering

Tidlig forberedelse af kommunikationen og koordinering mellem alle involverede interessenter er afgørende for kommunikationen til offentligheden

Tidlig forberedelse af kommunikationen og dens indhold samt overensstemmelse mellem alle interessenter er af afgørende betydning under håndteringen af en krise. For at sikre denne overensstemmelse begyndte kommunikationsteam hos SRB, ECB og Europa-Kommissionen på et tidligt tidspunkt at samarbejde, dvs. i god tid før FOLTF-afgørelserne blev truffet. Dette gav mulighed for at anvende en omfattende kommunikationsstrategi, som bidrog til en vellykket håndtering af krisen.

Desuden er **timing** af den eksterne kommunikation meget vigtig og bør planlægges nøje. I sagen med Banco Popular Español blev FOLTF-afgørelsen truffet sent tirsdag aften, hvorefter alle de relevante myndigheder blev underrettet i overensstemmelse med artikel 81, stk. 3, i BRRD. Den eksterne kommunikation til offentligheden fandt sted næste morgen, hvor SRB udsendte en meddelelse om salget af banken til Banco Santander S.A.³⁷, hvorefter ECB Banktilsyn kundgjorde FOLTF-afgørelsen³⁸. Med timingen af kommunikationen blev der taget hensyn til behovet for at kommunikere løsningen (afvikling, overførsel af virksomhed under likvidation osv.) samtidig med problemet (bankens konkurs).

Formålet med at koordinere kommunikationsprocessen var at udsende omfattende information til offentligheden om bankens situation og de relevante myndigheders foranstaltninger.

I sagerne med Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza offentliggjorde ECB Banktilsyn fredag den 23. juni 2017 oplysningen om, at der var truffet en FOLTF-vurdering, på sit websted.³⁹ Samme dag informerede SRB offentligheden om sin beslutning om, at der ikke var grundlag for en afvikling af de to banker, og at de derfor ville blive likvideret i en normal italiensk insolvensbehandling.⁴⁰ Ligeledes samme dag udsendte det italienske finansministerium en pressemeddelelse om, at der var planlagt et møde i weekenden med henblik på at vedtage alle de nødvendige foranstaltninger for at sikre videreførelsen af bankernes virksomhed og samtidig beskytte alle indskydere og indehavere af højt prioriterede obligationer.⁴¹

³⁷ Se SRB's pressemeddelelse af 7. juni 2017.

³⁸ ECB's pressemeddelelse: "ECB determined Banco Popular Español S.A. was failing or likely to fail".

³⁹ ECB's pressemeddelelse: "ECB deemed Veneto Banca and Banca Popolare di Vicenza failing or likely to fail".

⁴⁰ Se SRB's pressemeddelelse af 23. juni 2017.

⁴¹ Comunicato Stampa N° 109 del 23/06/2017.

ECB har fået adskillige anmodninger om aktindsigt i forbindelse med FOLTF-vurderingerne

Anmodninger om aktindsigt

ECB har fået en række anmodninger om aktindsigt i ECB's FOLTF-afgørelser, der er indgivet i henhold til afgørelse ECB/2004/3 om aktindsigt i ECB's dokumenter⁴².

Også Europa-Kommissionen og SRB har fået anmodninger om aktindsigt i ECB's FOLTF-vurderinger.

Desuden har nationale parlamenter og finansministerier anmodet om oplysninger. Flere medlemmer af Europa-Parlamentet har stillet skriftlige spørgsmål, både om afviklingen af Banco Popular Español og om likvidationen af Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza.

ECB har besvaret disse spørgsmål og anmodninger om oplysninger i overensstemmelse med de fortrolighedsregler, der gælder på banktilsynsområdet. Svarene på de skriftlige spørgsmål fra medlemmer af Europa-Parlamentet er offentliggjort på ECB's banktilsynswebsted.

Offentliggørelse af en ikke-fortrolig udgave af FOLTF-vurderingerne

I august 2017 besluttede ECB at offentliggøre ikke-fortrolige udgaver af sine FOLTF-vurderinger på sit banktilsynswebsted

En FOLTF-vurdering er ECB's tilsynsmæssige vurdering af en individuel bank. Den er rettet til SRB, således at denne kan vurdere, om betingelserne for at sætte en bank under afvikling er opfyldt. En FOLTF-vurdering er et trin i afviklingsprocessen, og Europa-Kommissionen og andre relevante myndigheder meddeles denne vurdering i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 18, stk. 1, i SRMR og artikel 81, stk. 3, i BRRD. FOLTF-vurderingerne er en del af ECB Banktilsyns tilsynsopgaver. Derfor er de omfattet af forpligtelserne til tavshedspligt og fortrolighedsreglerne, der gælder for alle ECB's afgørelser, der træffes i dens funktion som tilsynsmyndighed.

Af hensyn til gennemsigtigheden og ansvarligheden samt i almenhedens interesse besluttede ECB imidlertid at offentliggøre ikke-fortrolige udgaver af sine FOLTF-vurderinger på sit banktilsynswebsted. For at overholde forpligtelserne til tavshedspligt blev der ikke offentliggjort fortrolige oplysninger. Offentliggørelsen af ikke-fortrolige FOLTF-vurderinger er en undtagelse fra ECB's generelle kommunikationspolitik, som, i overensstemmelse med lovbestemmelserne⁴³, ikke giver mulighed for offentliggørelse af individuelle tilsynsafgørelser, da de er beskyttet af reglerne om tavshedspligt.

En fremtidig præcisering af lovgivningen med hensyn til offentliggørelse af FOLTF-vurderinger vil være nødvendig. Selv om BRRD og SRMR ikke på nuværende tidspunkt foreskriver offentliggørelse af FOLTF-vurderinger, indeholder de bestemmelser om offentliggørelsen af den afgørelse eller det instrument, hvorved

⁴² Den Europæiske Centralbanks afgørelse af 4. marts 2004 om aktindsigt i Den Europæiske Centralbanks dokumenter (ECB/2004/3), EUT L 80 af 18.3.2004, s. 42, senest ændret ved afgørelse ECB/2015/1 (EUT L 84, 28.3.2015, s. 64).

⁴³ SSM-forordningens artikel 27, sammenholdt med artikel 53 ff. i CRD IV.

afviklingshandlingen træffes. I betragtning af det store antal anmodninger om oplysninger, der følger efter den kompetente myndigheds vurderinger, medfører dette en ubalance i kommunikationen.

2.1.5 Den Europæiske Revisionsrets revision

Den Europæiske Revisionsret (ECA) foretog i 2017 en revision vedrørende "Effektiviteten af ECB's krisestyring for banker i operationel henseende". ECB arbejdede tæt sammen med ECA gennem hele revisionsprocessen, og den endelige rapport blev offentliggjort 16. januar 2018.⁴⁴ Rapporten indeholder konstruktive anbefalinger vedrørende en række emner i relation til samarbejde, kriseidentifikation og kriserespons samt genopretningsplanlægning for yderligere at forbedre effektiviteten af SSM's krisehåndtering. ECB accepterede seks af Revisionsrettens otte anbefalinger. Arbejdet med gennemførelsen af anbefalingerne er allerede i gang. Det vedrører bl.a. samarbejdet med SRB, yderligere vejledning om genopretningsplaner og vejledning om vurderinger af tidlig indgriben. ECB's afvisning af den ene af anbefalingerne skyldtes, at ECB allerede havde udarbejdet en vejledning i den praktiske anvendelse af FOLTF-vurderinger, og den anden blev afvist, da ECB var af den opfattelse, at den havde samarbejdet fuldt ud med ECA under revisionen under overholdelse af dens mandat til at vurdere den operationelle effektivitet af ECB's forvaltning.⁴⁵

2.2 Samspillet med Den Fælles Afviklingsinstans

ECB og SRB fortsatte det tætte samarbejde ifølge aftalememorandumets betingelser

I 2017 fortsatte ECB og SRB det tætte samarbejde ifølge aftalememorandumets betingelser. Aftalememorandumet, der blev indgået i slutningen af 2015, opstiller regler for samarbejdet og udvekslingen af oplysninger. Der blev gennem hele året udvekslet oplysninger, både løbende og på ad hoc-basis.

I slutningen af 2016 fik SRB direkte adgang til relevante tilsynsoplysninger og data lagret i ECB's tilsynsmæssige IT-system. Omfanget af denne adgang var blevet fastsat i aftalememorandumet. Dette gjorde den løbende informationsudveksling mere strømlinet og automatiseret og sikrede, at bankernes indberetningsbyrde blev holdt på et minimum. Desuden har ECB tilpasset det tilsynsmæssige IT-system således, at SRB fra 2018 også kan anvende det i forbindelse med afviklinger.

Samarbejdet mellem ECB Banktilsyn og SRB blev udvidet, i overensstemmelse med aftalememorandumet, da et signifikant instituts situation forværredes. Især (men ikke udelukkende) fandt der et udvidet samarbejde og en øget udveksling af oplysninger sted i forbindelse med de banker, der blev anset for at være FOLTF i 2017 (dvs. Banco Popular Español, Veneto Banca og Banca Popolare di Vicenza).

⁴⁴ Er ECB's krisestyring for banker effektiv i operationel henseende?

⁴⁵ ECA har mandat til at vurdere den operationelle effektivitet af ECB's forvaltning som fastsat i ESCB-statutens artikel 27.2 og SSM-forordningens artikel 20, stk. 7.

I overensstemmelse med aftalememorandumets bestemmelser indledte ECB Banktilsyn og SRB en gennemgang af dette i 2017. Formålet er at revidere visse dele af aftalememorandummet for at tage højde for de erfaringer, der er høstet i de første to år af dets anvendelse, og håndtere de praktiske udfordringer, der har været. Gennemgangen, der ifølge planen skal være afsluttet i 1. halvår 2018, vil yderligere styrke samarbejdet og udvekslingen af oplysninger mellem ECB Banktilsyn og SRB.

Ud over udvekslingen af oplysninger styrkes det tætte samarbejde mellem ECB Banktilsyn og SRB også af andre ordninger. En repræsentant for ECB deltager i møderne i SRB's eksekutiv- og plenarmøder. På samme måde inviteres SRB's formand til alle relevante møder i ECB's tilsynsråd. Formålet er at fremme et samspil på højt niveau mellem de to instanser. På teknisk niveau foregår der et konstruktivt og udvidet samarbejde mellem ECB Banktilsyn og SRB inden for deres respektive komiteer. Derudover interagerer de fælles tilsynsteam og de interne afviklingsgrupper vedrørende individuelle banker. Også på personaleniveau foregår der et regelmæssigt samspil mellem de horisontale funktioner i ECB Banktilsyn og SRB. De to instanser er også i tæt kontakt, hvad angår relevante politikområder set ud fra et tilsynsmæssigt og afviklingsmæssigt synspunkt.

Ligesom i de to foregående år hørte ECB Banktilsyn SRB om de genopretningsplaner, der var modtaget fra alle signifikante institutter, hvor ECB Banktilsyn var konsoliderende tilsynsmyndighed. ECB Banktilsyn tog derefter højde for SRB's feedback i forbindelse med vurderingen af genopretningsplanerne.

ECB Banktilsyn blev hørt om udkast til afviklingsplaner og MREL

Omvendt hørte SRB ECB Banktilsyn om udkast til afviklingsplaner for et stort antal signifikante institutter i 2017. I forbindelse med en gruppe af de institutter, for hvilke der var udarbejdet en afviklingsplan, blev ECB Banktilsyn også hørt angående de minimumskrav til kapitalgrundlaget og nedskrivningsrelevante passiver (MREL), som SRB havde fastsat. ECB Banktilsyn vurderede både udkastene til afviklingsplaner og MREL ud fra en tilsynsmæssig synsvinkel og gav SRB feedback. SRB hørte desuden ECB Banktilsyn vedrørende beregningen af ex ante-bidragene til Den Fælles Afviklingsfond. ECB Banktilsyn vurderede den potentielle virkning på signifikante institutter ud fra en going concern-synsvinkel og gav SRB feedback.

2.3 Arbejdet med genopretningsplanlægning

Ifølge BRRD skal institutterne udarbejde og vedligeholde en genopretningsplan, der beskriver de foranstaltninger, de kan træffe for at genoprette deres finansielle stilling i tilfælde af en betydelig forværring

Vurderingen af signifikante institutters genopretningsplaner er bl.a. beskrevet nærmere i BRRD, i delegeret forordning 2016/1075⁴⁶ og i EBA-retningslinjer⁴⁷, og den indgår i den samlede vifte af tilsynsaktiviteter. Formålet med denne opgave er at være i stand til at gøre bankerne levedygtige igen i perioder med øget stress. I henhold til EBA's retningslinjer for fælles procedurer og metoder for SREP⁴⁸ indgår de samlede resultater af vurderingen af genopretningsplaner i SREP-vurderingerne.

2.3.1 2016-cyklen for genopretningsplaner: vurdering og benchmarking

2016-cyklen for vurderinger af genopretningsplaner for signifikante institutter – den anden cyklus siden SSM's oprettelse – begyndte i september 2016 og varede indtil slutningen af august 2017. Der blev forelagt i alt 109 planer for signifikante institutter. For de banker, hvor ECB er den konsoliderende tilsynsmyndighed, blev planerne forelagt i to grupper i september og december 2016, hvilket betød, at vurderingen kunne finde sted uden for de fælles tilsynsteams SREP-relaterede spidsbelastninger, så man undgik ressourcebegrænsninger. Langt størstedelen af genopretningsplanerne blev forelagt ECB Banktilsyn i december 2016. Hele processen med vurderingen af genopretningsplaner, hvorefter der skal vedtages fælles afgørelser vedrørende vurderingen sammen med andre kompetente myndigheder, hvor dette er påkrævet⁴⁹, kan vare op til seks måneder.

2016-cyklen muliggjorde den første fulde sammenligning af planer, da alle planer blev forelagt i overensstemmelse med BRRD. I den foregående cyklus var en stor del af genopretningsplanerne blevet forelagt i henhold til den nationale lovgivning, der var gældende før BRRD. Dette skyldtes den sene gennemførelse af BRRD i nogle medlemslande. Endvidere blev alle signifikante institutter i delegeret forordning 2016/1075, vedtaget 23. marts 2016, informeret om det forventede indhold og de minimumskriterier, som de kompetente myndigheder anvender i vurderingen af genopretningsplaner.

Ved benchmarkingen af de genopretningsplaner, der blev forelagt i 2016, konstateredes der betydelige forbedringer med hensyn til fuldstændighed og kvalitet.

⁴⁶ Kommissionens delegerede forordning (EU) 2016/1075 af 23. marts 2016 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU for så vidt angår reguleringsmæssige tekniske standarder om indholdet af genopretningsplaner, afviklingsplaner og koncernafviklingsplaner, de minimumskriterier, som den kompetente myndighed skal vurdere i forbindelse med genopretningsplaner og koncerngenopretningsplaner, betingelserne for koncernintern finansiel støtte, kravene vedrørende uafhængige valuarer, den kontraktmæssige anerkendelse af nedskrivnings- og konverteringsbeføjelser, procedurerne og indholdet i forbindelse med underretningskrav og meddelelsen om suspension samt afviklingskollegierne virkemåde i praksis (EUT L 184 af 8.7.2016, s 1).

⁴⁷ EBA's retningslinjer for minimumslisten over kvalitative og kvantitative indikatorer for genopretningsplaner (EBA/GL/2015/02) og EBA's retningslinjer om rækken af scenarier, der skal anvendes i genopretningsplaner (EBA/GL/2014/06).

⁴⁸ EBA's retningslinjer for fælles procedurer og metoder for tilsynskontrol og vurderingsprocessen (SREP) (SREP) (EBA/GL/2014/13).

⁴⁹ I henhold til artikel 8, stk. 2, i BRRD skal den konsoliderende tilsynsmyndighed og de kompetente myndigheder for datterselskaber bestræbe sig på at træffe en fælles afgørelse om bl.a. vurderingen af koncerngenopretningsplanen.

Til trods for forbedringerne blev ca. 20 pct. af de vurderede planer enten genstand for en særlig handlingsplan – hvorved ECB Banktilsyn anmodede de pågældende signifikante institutter om at forbedre deres genopretningsplaner – eller anset for at have væsentlige mangler i henhold til artikel 6, stk. 5, i BRRD. Er det sidstnævnte tilfældet, skal det signifikante institut forelægge en revideret genopretningsplan inden for to måneder (som kan forlænges til tre).

Benchmarkingen viste også, at tilstrækkelig genopretningsplanlægning (dvs. en god forberedelse på krisesituationer) øger sandsynligheden for, at der rettidigt og effektivt kan gennemføres genopretningsmuligheder.

Vurderingen og benchmarkingen af planerne førte til to hovedkonklusioner. For det første skal planerne være praktisk mulige at gennemføre. For det andet synes de signifikante institutter at overvurdere deres potentielle genopretningskapacitet. Begge disse problematikker blev fastsat som prioriteter i forbindelse med ECB Banktilsyns vurdering af genopretningsplaner fremover.

2.3.2 2017-cyklen for genopretningsplaner: tidsplan og standardskemaer

Også i 2017-cyklen foregik fremlæggelsen af genopretningsplaner for signifikante institutter til vurdering i to grupper i henholdsvis september og december 2017. Cyklen forventes at vare frem til sommeren 2018. 107 signifikante institutter fremlagde genopretningsplaner inden for 2017-vurderingscyklen.

For andet år i træk forelægger bankerne et standardiseret indberetningsskema sammen med deres genopretningsplaner. Dette skema har gjort det nemmere at fremlægge de nødvendige data i forbindelse med genopretningsplanerne og at vurdere dem og har medført en væsentlig bedre kvalitet af de pågældende data.

2.3.3 Fremadrettet vil der være fokus på genopretningsplanernes anvendelighed og forbindelsen til krisestyring

Som beskrevet i benchmarkingresultaterne af 2016-cyklen er et af de primære mål med de løbende vurderinger og samspillet med de signifikante institutter at gøre genopretningsplanerne mere operationelle og anvendelige.

På grundlag af to års erfaringer konkluderede ECB Banktilsyn, at ikke alle planer effektivt kunne gennemføres eller anvendes i praksis i krisesituationer. Dette skyldes deres størrelse og kompleksitet (nogle planer er på omkring 2.000 sider) samt manglen på klare procedurer og konkrete tiltag, der viser, hvordan de reelt skal gennemføres under stress. Dette er en væsentlig ulempe i betragtning af, at formålet med en genopretningsplan er at forsyne bankens ledelse med et tilstrækkeligt antal muligheder, der rettidigt og effektivt kan sættes i værk, navnlig i situationer med alvorligt stress.

Det er ECB Banktilsyns hensigt i løbet af 2018 at oplyse om den bedste praksis, der er anvendt af nogle signifikante institutter, for at hjælpe bankerne med at gøre deres genopretningsplaner mere anvendelige i praksis.

Med bedre genopretningsplaner vil ECB Banktilsyn desuden være i stand til systematisk at anvende resultatet af vurderingerne af genopretningsplanerne i forbindelse med kriseidentifikation og -styring samt integrere dette resultat i SREP-vurderingen.

2.4 Krisestyring for mindre signifikante institutter

Styringen af en krisesituation, der involverer et mindre signifikant institut, kræver en højere grad af udveksling af oplysninger og koordinering mellem den relevante kompetente nationale myndighed i dens egenskab af direkte tilsynsmyndighed for det mindre signifikante institut og ECB i dens overvågningsfunktion og egenskab af kompetent myndighed for afgørelser om fælles procedurer.

Den kompetente nationale myndighed er ansvarlig for tilsynsafgørelser, -foranstaltninger og -tiltag i forbindelse med et mindre signifikant institut i krise. Behovet for et tættere samarbejde opstår, når instituttet nærmer sig det punkt, hvor det ikke kan overleve. På det tidspunkt er det nødvendigt at overveje dets likvidation eller afvikling. Det kan indebære fælles procedurer som fx inddragelse af dets tilladelse, vurdering af erhvervelser eller forøgelse af kvalificerede kapitalandele og udstedelse af nye tilladelser (til fx et overgangsinstitut).

På baggrund heraf overvåger ECB det kriseramte mindre signifikante instituts situation, støtter de kompetente nationale myndigheders krisestyringstiltag og udarbejder udkast til afgørelser om fælles procedurer på grundlag af forslag fra de kompetente nationale myndigheder. Disse afgørelser godkendes af Tilsynsrådet og vedtages af Styrelsesrådet.

2.4.1 Krisestyringsrammen for mindre signifikante institutter

I 2017 blev rammen for samarbejdet om krisestyring i mindre signifikante institutter operationel. Desuden blev der udviklet yderligere to fælles tilsynsstandards for at sikre konsistens i de kompetente nationale myndigheders procedurer for håndteringen af mindre signifikante institutter i krise

I 2017 blev en ramme for samarbejdet mellem ECB og de kompetente nationale myndigheder om krisestyring operationel og blev anvendt ved flere lejligheder. Rammen for dette samarbejde har til formål at bistå de kompetente nationale myndigheder og ECB i deres opgaver i forbindelse med krisestyringen. Desuden omfatter den samarbejde og udveksling af oplysninger både mellem ECB og de kompetente nationale myndigheder og med eventuelle andre interessenter, der kan være involveret (fx de ansvarlige afviklingsmyndigheder). I hele 2017 var samarbejdet mellem de kompetente nationale myndigheder og ECB i en række sager med kriseramte mindre signifikante institutter karakteriseret af en regelmæssig, givende kommunikation, der gjorde det muligt at træffe afgørelser inden for forholdsvis korte tidsrammer.

Derudover udviklede ECB og de kompetente nationale myndigheder i 2017 en fælles tilsynsstandard om kompetente nationale myndigheders tilsynspraksis for krisestyring for mindre signifikante institutter og samarbejdet med afviklingsmyndigheder, som færdiggøres i 2018. Denne fælles tilsynsstandard vil sikre, at der anvendes en konsistent krisestyring for mindre signifikante institutter på nationalt plan, og herved fremme fælles tilsynsresultater inden for SSM. Den fælles tilsynsstandard vil også omfatte samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de kompetente nationale myndigheder og myndighederne inden for Den Fælles Afviklingsmekanisme (Det Fælles Afviklingsråd og de nationale afviklingsmyndigheder), hvor det er relevant for deres respektive opgaver.

Samtidig udarbejdede ECB og de kompetente nationale myndigheder en fælles tilsynsstandard om de kompetente nationale myndigheders tilsynsprocedurer for mindre signifikante institutter, der ikke overholder kapitalkravene. Denne standard færdiggøres også i 2018. Den vil fremme en fælles forståelse af de administrative procedurer, som anvendes til at imødegå en forværring af mindre signifikante institutters finansielle situation, især med hensyn til, hvornår der skal anmodes om afhjælpende tiltag, og hvilke betingelser der udløser en inddragelse af tilladelsen.

3

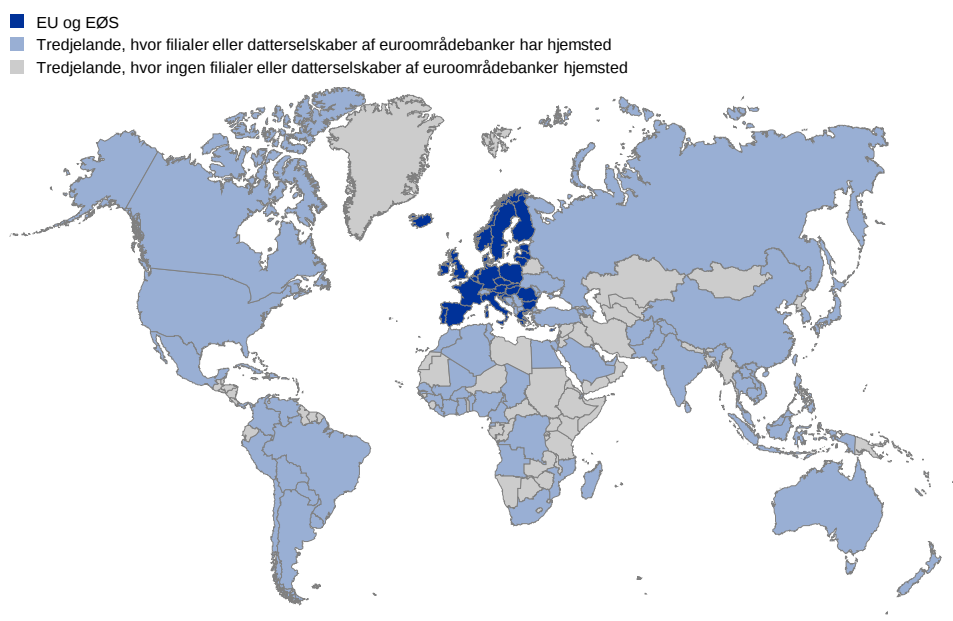
3.1

Bankerne i euroområdet har filialer og datterselskaber i 94 lande uden for EU (data pr. 31. december 2016)

Da banker i euroområdet er til stede i over 90 lande uden for Europa (se diagram 4 nedenfor), samarbejder SSM i udstrakt grad med andre tilsynsmyndigheder både i og uden for EU. ECB arbejder derfor på at fremme samarbejdet, både ved at bidrage til tilsynskollegier og ved at udvikle redskaber til samarbejdet, fx aftalememoranda. Der er indgået aftalememoranda med modparter som fx tilsynsmyndigheder i EU-lande uden for euroområdet og i tredjelande samt nationale markedstilsynsmyndigheder.

Diagram 4

Euroroområdebanks filialer og datterselskaber uden for EU

Kilde: Financial Reporting og Register of Institutions and Affiliates Database.

ECB Banktilsyn samarbejder generelt med andre tilsynsmyndigheder via aftalememoranda, deltagelse i tilsynskollegier og aftaler, der indgås i de konkrete tilfælde.

Diagram 5

Oversigt over ECB's samarbejde på internationalt og europæisk plan

3.1.1 Aftalememoranda for samarbejdet med andre tilsynsmyndigheder

Samarbejde med tredjelandssmyndigheder

Eksisterende aftalememoranda mellem kompetente nationale myndigheder i euroområdet og tilsynsmyndigheder i tredjelande erstattes efterhånden af aftalememoranda mellem ECB og tilsynsmyndigheder i tredjelande

ECB bestræber sig på at indgå i et frugtbart samarbejde med tilsynsmyndigheder i tredjelande og fremme et løbende grænseoverskridende tilsyn. Hvor det var muligt, tilsluttede ECB sig eksisterende aftalememoranda, der var indgået mellem kompetente nationale myndigheder i euroområdet og tredjelandes tilsynsmyndigheder, før SSM blev oprettet. I nogle tilfælde var ECB Banktilsyn nødt til at udvikle skræddersyede samarbejdsløsninger. Med tiden vil ECB indgå sine egne aftalememoranda med tilsynsmyndigheder i tredjelande for ikke at basere sig på eksisterende aftalememoranda mellem kompetente myndigheder i euroområdet og tredjelandes tilsynsmyndigheder.

Samarbejde inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde

ECB samarbejder ofte med de kompetente nationale myndigheder i EU-lande uden for euroområdet i overensstemmelse med bestemmelserne i CRD IV om samarbejde og udveksling af oplysninger mellem de kompetente myndigheder i EU. For at få fastlagt flere detaljer og styrke samarbejdet yderligere forhandler ECB på nuværende tidspunkt, i overensstemmelse med SSM-forordningens artikel 3, stk. 6, om et aftalememorandum med disse kompetente nationale myndigheder. Endvidere er det aftalememorandum mellem EU og EØS om tilsyn med signifikante filialer i nordiske lande⁵⁰, som ECB indgik i 2016, blevet undertegnet af yderligere fem myndigheder.

ECB Banktilsyn indgik også to aftalememoranda med nationale markedstilsynsmyndigheder. Disse aftalememoranda er baseret på en skabelon, som ECB har udarbejdet i samarbejde med ESMA.

For at sikre konsistens på EU-plan arbejder ECB Banktilsyn tæt sammen med EBA's Network on Equivalence, der udfører ækvivalensvurderinger af tredjelandstilsynsmyndigheders fortrolighedsordninger. Der kan kun indgås aftalememoranda for tilsynssamarbejde, hvis kravet om ækvivalens med hensyn til tavshedspligt er opfyldt.

Indtil nu er 35 tredjelands tilsynsmyndigheders fortrolighedsordninger blevet vurderet som ækvivalente inden for EBA's Network on Equivalence

3.1.2 Tilsynskollegier

Tilsynskollegier er permanente, men fleksible koordineringsenheder, som samler de kompetente myndigheder, der er involveret i tilsynet med grænseoverskridende bankkoncerner. Kollegierne spiller en vigtig rolle for euroområdebanks med tilstedeværelse i lande uden for euroområdet.

Den europæiske lovgivning giver tilsynskollegierne fuld bemyndigelse til at fungere som relevante fora, hvor hjemlands- og værtslandstilsynsmyndighederne for grænseoverskridende institutter udveksler relevante oplysninger og bliver enige om risikovurderingen af og kapital- og likviditetskravene til EU-banker. Mens de fælles tilsynsteam fører tilsyn med bankerne i euroområdet, letter tilsynskollegierne det konsoliderede tilsyn i lande uden for euroområdet.

I 2017 fungerede ECB Banktilsyn som konsoliderende tilsynsmyndighed i 30 EU-kollegier, der derfor blev ledet af det respektive fælles tilsynsteam. Hvert af disse kollegier består af de kompetente nationale myndigheder fra de relevante EU-lande,

⁵⁰ Dette aftalememorandum er udformet således, at det letter samarbejdet mellem ECB Banktilsyn og de nordiske myndigheder (og mellem disse myndigheder indbyrdes) om signifikante filialer både i og uden for euroområdet. Aftalememorandummet dækker derfor ikke kun enheder i euroområdet, men også en bredere vifte af enheder, som disse nordiske myndigheder fører tilsyn med. Ud over banktilsynsopgaver dækker aftalememorandummet også forbrugerbeskyttelse, betalingsformidling og -systemer samt hvidvask af penge. Aftalememorandumets anvendelsesområde rækker derfor videre end ECB Banktilsyns opgaver. Graden af samarbejdet mellem de undertegnende myndigheder er dog fortsat underkastet EU-retten. Derfor deltager ECB Banktilsyn kun i aftalememorandummet for så vidt angår dets tilsynsopgaver.

EBA og ECB. Myndigheder fra tredjelande, hvor instituttet har væsentlige datterselskaber eller filialer, kan deltage som observatører i kollegierne.

Syv grænseoverskridende institutter hjemmehørende i EU-lande uden for euroområdet opererer gennem signifikante institutter i euroområdet. Som det er påkrævet i henhold til EU-lovgivningen, er ECB Banktilsyn et aktivt medlem i de respektive kollegier, der ledes af den relevante kompetente nationale myndighed. Det fælles tilsynsteam, der har ansvaret for datterselskabet eller filialen i euroområdet, repræsenterer ECB i disse kollegier og varetager ECB's forpligtelser.

Derudover har kun fire signifikante institutter væsentlige grænseoverskridende forretninger uden for EU. ECB Banktilsyn fungerer som konsoliderende tilsynsmyndighed for disse institutter og anvender kollegier til udveksling af oplysninger.

Endelig, hvad angår fem internationale institutter med hovedsæde i tredjelande og signifikante institutter i euroområdet, fungerer de relevante fælles tilsynsteam som aktive hjemlandstilsynsmyndigheder i de kollegier, som arrangeres af det pågældende tredjelands konsoliderende tilsynsmyndighed.

3.1.3 Aktuel status for tæt samarbejde

EU-lande, der ikke har euroen som valuta, kan deltage i SSM inden for en ordning om tæt samarbejde. De vigtigste betingelser for dette samarbejde findes i SSM-forordningens artikel 7, og procedurerne er beskrevet nærmere i [afgørelse ECB/2014/5](#). ECB modtog ingen formelle anmodninger om tæt samarbejde i 2017.

3.1.4 EBA's Review Panel

ECB Banktilsyn deltog fortsat aktivt i EBA's Review Panel, som er ansvarligt for at foretage peerevalueringer med det formål at øge konsekvensen i tilsynsresultaterne.

I 2017 udførte EBA's Review Panel en peerevaluering af EBA's retningslinjer for kriterierne for fastlæggelse af betingelserne for anvendelse af artikel 131, stk. 3, i CRD IV i forbindelse med vurderingen af andre systemisk vigtige institutioner. Målet med denne peerevaluering var at vurdere i) den effektive anvendelse af retningslinjernes bestemmelser og ii) de processer, som de relevante myndigheder implementerer for at opnå en korrekt evaluering af betingelserne for fastlæggelsen af, om institutterne bør anses for andre systemisk vigtige institutioner.

Da det er de kompetente nationale myndigheders ansvar at identificere andre systemisk vigtige institutter, bestod ECB's rolle i gennemgangen i at tydeliggøre SSM's opgaver i forhold til de institutter, der er identificeret som andre systemisk vigtige institutter. CRD IV overlader til de kompetente nationale myndigheder at anvende yderligere kapitalbufferkrav for andre systemisk vigtige institutioner. ECB kan derefter, ifølge sit makroprudentielle mandat og sine makroprudentielle ansvarsområder, supplere disse buffere ved at pålægge strengere krav i henhold til

SSM-forordningens artikel 5. I juni 2016 indførte ECB en metode med minimumsgrænser for bufferkrav til andre systemisk vigtige institutter for at sikre en konsistent imødegåelse af relevante systemiske eller makroprudentielle risici i hele euroområdet. Efter at have vurderet de kompetente nationale myndigheders underretninger om deres planlagte kapitalbuffer for andre systemisk vigtige institutter fandt ECB det ikke nødvendigt at udøve sin beføjelse til at supplere disse i 2017. Denne vurdering var også baseret på den omstændighed, at alle de kapitalbufferkrav, som nationale myndigheder har implementeret for banker, som de har identificeret som andre systemisk vigtige institutter, ligger enten på eller over ECB's minimumsgrænse.

3.1.5 IMF's programmer til vurdering af den finansielle sektor

IMF's programmer til vurdering af den finansielle sektor er omfattende og dybdegående vurderinger af et lands finansielle sektor. De omfatter i) en identificering af de største svagheder og en vurdering af den finansielle sektors modstandskraft, ii) en vurdering af rammerne for et lands politik, for så vidt angår finansiell stabilitet, samt dets tilsynsmæssige rammer og praksis og iii) en evaluering af finansielle sikkerhedsnet og det finansielle systems evne til at styre og løse en finansiell krise.

I 2017 iværksatte IMF et program til vurdering af den finansielle sektor for euroområdet

I januar 2017 anmodede formanden for EU's Økonomiske og Finansielle Udvalg IMF om at gennemføre et program til vurdering af den finansielle sektor for EU/euroområdet med henblik på at anerkende den nye banktilsyns- og afviklingsstruktur i euroområdet. Programmet, der blev iværksat i juni 2017, fokuserer derfor bl.a. på banktilsyn og signifikante institutters krisestyring. Med dette mål for øje vil IMF udføre i) en detaljeret vurdering af de relevante hovedprincipper for effektivt banktilsyn,⁵¹ Basel Core Principles⁵² (BCP) for Effective Banking Supervision, som skal munde ud i ratingklasser; og ii) en analyse af efterlevelsen af udvalgte elementer af Rådet for Finansiell Stabilitets (FSB) "Key Attributes of Effective Resolution Regimes for Financial Institutions". Endvidere vil IMF i) analysere rammen for tilsynet med mindre signifikante institutter, uden ratingklasser, og ii) vurdere banksektorens solvens i forbindelse med risikovurderingen. ECB havde forud for den første IMF-mission som led i programmet til vurdering af den finansielle sektor udarbejdet en BCP-selvurdering, der var blevet revideret af ECB's tilsynsråd og godkendt af ECB's styrelsesråd. Desuden havde kompetente nationale myndigheder kommenteret relevante nationale lovbestemmelser som svar på IMF's anmodning om en evaluering af nationale lovrammers virkning på det europæiske banktilsyns effektivitet. Den første mission fandt sted i oktober/november 2017, hvor der blev afholdt over 60 møder med alle fem forretningsområder i ECB Banktilsyn og relevante fælles tjenester.

⁵¹ Et af de 29 BCP, BCP 29, misbrug af finansielle tjenesteydelser, vil ikke indgå i denne vurdering, da ECB ikke har kompetence i spørgsmål vedrørende bekæmpelse af hvidvask af penge. Programmet til vurdering af den finansielle sektor i euroområdet vil imidlertid indeholde en note fra IMF's personale om finansiell integritet.

⁵² De 28 relevante BCP dækker tilsammen 216 væsentlige kriterier og 17 yderligere kriterier.

Efter planen afsluttes dette program i 2018, og konklusionerne vil blive anvendt i IMF's artikel IV-konsultation i 2018 med euroområdet, som forventes afsluttet i juli 2018.

I IMF's programmer til vurdering af den finansielle sektor for individuelle eurolande er det de nationale myndigheder, der står i spidsen for vurderingen. ECB er imidlertid også stærkt involveret i overensstemmelse med sit mandat, idet hovedformålet er at i) sikre sammenlignelighed mellem landene og konsekvens i banksektordelen af programmerne for eurolande; ii) så vidt muligt udnytte mulige synergier med bankstresstest for hele EU/euroområdet; og iii) sikre, at de centrale dele af den mikro- og makroprudentielle europæiske banktilsynsramme er præcist afspejlet. I 2017 afsluttede IMF programmer til vurdering af den finansielle sektor for Luxembourg og Spanien og iværksatte et tilsvarende program for Belgien. Programmer for Frankrig, Italien og Malta vil efter planen blive indledt i 2. halvår 2018. På det tidspunkt forventes resultaterne af programmet for euroområdet at være offentliggjort, således at de kan bidrage til de nationale programmer, især med hensyn til efterlevelse af BCP for effektivt banktilsyn.

Mere generelt forventes kommende programmer for eurolande at drage fuldt udbytte af konklusionerne og anbefalingerne i programmet for euroområdet, navnlig med hensyn til tilsynet med og krisestyringen i signifikante institutter. Denne fremgangsmåde vil være i overensstemmelse med de nuværende politiske rammer i Europa og vil fuldt ud afspejle de respektive kompetencer i de enkelte medlemslande, euroområdet og EU. Samtidig vil den bidrage til at sikre, at IMF's overvågning og rådgivning fortsat er effektiv og relevant for alle de berørte myndigheder.

Boks 2

Brexitforberedelser

I 2017 blev Brexit et af de mest presserende emner for ECB Banktilsyn. For at fremme en ensartet tilgang til Brexit indledte ECB Banktilsyn et projekt for hele SSM, der skal sikre, at banker og tilsynsmyndigheder er godt forberedt.

På det praktiske niveau omfatter SSM's arbejde med Brexit både politikrelaterede opgaver og kontakt til berørte institutter og andre interessenter. Det er vigtigt at udvikle politiske strategier og tilsynsmæssige forventninger for at håndtere og afklare tilsynsspørgsmål, der er opstået i forbindelse med Brexit. ECB's politiske strategier sikrer, at de relevante spørgsmål håndteres på samme måde i hele SSM. Med udgangspunkt heri kan tilsynsmyndighederne i SSM give kreditinstitutterne en klar vejledning om fx behovet for at sikre en passende risikostyring, solid infrastruktur og personale, der svarer til instituttets virksomhed. Nogle af de spørgsmål, der er behandlet, er vurderingen af back-to-back-bogføringsmodeller, behandlingen af interne modeller, som overføres fra Storbritannien til SSM, samt intern ledelse og risikostyring.

ECB har arrangeret workshops for banker for at informere dem om ECB's og kompetente nationale myndigheders tilsynsmæssige forventninger. Der er også offentliggjort ofte stillede spørgsmål (FAQ) på ECB's banktilsynswebsted for at vejlede navnlig banker, som planlægger at flytte deres bankvirksomhed fra Storbritannien til euroområdet. Der er spørgsmål om emner som tilladelser og

banklicenser samt de ovennævnte emner. ECB formulerede også sine hovedbudskaber i sommer-, efterårs- og vinterudgaven af nyhedsbrevet "SSM Supervision Newsletter".

For at sikre, at de signifikante institutter, der på nuværende tidspunkt opererer i Storbritannien, er grundigt forberedt på Brexit, har ECB indledt en struktureret dialog med disse banker. De fælles tilsynsteam har indledt drøftelser om Brexitrelaterede scenarier, som bankerne har beskrevet og afspejlet i deres respektive beredskabsplaner. Sideløbende hermed er der gjort forberedelser til at håndtere banker, der planlægger at flytte fra Storbritannien til euroområdet, fordi de mister deres EU-pas. Forberedelserne skal sikre en forsigtig tilgang til udstedelsen af licenser til nye kreditinstitutter og overførslen af aktiviteter til eksisterende kreditinstitutter. ECB og de kompetente nationale myndigheder er også i tæt kontakt med andre myndigheder, der varetager tilsynet med enheder i bankkoncerner i euroområdet, herunder myndigheder i Storbritannien og tredjelande. Formålet er at sikre, at der sker en koordinering mellem alle relevante myndigheder som respons på udviklingen i euroområdets banksektor.

Brexit vil også stå højt på tilsynsdagsordenen i 2018

Brexit vil fortsat være en af de primære tilsynsprioriteter. Når bankernes Brexitrelaterede planer gennemføres, vil prioriteterne skifte fokus fra det forberedende arbejde til vurderingen af faktiske sager og den praktiske implementering af de ovennævnte politiske strategier. Selv om der på politisk plan er enighed om, at forhandlingerne skal omfatte en eventuel overgangsperiode, er der stadig usikkerhed om udfaldet af denne forhandling. ECB råder bankerne til at være proaktive og rettidige i deres Brexit-forberedelser for at sikre, at alle de nødvendige tilladelser til at drive virksomhed i EU er opnået i god tid. Afhængig af, hvordan de politiske drøftelser om en overgangsperiode forløber, kan bankerne imidlertid drøfte muligheden for at forlænge den periode, der er nødvendig for implementeringen af visse dele af deres individuelle flytteplaner, med tilsynsmyndighederne.

ECB vil – sammen med de kompetente nationale myndigheder – fortsat vurdere institutternes planer for flytningen af deres virksomhed til euroområdet samt ansøgningerne om banklicens. Tilsynsmyndighederne vil især se på bankernes efterlevelse af SSM's politiske strategier og tilsynsmæssige forventninger, navnlig med henblik på at undgå, at der oprettes tomme selskaber i euroområdet, dvs. institutter, der kun har minimale funktioner i euroområdet, og som i udstrakt grad outsourcer deres aktiviteter i EU til tredjelande. ECB vil udvikle yderligere politiske strategier, hvor det er nødvendigt, og holde branchen og interessenterne underrettet om tilsynsmæssige forventninger. For institutter, som på grund af udvidelsen af deres virksomhed i euroområdet sandsynligvis bliver signifikante på kort eller mellemlangt sigt, gør ECB forberedelser til at sikre en problemfri overførsel af det direkte tilsyn til ECB. ECB vil fortsat være i kontakt med både hjemlands- og værtslandsmyndigheder for at overvåge både euroområdets bankers og nye bankers parathed. ECB planlægger også yderligere workshops om bankers flytteplaner og vil løbende ajourføre de Brexitrelaterede FAQ.

3.2 ECB Banktilsyns bidrag til udarbejdelsen af regulering på europæisk og internationalt plan

3.2.1 Bidrag til Baselprocessen

2017 var året, hvor Basel III, hovedhjørnestenen i lovrammen efter krisen, blev færdig. ECB deltager aktivt i arbejdet i Baselkomiteen for Banktilsyn (BCBS) og bidrog til udarbejdelsen af disse standarder ved at deltage i politiske drøftelser, bidrage med sin ekspertise i diverse BCBS-grupper, samarbejde med BCBS-medlemmer i hele EU og hele verden og bidrage til relevante konsekvensanalyser.

Færdiggørelse af Basel III

De reformer, der er vedtaget, er et vigtigt skridt mod genoprettelsen af tilliden til bankernes risikovægtede kapitalprocenter

ECB glæder sig over færdiggørelsen af Basel III, som styrker lovgivningsrammen og er et vigtigt skridt mod genoprettelsen af tilliden til bankernes risikovægtede kapitalprocenter. ECB tog aktivt del i de politiske drøftelser. Færdiggørelsen af Basel III sender et stærkt signal om et fortsat internationalt samarbejde om bankregulering. De vedtagne reformer bidrager til lovgivningsmæssig sikkerhed og sætter bankerne i stand til at træffe velunderbyggede beslutninger. Den planlagte indfasning for implementeringen begynder i 2022 og slutter i 2027 og vil sikre, at effekten på bankerne er håndterbar, selv for de banker, der er mest berørt af reformerne.

Fokus på implementering og evaluering af politikken

Efterhånden som fokus skifter til implementeringen af de vedtagne reformer, støtter ECB lovgiverne og BCBS for at sikre, at reformerne er effektive

ECB ser det som afgørende, at alle parter konsekvent gennemfører de vedtagne reformer. Til det formål har ECB ydet lovgiverne teknisk rådgivning, især via sin juridiske udtalelse om Europa-Kommissionens forslag til ændring af CRD IV/CRR-lovrammen (se boks 3). ECB forventer at yde en tilsvarende støtte i forbindelse med disse reformer.

I de kommende år vil BCBS fortsætte arbejdet med at identificere problemer i forbindelse med implementeringen af Basel III, som tilsynsmyndighederne støder på i det praktiske arbejde, og mere generelt med at fremme et stærkt banktilsyn. BCBS vil også indlede en evaluering af implementeringen af de reformer, som er indført siden krisen. ECB vil fortsat bidrage aktivt til BCBS's dagsorden.

3.2.2 Bidrag til EBA's arbejde

I hele 2017 arbejdede ECB Banktilsyn tæt sammen med EBA om at nå de fælles mål, nemlig at øge finansiell stabilitet og fremme et konsistent tilsyn inden for hele den europæiske banksektor.

ECB Banktilsyn bidrager aktivt til EBA's arbejde på alle planer. I 2017 var medarbejdere fra ECB Banktilsyn repræsenteret i i alt 45 EBA-understrukturer, heraf fire med funktion som formand eller medformand. Endvidere deltog ECB Banktilsyn i EBA's tilsynsråd som medlem uden stemmeret.

De to nedenstående eksempler viser de store fremskridt, som EBA's arbejdsgrupper har gjort, og hvordan EBA og ECB supplerer hinanden i bestræbelserne på at nå de fælles mål.

For det første offentliggjorde EBA i 2017, sammen med ESMA, sine **retningslinjer om egnetheden af medlemmer af ledelsesorganet og personer med nøglefunktioner** for i) at sikre, at bankerne har solide styringsstrukturer, og ii) opstille fælles regler for omfanget af de vurderinger af egnethed og hæderlighed, som tilsynsmyndighederne foretager. I et tæt samspil med EBA udarbejdede og offentliggjorde ECB sin vejledning i vurderinger af egnethed og hæderlighed, som præciserede de tilsynsrelaterede kriterier og den proces, der anvendes til at afgøre bankernes bestyrelsesmedlemmers egnethed.

For det andet indarbejdede ECB Banktilsyn fuldt ud principperne i EBA's **retningslinjer for kreditinstitutters praksis for styringen af kreditrisiko og regnskabsprincipper for forventede kredittab**, der blev offentliggjort i 2017, i dets interne metode til vurderingen af bankernes parathed til gennemførelsen af IFRS 9.

I 2017 underrettede ECB EBA ifølge "overhold-eller-forklar"-proceduren⁵³, vedrørende otte⁵⁴ EBA-retningslinjer, herunder en retningslinje fra et blandet udvalg, og en EBA-henstilling.⁵⁵ I alle tilfældene underrettede ECB EBA om sin overholdelse eller overholdelseshensigt.

Boks 3

Revision af EU's banklovgivning (CRR/CRD IV, BRRD og SRMR)

Forslaget

I november 2016 offentliggjorde Europa-Kommissionen en omfattende pakke af ændringer af EU's lovgivning om kapitalkrav (CRR og CRD IV) og krisestyring (BRRD og SRMR). Rådet for Den Europæiske Union indledte sin gennemgang af Kommissionens forslag i 1. kvartal 2017. Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg offentliggjorde udkast til betænkninger herom i november 2017. Ændringerne forventes at blive endeligt vedtaget mellem slutningen af 2018 og 1. kvartal 2019.

ECB bidrog med ekspertrådgivning til EU-medlovgiverne om ændringerne. I Rådets regi fremlagde eksperter fra ECB regelmæssigt ECB's synspunkter vedrørende den foreslåede pakke for Gruppen

⁵³ Artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1093/2010 af 24. november 2010 om oprettelse af en europæisk tilsynsmyndighed (Den Europæiske Banktilsynsmyndighed).

⁵⁴ Omfatter underretningen til EBA vedrørende EBA/GL/2016/01, som var en sen underretning fra ECB.

⁵⁵ [EBA/GL/2016/01](#), [EBA/GL/2016/05](#), [EBA/GL/2016/07](#), [EBA/GL/2016/08](#), [EBA/GL/2016/09](#), [EBA/GL/2016/11](#), [EBA/GL/2017/01](#), [JC/GL/2016/01](#) og [EBA/Rec/2017/01](#).

vedrørende Finansielle Tjenesteydelser. Og efter anmodning af Europa-Parlamentet og Rådet afgav ECB tre udtalelser med redegørelser for dens politiske holdninger til pakken.⁵⁶

Tabel A

Overblik over de tilsynsområder, der er omfattet af Europa-Kommissionens forslag

Implementering af Baselstandarder	Afviklingsrammer	Tilsynsrammer
NSFR (net stable funding ratio)	harmonisering af kreditorrækkefølgen*	ændringer af søjle 2-rammerne
Gearingsgrad (LR)	indførelse af et nyt moratoriumværktøj	indførelse af et krav om et intermediært moderselskab i Unionen
grundlæggende gennemgang af handelsbeholdningen (FRTB)	implementering af FSB's standard for den samlede tabsabsorberende kapacitet (TLAC)	indførelse af grænseoverskridende kapitalundtagelser
standardiseret tilgang til modpartskreditrisici	andre justeringer af minimumskrav til kapitalgrundlaget og nedskrivningsrelevante passiver (MREL)	lavere rapporteringsfrekvens for mindre banker
renterisiko i bankbogen (IRRBB)		

* Denne sag blev hastebehandlet og afsluttet i december 2017. De nye bestemmelser trådte i kraft i januar 2018.

ECB's politiske holdninger til den foreslåede reformpakke

I sine udtalelser støttede ECB Kommissionens ændringspakke, der har til formål i betydelig grad at styrke lovgivningen og give banksektoren større modstandskraft. ECB havde imidlertid også konkrete bekymringer og forslag.

Hvad angår tilsynsrammerne, støttede ECB generelt forslaget om at give tilsynsmyndighederne mulighed for, under visse betingelser, at undlade at anvende individuelle tilsynskrav på datterselskaber, der er beliggende i et andet medlemsland end deres moderselskab, alt imens der sikres finansiell stabilitet, mens bankunionen støt bevæger sig hen imod fuldførelse. Desuden gav ECB udtryk for den opfattelse, at der bør fastsættes passende overgangsordninger. ECB kan også tilslutte sig det foreslåede krav om at indføre et intermediært moderselskab i Unionen for bankkoncerner i tredjelande, der har to eller flere institutter i EU. Dette vil fremme et mere effektivt og sammenhængende tilsyn. For at undgå arbitrage foreslog ECB dog, at kravet også skal omfatte signifikante filialer.

Ændringer af søjle 2 var et område, der især gav anledning til bekymring for ECB. Selv om Kommissionens forslag tog sigte på at øge harmoniseringen, begrænsede det tilsynsforanstaltningerne på vigtige områder. ECB fremhævede, at tilsynsmyndighederne bør have tilstrækkelig fleksibilitet, hvad angår de enkelte institutter, til at måle deres risici, bestemme størrelsen af det yderligere kapitalgrundlag, de skal have, og godkende eller afvise ændringer i sammensætningen. Desuden bør tilsynsmyndighederne have fleksibilitet til at kræve granulære data på ad hoc-basis, når dette er nødvendigt for at kunne vurdere et instituts risikoprofil ordentligt. Disse synspunkter blev også formuleret af Europa-Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg i dets [udkast til betænkning](#) om ændringer af CRD IV. Desuden opfordrede ECB til større harmonisering af EU's tilsynsrammer, hvilket kan opnås ved at indføre visse tilsynsmæssige beføjelser i EU-retten (fx med hensyn til tilladelsesprocedurer, især vurderinger af egnethed og hæderlighed) og fjerne

⁵⁶ Den Europæiske Centralbanks udtalelse af 8. marts 2017 om et forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/59/EU for så vidt angår usikrede gældsinstrumenters prioritetsrækkefølge ved insolvens ([CON/2017/6](#)); Den Europæiske Centralbanks udtalelse af 8. november 2017 om revision af EU's ramme for krisestyring ([CON/2017/47](#)); Den Europæiske Centralbanks udtalelse af 8. november 2017 om ændringer til EU's ramme for kapitalkrav til kreditinstitutter og investeringsselskaber ([CON/2017/46](#)).

uberettigede valgmuligheder og skøn. En sådan harmonisering ville begrænse anvendelsen af forskellige nationale bestemmelser, der hindrer et effektivt tilsyn. Endelig opfordrede ECB til en gennemgang af tilsynet med store grænseoverskridende investeringsselskaber, der udøver banklignende virksomhed, og foreslog, at disse virksomheder behandles som kreditinstitutter. Kommissionen fremsatte et forslag herom i december 2017.⁵⁷

Hvad angår gennemførelsen af Baselstandarder som fx gearingsgrad, net stable funding ratio og den gennemgående undersøgelse af handelsbeholdningen, understregede ECB, at en korrekt gennemførelse af disse i EU-retten er nødvendig for at sikre sammenlignelighed på tværs af institutterne samt lige konkurrencevilkår. ECB anbefalede også, at der indføres revisionsbestemmelser for alle standarder, som stadig behandles i BCBS på tidspunktet for offentliggørelsen af udtalelsen (NSFR, LR, FRTB).

Vedrørende krisestyringsrammerne støttede ECB forslaget om at indføre en harmoniseret kategori af ikke-privilegerede seniorgældsinstrumenter for at fremme overensstemmelsen med de kommende TLAC- og MREL-krav. ECB gjorde dog opmærksom på behovet for yderligere reformer med henblik på en større harmonisering af kreditfordrings prioritetsrækkefølge ved bankers insolvens, navnlig indførelsen af en generel indskyderpræference.

ECB bød gennemførelsen af TLAC-standarder med MREL velkommen. Med hensyn til kalibreringen af MREL anbefalede ECB imidlertid, at afviklingsmyndigheden bør have mulighed for at skabe en sikkerhedsmargin ved at øge MREL-rekapitaliseringsbeløbet. Dette vil sikre, at de enheder, som bliver resultatet af afviklingen, har tilstrækkelige ressourcer til at dække yderligere uventede tab og omkostninger i perioden efter afvikling. Den foreslåede MREL-vejledning bør derefter fjernes, da den vil gøre rammerne komplicerede uden at give klare fordele. ECB støttede forslaget om at udskyde anvendelsen af restriktioner vedrørende det maksimale udlodningsbeløb i tilfælde, hvor institutter ikke overholder det kombinerede bufferkrav, fordi de ikke kan erstatte passiver, som ikke længere opfylder kriterierne for MREL-nedskrivningsrelevans og udløb. ECB anbefalede dog, at anvendelsen udskydes i 12 måneder i stedet for de seks måneder, som Kommissionen har foreslået.

ECB anbefalede også, at dens beføjelser til tidlig indgriben blev direkte nedfældet i SRMR for at fremme en konsekvent anvendelse heraf. Endelig anbefalede ECB, at de foranstaltninger til tidlig indgriben, der allerede findes i henhold til CRD IV og SSM-forordningen, fjernes fra BRRD.

3.2.3 Bidrag til FSB's arbejde

I 2017 bidrog ECB Banktilsyn aktivt til arbejdet i Rådet for Finansiell Stabilitet (FSB), navnlig på områderne for tilsyns- og reguleringsmæssigt samarbejde, implementering af standarder samt afvikling. ECB Banktilsyn deltog også i møderne i FSB's regionale rådgivende gruppe for Europa.

⁵⁷ Dette forslag var en del af Kommissionens bredere gennemgang af tilsynsrammen for investeringsselskaber. Ifølge Kommissionens forslag vil systemiske investeringsselskaber (dvs. investeringsselskaber med over 30 mia. euro i aktiver) blive underlagt de samme regler og det samme tilsyn som bankerne i EU.

FSB har for nylig skiftet fokus fra politikudformning til overvågning af implementeringen og evalueringen af virkningerne af reformer i den finansielle sektor. ECB Banktilsyn vil fortsat bidrage til FSB's arbejde på disse områder og vil fremhæve de positive virkninger, som finansiell stabilitet og velfungerende banksektorer har på økonomisk vækst. ECB Banktilsyn vil også bidrage til arbejdsopgaver inden for andre vigtige emner såsom afvikling og krisestyring, ledelsesrammer, kompensation og fintech.

4 Tilladelser, håndhævelse og sanktionsprocedurer

4.1 Udvikling i antallet af signifikante institutter og fælles procedurer

4.1.1 Antal signifikante institutter

Den årlige vurdering af, hvorvidt en bank eller bankkoncern opfylder et eller flere af signifikanskriterierne,⁵⁸ blev gennemført i oktober 2017. Vurderingen sker i henhold til [SSM-rammeforordningen](#). Resultatet af vurderingen samt ændringer i koncernstrukturen og anden udvikling i fem bankkoncerner betød, at antallet af signifikante institutter var faldet fra 125 til 119 ved årets begyndelse.

Barclays Bank PLC's Frankfurt-filial blev for nylig kategoriseret som signifikant som følge af en væsentlig forøgelse af bankens størrelse og blev underlagt ECB's direkte tilsyn pr. 1. januar 2018.

Bankerne Raiffeisen-Holding Niederösterreich-Wien reg. GmbH og SEB AG, der ikke havde opfyldt et eller flere af signifikanskriterierne i tre på hinanden følgende kalenderår, var ikke længere signifikante, og tilsynsansvaret blev overdraget til henholdsvis den østrigske og den tyske kompetente nationale myndighed.

Ændringer i koncernstrukturen og anden udvikling⁵⁹ vedrørte andre signifikante institutters overtagelse af Banco BPI S.A. og Banco Popular Español S.A. samt inddragelsen af Agence Française de Développements (frivillig returnering af licens), Veneto Banca S.p.A.'s og Banca Popolare di Vicenza S.p.A.'s banklicens.

Fortegnelsen over enheder under tilsyn opdateres i løbet af året. Den seneste version af fortegnelsen findes på [ECB's banktilsynswebsted](#).

⁵⁸ Kriterierne fremgår af SSM-forordningens artikel 6, stk. 4.

⁵⁹ Fortegnelsen over signifikante og mindre signifikante institutter, som blev offentliggjort i december 2017, afspejler i) de signifikansafgørelser, som institutterne under tilsyn er blevet underrettet om inden 5. december 2017, og ii) andre ændringer og anden udvikling i koncernstrukturer med virkning før 1. oktober 2017.

Tabel 3

Signifikante og mindre signifikante bankkoncerner eller selvstændige banker i SSM efter den årlige vurdering i 2017

	Samlede aktiver (i mia. euro)	Antal enheder	
		på konsolideret niveau	på individuelt niveau
Signifikante institutter	21.171,8	119	869
Mindre signifikante institutter	4.920,8	2.869	3.163
I alt	26.092,6	2.988	4.032

Kilde: ECB.

Anm.: Samlede aktiver for enheder i fortegnelsen over enheder under tilsyn, der blev offentliggjort i december 2017 (med referencedatoen 1. oktober 2017 for koncernstrukturene og 5. december 2017 for signifikansafgørelserne), referencedatoen for samlede aktiver var 31. december 2016 (eller senest tilgængelige).

På grund af Brexit følger ECB nøje en række bankers planer om at flytte fra Storbritannien. Formålet er rettidigt at identificere disse bankers signifikansstatus og at sikre, at tilsynsansvaret overgår gnidningsløst fra de britiske myndigheder til ECB eller de kompetente nationale myndigheder, for så vidt angår de aktiviteter, som overføres til euroområdet.

Den omfattende vurdering i 2017

Da der ikke var nye banker, som opfyldte signifikanskriterierne i 2017, blev der ikke foretaget nogen omfattende vurdering.⁶⁰ Metoden til gennemgang af aktivkvaliteten blev dog opdateret som forberedelse til 2018, hvor regnskabsstandarden IFRS 9 indføres, og risikoprofilen for bankernes forretningsmodeller satte fokus på investeringsservices og -aktiviteter.

4.1.2 Fælles procedurer og vurderinger af egnethed og hæderlighed

I 2017 underrettede de kompetente nationale myndigheder ECB Banktilsyn om i alt 3.026 tilladelsesprocedurer, herunder 24 licensansøgninger, 41 inddragelser af licens, 52 bortfald af tilladelse⁶¹, 160 erhvervelser af kvalificerede andele, 2.301 udnævnelser af ledere og tilsynsrådsudnævnelser⁶² samt 448 pasordningsprocedurer.

⁶⁰ Det eneste institut, som for første gang blev kategoriseret som signifikant i 2017, var en filial af (den britisk baserede) Barclays Bank PLC. Filialer i euroområdet af kreditinstitutter fra ikke-deltagende medlemslande underkastes ikke en selvstændig omfattende vurdering.

⁶¹ Bortfald af tilladelse vil – i tilfælde hvor den nationale lovgivning giver mulighed for et sådant – sige, at tilladelsen bortfalder, uden at det kræver en formel afgørelse. Det er en retsvirkning, som indtræffer, så snart en specifik, veldefineret udløsende begivenhed indtræffer, fx at enheden eksplicit giver udtryk for, at den giver afkald på licensen, eller at selve instituttet ophører med at eksistere, eksempelvis på grund af en fusion med et andet selskab.

⁶² Inklusive et begrænset antal (17) anmodninger om yderligere direktør- eller bestyrelsesposter.

I 2017 blev i alt 1.673 tilladelsesprocedurer godkendt af Tilsynsrådet og Styrelsesrådet.⁶³ Hertil kommer 319 tilladelsesprocedurer, som blev godkendt af den øverste ledelse inden for rammen for delegation, der trådte i kraft i juni 2017⁶⁴. Yderligere 70 tilladelsesprocedurer, som ikke kræver en formel afgørelse fra ECB's side, blev afsluttet, herunder hovedsagelig pasordningsprocedurer og procedurer vedrørende bortfald.

Tabel 4

Tilladelsesprocedurer meddelt til ECB⁶⁵

	2014	2015	2016	2017
Udstedelser af licens	7	37	24	24
Inddragelser af licens ¹	5	26	42	41
Licensbortfald	0	26	178	52
Kvalificerede andele	9	134	142	160
Egnethed og hæderlighed	115	2.729	2.544	2.301
Pasordningsprocedurer	34	431	252	448

Kilde: ECB.

1) ECB's årsrapport om tilsynsvirksomheden i 2014 indeholdt en samlet opgørelse af inddragelses- og bortfaldsprocedurer. På grund af stigningen i antallet af bortfald blev procedurerne opgjort separat fra og med 2015.

Det samlede antal fælles procedurer (vedrørende udstedelser af licens, inddragelser og bortfald af licenser samt kvalificerede andele) forblev stort set stabilt i forhold til året før. Antallet af procedurer vedrørende egnethed og hæderlighed faldt med 10 pct. i forhold til 2016. Dette skyldtes hovedsagelig en lovændring i Frankrig, som betød, at genudnævnelser af menige bestyrelsesmedlemmer fra og med november 2016 ikke længere skulle vurderes. Faldet i antallet af bortfaldsprocedurer i 2016 var forventet, idet det store antal bortfald af licenser var en indirekte virkning af fusionen af en koncern af koncernbundne banker til en enkelt enhed. Den betydelige stigning i antallet af pasordningsprocedurer kan være forbundet med en stigning i britiske bankers indgående pasordningsprocedurer, der især skyldes bankernes forberedelser til forskellige Brexit-scenarier og gennemførelsen af den britiske Banking Reform Act, som indebærer, at bankerne skal adskille centrale detailbankaktiviteter fra investment banking (ringfencing).

Udviklingen i de fælles procedurer

Hovedparten af licensudstedelsesprocedurerne (ca. 80 pct.) vedrørte etableringen af nye mindre signifikante banker. I 2017 var de to primære drivkræfter bag nye

⁶³ Disse 1.673 tilladelsesprocedurer indgik i 1.238 ECB-retsakter. Nogle af retsakterne dækker mere end én tilladelsesprocedure (fx vurderinger af egnethed og hæderlighed vedrørende flere medlemmer af ledelsesorganer i det samme signifikante institut eller erhvervelser af kvalificerede andele i forskellige datterselskaber som resultat af en enkelt transaktion).

⁶⁴ Disse procedurer vedrører vurderingen af ledelsen og tilsynsrådsmedlemmer, som er omfattet af rammen for delegation, der er vedtaget i Den Europæiske Centralbanks afgørelse (EU) 2017/935 af 16. november 2016 om delegation af beføjelser til at vedtage afgørelser om egnethed og hæderlighed samt vurdere krav til egnethed og hæderlighed (ECB/2016/42).

⁶⁵ Skæringsdatoen for 2014 var 15. januar 2015. Der er derfor en mindre overlapning mellem tallene for 2014 og 2015.

bankansøgninger fintech-virksomheder, som anvender digitale innovationer til at yde tjenester til kunder i EU, og Brexit, som førte til en stigning i anmodningerne om banklicenser i euroområdet i 2. halvår 2017. Udviklingen forventes for begge vedkommende at fortsætte i 2018. Højest ca. 20 pct. af licensudstedelsesprocedurerne vedrørte signifikante institutter, og de angik hovedsagelig udstedelse af licenser til investeringsservice. En procedure vedrørende et signifikant institut vedrørte etableringen af et nyoprettet datterselskab med speciale i mobilbanktjenester, og en anden opstod som følge af den planlagte flytning af en eksisterende bank til euroområdet.

Inddragelses- og bortfaldsprocedurerne skyldtes for en stor dels vedkommende kreditinstitutter, der frivilligt afsluttede deres bankvirksomhed, eller banker, som fusionerede eller gennemgik en omstrukturering. Signifikante institutter, der gav afkald på deres licens, udgjorde 33 af i alt 41 inddragelsesprocedurer. For et begrænset antal (5) inddragelser af tilladelser skyldtes afgørelserne dog et instituts manglende opfyldelse af tilsynskrav.

Flere procedurer vedrørende kvalificerede andele angik specifikke erhververes⁶⁶ overtagelse af majoritetsinteresser i institutter under tilsyn og involverede aspekter i tilknytning til komplekse selskabsstrukturer, mulige kortfristede investeringshorisonter eller anvendelsen af gearet finansiering. I 2017 var de signifikante institutters aktiviteter begrænsede for så vidt angår den grænseoverskridende konsolidering af banksektoren. Flertallet af procedurerne vedrørende kvalificerede andele, som blev meddelt ECB i 2017, omhandlede interne omstruktureringer af aktiestrukturen i institutter under tilsyn. Disse omstruktureringer tjener primært til at forenkle koncernstrukturen og/eller generere omkostningsbesparelser, men kan også skyldes skatteoptimering.

Udvikling inden for vurderingerne af egnethed og hæderlighed

Ca. to tredjedele af vurderingerne af egnethed og hæderlighed vedrørte menige medlemmer af ledelsesorganet. Den sidste tredjedel vedrørte ledende medlemmer af ledelsesorganet. Antallet af vurderinger af personer i nøglefunktioner er meget lavt, fordi de – på den ene side – ikke kræves i lovgivningen i alle medlemslande, og fordi personer i nøglefunktioner – på den anden side – ikke udpeges så hyppigt som bestyrelsesmedlemmer⁶⁷. I ca. en femtedel af alle tilfælde var det nødvendigt at tage højde for specifikke bekymringer. I mange tilfælde pålagde ECB betingelser og forpligtelser eller fremkom med anbefalinger til, hvordan disse specifikke problemer skulle imødegås, fx med hensyn til kandidaternes erfaring og afsættelse af tilstrækkelig tid.

⁶⁶ "Specifikke erhververe" er karakteriseret ved en høj grad af kompleksitet eller manglende gennemsigtighed (fx private equity-fonde og nationale investeringsfonde).

⁶⁷ Personer i nøglefunktioner er medarbejdere, som ikke er medlemmer af ledelsesorganet, men som har en betydelig indflydelse på institutternes ledelse, idet de refererer til ledelsesorganet. Det kan fx være medarbejdere med ansvar for kreditrisiko og compliance. 12 lande i euroområdet foretog i 2017 vurderinger af personer i nøglefunktioner i henhold til deres nationale lovgivning.

Udvikling af politiske strategier

I 2017 fortsatte ECB Banktilsyn – i samarbejde med de kompetente nationale myndigheder og EBA – med at udvikle politiske strategier og sikre, at de blev gennemført på en ensartet måde. Sigtet er at nå frem til en fælles tilsynspraksis og at forenkle tilladelsesprocedurerne.

I maj 2017 blev vejledningen i [vurderinger af egnethed og hæderlighed](#), *Guide to fit and proper assessments*, offentliggjort. Den øger gennemsigtigheden af ECB's politik og praksis samt de procedurer, som ECB anvender til at vurdere, om medlemmer af signifikante institutters ledelsesorganer er egnede. Disse vurderinger er vigtige, fordi dårligt fungerende ledelsesorganer ofte er skyld i bankernes svagheder og risici på et senere tidspunkt. Selv om vejledningen vil bidrage til mere harmoniserede vurderinger, vil der fortsat være uoverensstemmelser, som skyldes anvendelsen af national lovgivning. Uoverensstemmelserne skyldes forskellige landes uensartede – og i visse tilfælde kun delvise – gennemførelse af CRD IV. ECB ville derfor gerne se en øget harmonisering på dette område, således at de indbyggede principper i CRD IV, suppleret med ECB's nye politik på området, får fuld virkning (se også boks 3).

Der blev udarbejdet en politik for vurderingen af de forskellige kriterier for kvalificerede andele.

Arbejdet på det første sæt politikker i forbindelse med omfanget af licensudstedelseskravene og proceduremæssige spørgsmål i forbindelse med udstedelsen af licenser blev fuldført, mens arbejdet på det andet sæt, der vedrører vurderingen af kriterierne for licensudstedelse, allerede er godt i gang. Politikken for vurderingen af ansøgninger fra fintechvirksomheder blev også færdiggjort. Efter færdiggørelsen af politikkerne blev to vejledninger sendt i høring. Vejledningerne indeholder de kriterier, som anvendes i vurderingen af licensansøgninger fra henholdsvis kreditinstitutter og fintech-kreditinstitutter. Den endelige offentliggørelse af vejledningerne ventes at finde sted i begyndelsen af 2018.

4.2 Indberetning af overtrædelser og sager vedrørende håndhævelse og sanktioner

4.2.1 Håndhævelse og sanktioner

I henhold til SSM-forordningen og SSM-rammeforordningen afhænger fordelingen af håndhævelses- og sanktionsbeføjelser mellem ECB og de kompetente nationale myndigheder af den formodede overtrædelse, den ansvarlige person og den foranstaltning, som skal vedtages (se [Årsrapport om ECB's tilsynsvirksomhed, 2014](#)).

ECB forbedrede sine håndhævelses- og sanktionsprocedurer i 2017 af hensyn til effektiviteten og ensartetheden. Dette skete bl.a. ved at udvikle og implementere nye IT-værktøjer.

I 2017 behandlede ECB 45 håndhævelses- og sanktionssager.

ECB indledte 10 sanktionssager i 2017. Hvis de 35 igangværende sager ved udgangen af 2016 medregnes, behandlede ECB 45 sager i 2017. Af disse havde 44 relation til sanktioner og en til håndhævelsesforanstaltninger (se **tabel 5**).

Tabel 5

ECB's håndhævelser og sanktioner i 2017

	Sanktionssager	Håndhævelsessager	I alt
Igangværende sager ultimo 2016	34	1	35
Indledte sager i 2017	10	-	10
Behandlede sager i 2017	44	1	45
hvoraf, der er vedtaget en ECB-afgørelse ¹	4	-	4
hvoraf ECB har anmodet de kompetente nationale myndigheder om at indlede en sag	7	-	7
heraf afsluttede sager	9	1	10
heraf verserende sager ultimo 2017	24	-	24

Kilde: ECB.

1) To af sagerne blev behandlet i den samme afgørelse fra ECB.

I 2017 pålagde ECB fem bøder til en værdi af 15,3 mio. euro og forbedrede sine håndhævelses- og sanktionsprocedurer.

Af de 44 sanktionssager, som blev behandlet i 2017, vedrørte 28 formodede overtrædelser af direkte gældende EU-lovgivning (herunder også ECB's afgørelser og forordninger). Sagerne vedrørte 26 signifikante enheder og områder som kapitalgrundlag, rapportering, offentliggørelse, likviditet og store eksponeringer. I 2017 vedtog ECB tre sanktionsafgørelser, som pålagde fem bøder til et samlet beløb på 15,3 mio. euro. Bøderne blev pålagt tre enheder under tilsyn for overtrædelser på likviditetsområdet (2), rapportering og offentliggørelse (1), store eksponeringer (1) og egenkapital (1). Ni sager blev afsluttet i 2017, primært som følge af at overtrædelserne ikke var væsentlige, eller at retsgrundlaget for at pålægge sanktioner manglede.

Efter ECB's anmodning om at indlede sanktionssager, og efter at de kompetente nationale myndigheder havde vurderet sagerne i henhold til national lovgivning, pålagde de 28 bøder til et samlet beløb på 5,1 mio. euro.

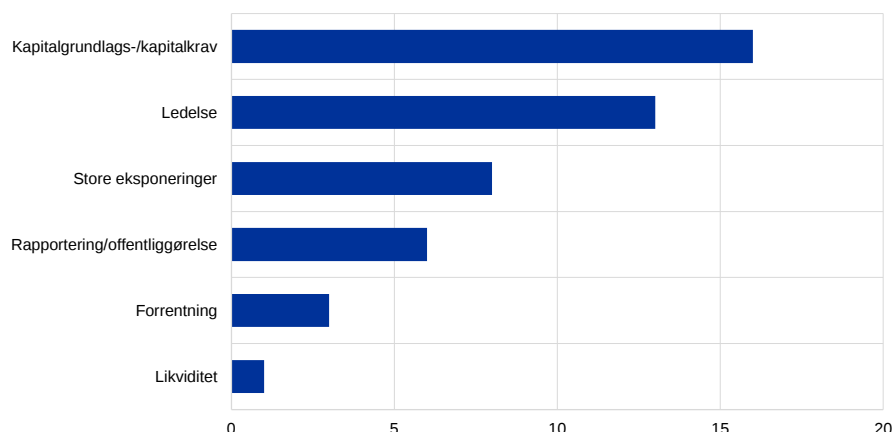
De resterende 16 ud af de 44 behandlede sanktionssager i 2017 vedrørte formodede overtrædelser af national lov, der gennemfører bestemmelser i CRD IV, og angik signifikante enheder eller fysiske personer. Disse sager vedrører formodede overtrædelser på områder som ledelse (herunder interne kontrolmekanismer), ledelsesorganets funktion og aflønning. I 2017 rettede ECB syv anmodninger til kompetente nationale myndigheder om at indlede en sanktionssag, som falder inden for deres nationale kompetenceområde. Efter ECB's anmodninger og efter at have vurderet sagerne i henhold til national lovgivning vedtog de kompetente nationale myndigheder tre sanktionsafgørelser, hvori de pålagde 28 bøder til et samlet beløb på 5,1 mio. euro.

Den håndhævelsessag, der blev behandlet i 2017, vedrørte manglende overholdelse af en tilsynsafgørelse fra ECB. Sagen blev afsluttet i 2017, da enheden under tilsyn igen overholdt afgørelsen.

I **figur 8** ses en samlet oversigt over formodede overtrædelser (fordelt på overtrædelsesområde), som er omfattet af en håndhævelses- eller sanktionssag, der er behandlet af ECB i 2017.

Figur 8

Formodede overtrædelser, som er omfattet af en håndhævelses- og sanktionssag, vedrører oftest kapitalgrundlags- og kapitalkrav

Kilde: ECB.

Hvis ECB har grund til at nære mistanke om, at der er blevet begået en straffelovsovertrædelse, anmodes den pågældende kompetente nationale myndighed om at henvise sagen til de behørig myndigheder med henblik på undersøgelse og eventuel strafferetlig forfølgelse i overensstemmelse med national lovgivning. Fem sådanne anmodninger blev forelagt de relevante kompetente nationale myndigheder i 2017.

4.2.2 Erfaring med indberetning af overtrædelser i henhold til SSM-forordningens artikel 23

Det er ECB's pligt at sikre, at der etableres effektive mekanismer, således at alle har mulighed for at indberette overtrædelser af relevant EU-lovgivning (ofte omtalt som whistleblower-ordninger). ECB oprettede derfor en mekanisme til indberetning af overtrædelser, som omfatter en [webbaseret platform](#), der kan tilgås via ECB's banktilsynswebsted.

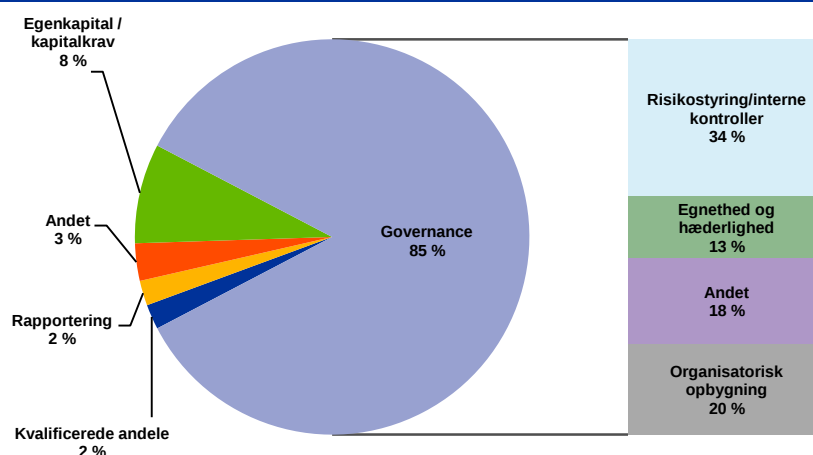
I 2017 modtog ECB 89 indberetninger af overtrædelser

I 2017 modtog ECB 89 indberetninger af overtrædelser, hvilket var tæt på antallet i 2016. Af disse vedrørte 61 formodede overtrædelser af relevant EU-lovgivning, og heraf blev 56 anset for at falde ind under ECB's tilsynsopgaver og fem faldt ind under de kompetente nationale myndigheders tilsynsopgaver. De resterende 28 indberetninger om overtrædelser vedrørte hovedsagelig nationale spørgsmål, som ingen relation havde til tilsynskravene og dermed ikke faldt ind under mekanismens anvendelsesområde (fx forbrugerbeskyttelse).

I lighed med året før var nogle af de mest almindelige formodede overtrædelser governance-spørgsmål (85 pct.) og ukorrekt beregning af kapitalgrundlag og kapitalkrav (8 pct.). En samlet oversigt er vist i **figur 9**. De governance-relaterede spørgsmål vedrørte hovedsagelig risikostyring og interne kontroller, krav til egnethed og hæderlighed og den organisatoriske opbygning⁶⁸.

Figur 9

Formodede overtrædelser indberettet via mekanismen til indberetning af overtrædelser vedrører hovedsagelig governancespørgsmål

Kilde: ECB.

Undersøgelsen af indberettede overtrædelser i 2017 skete fortrinsvis i form af:

- en intern vurdering på grundlag af eksisterende dokumentation (47 pct. af tilfældene)
- anmodninger om en intern undersøgelse/revision eller dokumenter/forklaringer stilet til enheden under tilsyn (42 pct. af tilfældene)
- inspektioner på stedet (11 pct. af tilfældene).

⁶⁸ "Risikostyring og interne kontroller" omfatter de mekanismer eller procedurer, som en enhed skal have på plads, for at de risici, som den er eller kan blive eksponeret for, kan påvises, styres og indberettes korrekt. "Organisatorisk opbygning" henviser til, i hvilket omfang en institution har en veldefineret, gennemsigtig og konsekvent ansvarsfordeling.

5 Organisatorisk opbygning: ECB Banktilsyn

5.1 Opfyldelse af krav om ansvarlighed

ECB Banktilsyn fortsatte det tætte samarbejde med Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union

Denne årsrapport er udarbejdet i henhold til SSM-forordningen. Den er et af ECB Banktilsyns primære midler til at opfylde sin ansvarlighedsforpligtelse. I henhold til forordningen skulle overdragelsen af tilsynsopgaver til ECB efterfølges af passende krav om gennemsigtighed og ansvarlighed. Vedligeholdelse og udbygning af [rammerne for ansvarlighed](#) – der fremgår nærmere af den interinstitutionelle aftale mellem Europa-Parlamentet og ECB og aftalememorandummet mellem Rådet og ECB – var fortsat én af ECB's prioriteter i 2017.

Hvad angår samspillet med [Europa-Parlamentet](#) i 2017, fremlagde Tilsynsrådets formand på et møde i Parlamentets Økonomi- og Valutaudvalg (ECON) årsrapporten om ECB's tilsynsvirksomhed i 2016 ([23. marts](#)) og deltog i to ordinære offentlige høringer ([19. juni](#) og [9. november](#)). Formanden deltog også i en offentlig høring om lovpakken om risikoreduktion i banksektoren ([25. april](#)) og tre ad hoc-udvekslinger af synspunkter med medlemmer af Europa-Parlamentet (23. marts, 19. juni og 9. november). Blandt de centrale emner, som blev drøftet, var foranstaltninger til at nedbringe andelen af misligholdte lån, de første afviklings- og likvidationssager, som omfattede signifikante institutter, og lovgivningssager på banktilsynsområdet, herunder færdiggørelsen af bankunionen. Endvidere deltog Tilsynsrådets næstformand i et fælles møde med ECON og Parlamentets Budgetkontroludvalg om Revisionsrettens særberetning om Den Fælles Tilsynsmekanisme (13. februar).

ECB offentliggjorde 41 svar på spørgsmål fra medlemmer af Europa-Parlamentet om forhold vedrørende banktilsyn.

I løbet af 2017 offentliggjorde ECB 41 svar på spørgsmål fra medlemmer af Europa-Parlamentet om forhold vedrørende banktilsyn på sit websted. Brevene berørte bl.a. den retlige ramme for banktilsyn samt ECB's politik på en lang række tilsynsmæssige områder, som fx afviklings- og likvidationssager, som involverede signifikante institutter, ECB's tilsynsmæssige tilgang til både signifikante institutter og mindre signifikante institutter, dens politik med hensyn til misligholdte lån og dens samspil med de nationale myndigheder.

Desuden sendte ECB alle referater af møderne i Tilsynsrådet til Europa-Parlamentet i overensstemmelse med den interinstitutionelle aftale.

Hvad angår samspillet med [Rådet](#) i 2017, deltog Tilsynsrådets formand og næstformand i seks møder i Eurogruppen: Den 7. april forelagde formanden Årsrapport om ECB's tilsynsvirksomhed i 2016 og deltog 6. november i yderligere en af de regelmæssige udvekslinger af synspunkter om udførelsen af ECB's tilsynsopgaver. ECB Banktilsyn deltog i andre møder i Eurogruppen 26. januar, 15. juni, 11. juli og 4. december. Formanden for Tilsynsrådet deltog endvidere i en drøftelse på den uformelle samling i Ecofin-rådet 7. april. Emnerne af interesse for finansministrene overlappede i stort omfang dem, der blev drøftet i Europa-Parlamentet.

Som led i rapporteringsopgaverne i henhold til SSM-forordningen deltog repræsentanter for ECB, der arbejder med banktilsyn, i udvekslinger af synspunkter med nationale parlamenter. ECB offentliggjorde desuden svar på to spørgsmål fra medlemmer af nationale parlamenter på sit websted.

5.2 Undersøgelser og revisioner af SSM's arbejde

Både Den Europæiske Revisionsret og Europa-Kommissionen gennemførte dybdegående undersøgelser af arbejdet i ECB Banktilsyn.

ECB Banktilsyn er genstand for omfattende undersøgelser, der gennemføres af forskellige institutioner og organer i EU, fx Europa-Kommissionen og Den Europæiske Revisionsret.

Revisionsretten offentliggjorde i november 2016 som led i sin første revision af "effektiviteten af ECB's forvaltning", der gennemføres i henhold til SSM-forordningens artikel 20, stk. 7, en særberetning med titlen "Den Fælles Tilsynsmekanisme – God start, men der er behov for yderligere forbedringer". Som reaktion herpå fulgte ECB Banktilsyn i 2017 op på anbefalingerne i beretningen ved bl.a. at:

- strømline proceduren for at vedtage tilsynsafgørelser
- øge ECB's tilstedeværelse og, mere generelt, tilstedeværelsen af ansatte i kompetente nationale myndigheder, som ikke kommer fra hjemlandet/værtslandet i inspektioner på stedet
- forbedre de IT-systemer, der anvendes i forbindelse med tilsynet
- tildele yderligere ressourcer til ECB's interne revisionsfunktion.

ECB satte også omfattende ressourcer af til Revisionsrettens anden revision af ECB Banktilsyn, der satte fokus på krisestyring. Beretningen om denne revision blev offentliggjort 16. januar 2018.⁶⁹

I overensstemmelse med artikel 32 i SSM-forordningen offentliggjorde **Europa-Kommissionen** 11. oktober 2017 en undersøgelse af SSM i form af en rapport⁷⁰ og et ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene⁷¹. I processen forud for offentliggørelsen af rapporten arbejdede ECB tæt sammen med Kommissionen, besvarede ca. 130 spørgsmål og afholdt to fælles workshops på personaleplan.

I Kommissionens rapport blev det bemærket, at banktilsynet i euroområdet er blevet mere effektivt, og at det integrerede tilsyn med kreditinstitutter fører klare fordele med sig, som fx lige konkurrencevilkår og tillid. Rapporten fremhævede, at SSM's "bemærkelsesværdige indsats" for at fremme harmonisering og øge kvaliteten af

⁶⁹ I afsnit 2.1.5 findes flere oplysninger om Revisionsrettens revision med fokus på krisestyring.

⁷⁰ Se [Report on the Single Supervisory Mechanism established pursuant to Regulation \(EU\) No 1024/2013](#).

⁷¹ Se Kommissionens [Staff Working Document accompanying the Report on the Single Supervisory Mechanism established pursuant to Regulation \(EU\) No 1024/2013](#).

tilsynet på centrale områder, som fx SREP, tilsyn med interne modeller, vurderinger af egnethed og hæderlighed, fælles procedurer og tilsynskollegier. Rapporten kunne også tilslutte sig ECB Banktilsyns konstruktive tilgang til anbefalingerne fra forskellige undersøgelser (fx gennemført af ECA og IMF), Banktilsynets gode samarbejde med andre EU- og internationale organer samt delegationen af beslutningstagende beføjelser i forbindelse med tilsynsafgørelser, som bør føre til, at ECB's beslutningstagning på tilsynsområdet bliver betydelig mere effektiv. Kommissionen fremsatte også en række bemærkninger og anbefalinger, der vedrører SSM's funktionsmåde, fx om sikkerhedsforanstaltninger for ECB's fælles tjenester, gennemsigtighed og proportionaliteten af tilsynsgebyrerne. Rapporten konkluderede, at der ikke er behov for at ændre SSM-forordningen på nuværende tidspunkt.

5.3 Beslutningstagning

5.3.1 Tilsynsrådet og Styringsudvalget

Tilsynsrådet afholdt i alt 32 møder i 2017 (heraf fandt 22 sted i Frankfurt am Main, og ni blev afholdt i form af en telekonference). Et møde blev afholdt i Helsinki på foranledning af det finske finanstillsyn (*Finanssivalvonta*). Tilsynsrådet traf i 2017 størstedelen af sine afgørelser ved skriftlig procedure⁷².

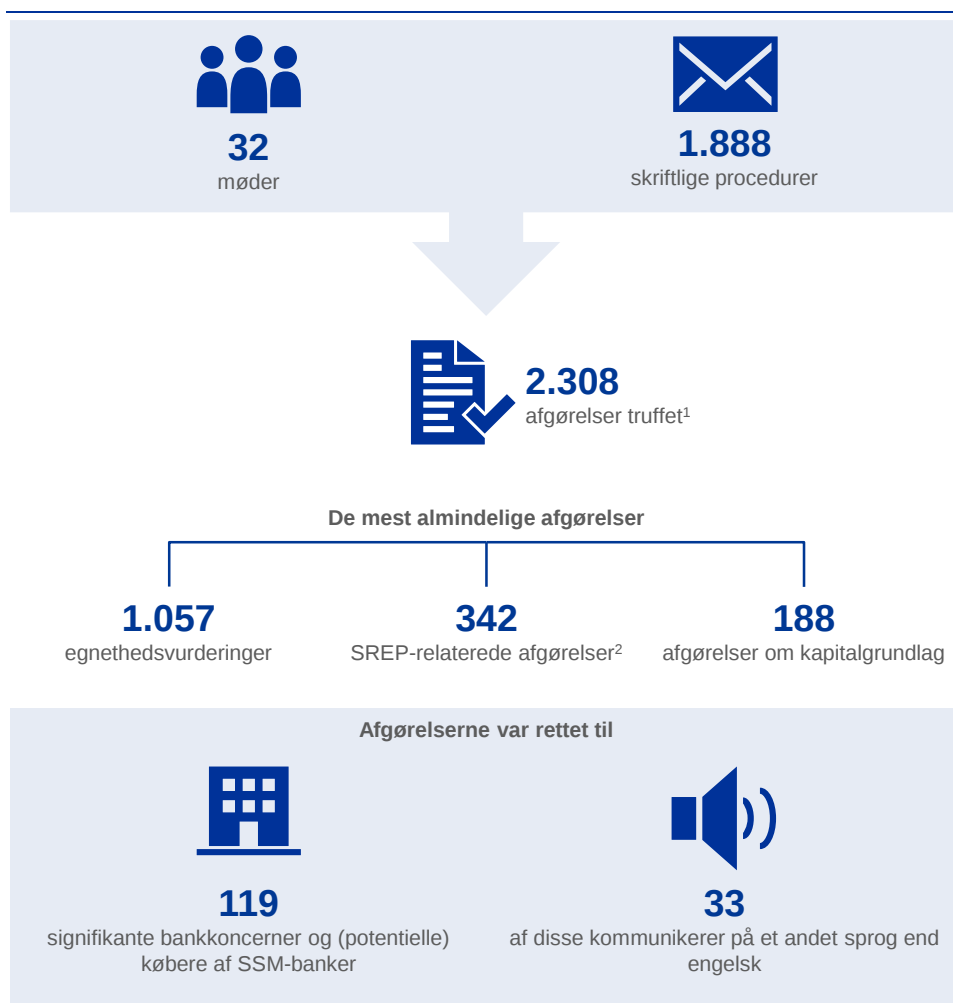
En lang række afgørelser vedrørte individuelle banker (se [diagram 6](#)) og blev vedtaget efter ikke-indsigelsesproceduren. Med denne totinsproces forelægges de enkelte udkast til afgørelser først for Tilsynsrådet til godkendelse. Derefter sendes de endelige udkast til afgørelser til ECB's styrelsesråd til vedtagelse ved ikke-indsigelse. 33 af de 119 bankkoncerner⁷³, som var underlagt ECB's direkte tilsyn i 2017, anmodede om at modtage formelle afgørelser fra ECB på et andet officielt EU-sprog end engelsk.

⁷² I henhold til artikel 6.7 i [Tilsynsrådets forretningsorden](#) kan afgørelser også træffes ved skriftlig procedure, medmindre mindst tre medlemmer af Tilsynsrådet med stemmeret gør indsigelse. I så fald sættes punktet på dagsordenen for det næstfølgende møde i Tilsynsrådet. En skriftlig procedure kræver normalt, at Tilsynsrådet har mindst fem arbejdsdage til behandlingen.

⁷³ Antal signifikante institutter pr. 5. december 2017. Fortegnelsen over enheder under tilsyn opdateres regelmæssigt og er offentliggjort på [ECB's banktilsynswebsted](#).

Diagram 6

Tilsynsrådets afgørelser i 2017

1) Tallene i dette diagram vedrører individuelle tilsynsavgørelser, der er rettet til enheder under tilsyn eller deres potentielle købere samt instrukser til kompetente nationale myndigheder om signifikante institutter eller mindre signifikante institutter. En afgørelse kan indeholde flere tilsynsgodkendelser. Desuden traf Tilsynsrådet afgørelse i en række horisontale spørgsmål (fx fælles metoder) og institutionelle spørgsmål.

2) Omfatter afgørelser i forbindelse med den kortfristede analyse/test til både SREP 2017 og 2018.

Ud over de bankspecifikke afgørelser traf Tilsynsrådet afgørelse om flere horisontale spørgsmål, herunder især anvendelsen af fælles metoder og rammer inden for konkrete områder af tilsynet. Nogle af disse afgørelser blev udarbejdet af midlertidige grupper med mandat fra Tilsynsrådet, som bestod af højtstående ledere fra ECB og de kompetente nationale myndigheder. Grupperne udførte det forberedende arbejde på stresstestene, SREP-metoderne, grænseoverskridende inspektioner på stedet, det høje niveau af misligholdte lån og forenklingen af SSM's procedurer.

Tilsynsrådet

Forreste række (fra venstre mod højre): Stelios Georgakis (suppleant for Yiangos Demetriou), Anneli Tuominen, Vita Pilsuša (suppleant for Zoja Razmusa), Elisa Ferreira, Andreas Dombret, Danièle Nouy, Sabine Lautenschläger, Claude Simon, Pentti Hakkarainen, Ray Vella (for Malta Financial Services Authority), Oliver Bonello

Mellemste række (fra venstre mod højre): Ilias Plaskovitis, Renata Bagdonienė (suppleant for Vytautas Valvonas), Mervi Toivanen, Fabio Panetta, Helmut Ettl, Vladimír Dvořáček, Norbert Goffinet, Tom Dechaene, Denis Beau, Matej Krumberger (suppleant for Primož Dolenc)

Bagerste række (fra venstre mod højre): Nora Dambure (suppleant for Pēteris Putniņš), Madis Müller, Kilvar Kessler, Matthias Güldner (suppleant for Felix Hufeld), Ed Sibley, Ignazio Angeloni, Andreas Ittner, Javier Alonso, Jan Sijbrand

Formand	Danièle Nouy
Næstformand	Sabine Lautenschläger
ECB-repræsentanter	Ignazio Angeloni Julie Dickson (indtil 31. juli 2017) Pentti Hakkarainen (siden 1. februar 2017)
Belgien	Mathias Dewatripont (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique) (indtil 17. maj 2017) Tom Dechaene (Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique) (siden 18. maj 2017)
Tyskland	Felix Hufeld (Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht) Andreas Dombret (Deutsche Bundesbank)
Estland	Kilvar Kessler (Finantsinspeksioon) Madis Müller (Eesti Pank)
Irland	Ed Sibley (Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland)
Grækenland	Ilias Plaskovitis (Bank of Greece)
Spanien	Javier Alonso (Banco de España)
Frankrig	Robert Ophéle (Banque de France) (indtil 2. august 2017) Denis Beau (Banque de France) (siden 3. august 2017)
Italien	Fabio Panetta (Banca d'Italia)
Cypern	Yiangos Demetriou (Central Bank of Cyprus)
Letland	Pēteris Putniņš (Finanšu un kapitāla tirgus komisija) Zoja Razmusa (Latvijas Banka)
Litauen	Vytautas Valvonas (Lietuvos bankas)
Luxembourg	Claude Simon (Commission de Surveillance du Secteur Financier) Norbert Goffinet (Banque centrale du Luxembourg)
Malta	Karol Gabarretta (Malta Financial Services Authority) (indtil 18. januar 2018) Alexander Demarco (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta) (siden 8. august 2017)

	Oliver Bonello (Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta) (siden 9. august 2017)
Holland	Jan Sijbrand (De Nederlandsche Bank)
Østrig	Helmut Ettl (Finanzmarktaufsicht) Andreas Ittner (Oesterreichische Nationalbank)
Portugal	Elisa Ferreira (Banco de Portugal)
Slovenien	Marko Bošnjak (Banka Slovenije) (indtil 12. marts 2017) Primož Dolenc (Banka Slovenije) (siden 13. marts 2017)
Slovakiet	Vladimír Dvořáček (Národná banka Slovenska)
Finland	Anneli Tuominen (Finanssivalvonta) Olli Rehn (Suomen Pankki – Finlands Bank) (indtil 4. juni 2017) Jouni Timonen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (fra 5. juni til 14. oktober 2017) Mervi Toivanen (Suomen Pankki – Finlands Bank) (siden 21. november 2017)

Styringsudvalget afholdt 18 møder i 2017. Af disse blev 17 afholdt i Frankfurt am Main og et i Helsinki på foranledning af det finske finanstilsyn (*Finanssivalvonta*). Den normale rotation af de fem medlemmer fra kompetente nationale myndigheder, som udnævnes for et år, fandt sted i april.

Derudover afholdt Styringsudvalget seks møder i sin udvidede sammensætning, hvilket vil sige med deltagelse af højtstående repræsentanter fra alle 19 kompetente nationale myndigheder. To af møderne blev afholdt i Frankfurt am Main, mens fire blev afholdt i form af en telekonference. Fokus for disse møder var ECB's følsomhedsanalyse af renterisici i bankbogen (IRRBB) – 2017-stresstesten.

5.3.2 Strømlining af beslutningsprocessen

For yderligere at strømline sin beslutningsproces vedtog ECB i 2017 en retlig ramme for delegation af beslutningstagende beføjelser i forbindelse med tilsynsafgørelser. Inden for denne ramme kan visse typer af tilsynsafgørelser træffes af medlemmer af ECB's øverste ledelse i stedet for Tilsynsrådet og Styrelsesrådet. Den anvendes til rutinemæssige tilsynsafgørelser, som kun omfatter et begrænset skøn, idet der tages hensyn til, hvor væsentlige de delegerede afgørelser er, og hvor store konsekvenser de har, og den gør Tilsynsrådet og Styrelsesrådet i stand til at koncentrere sig om mere komplekse spørgsmål. ECB har gennem vedtagelsen af rammen for delegation også imødegået den bekymring, som Revisionsretten⁷⁴, Europa-Kommissionen⁷⁵ og IMF⁷⁶ har givet udtryk for, med hensyn til effektiviteten af den tilsynsmæssige beslutningsproces. Hertil kommer, at Tilsynsrådet har nedsat en forenklingsgruppe, som skal stå i spidsen for en ny gennemgang af SSM's processer for at sikre, at beslutningstagningen og andre procedurer er effektive.

⁷⁴ Den Europæiske Revisionsrets særberetning nr. 29/2016, "[Den fælles tilsynsmekanisme - God start, men der er behov for yderligere forbedringer](#)".

⁷⁵ [Report from the Commission to the European Parliament and the Council on the Single Supervisory Mechanism established pursuant to Regulation \(EU\) No 1024/2014](#), offentliggjort 11. oktober 2017.

⁷⁶ IMF Country Report No 16/196, "[Germany: Financial Sector Assessment Program – Detailed Assessment of Observance on the Basel Core Principles for Effective Banking Supervision](#)", 29. juni 2016.

ECB har også godkendt en alternativ egnetheds- og hæderlighedsproces, som under særlige omstændigheder gør det muligt for ECB at træffe afgørelser udelukkende på baggrund af de kompetente nationale myndigheders vurderinger.

Rammen for delegation

Den retlige ramme for delegation af beslutningstagende beføjelser bygger på en række retsakter, der blev offentliggjort 1. juni 2017 i Den Europæiske Unions Tidende.⁷⁷

De overordnede rammer for delegation⁷⁸ giver mulighed for at delegerede beslutningstagende beføjelser i forbindelse med tilsynsopgaver. Afgørelsen om de overordnede rammer, der blev vedtaget af Styrelsesrådet på forslag af Direktionen, fastsætter de institutionelle aspekter, nemlig de ansvarsområder, som tildeles lederne af ECB's arbejdsenheder, proceduremæssige krav til vedtagelse af delegerede afgørelser og indberetningskravene i forbindelse med delegerede afgørelser. Desuden vedtages afgørelser om delegation af Styrelsesrådet i henhold til ikke-indsigelsesproceduren, der fastsætter specifikke kriterier, som skal opfyldes for hver enkelt type delegeret tilsynsafgørelse. Afgørelserne om delegation suppleres af afgørelser truffet af ECB's direktion, som udpeger de ledere af arbejdsenheder i ECB, som gives delegerede beslutningstagende beføjelser (se diagram 7).

Den nye ramme for delegation er blevet anvendt til to typer af tilsynsafgørelser:

- vurdering af krav til egnethed og hæderlighed⁷⁹
- ændringer af signifikansen af enheder under tilsyn⁸⁰.

Afgørelserne om udpegning af lederne af ECB's arbejdsenheder, som er tildelt delegerede beslutningstagende beføjelser, blev godkendt af Direktionen⁸¹, og den delegerede beslutningstagning har været i kraft siden 21. juni 2017.

⁷⁷ Se EUT L 141, 1. juni 2017.

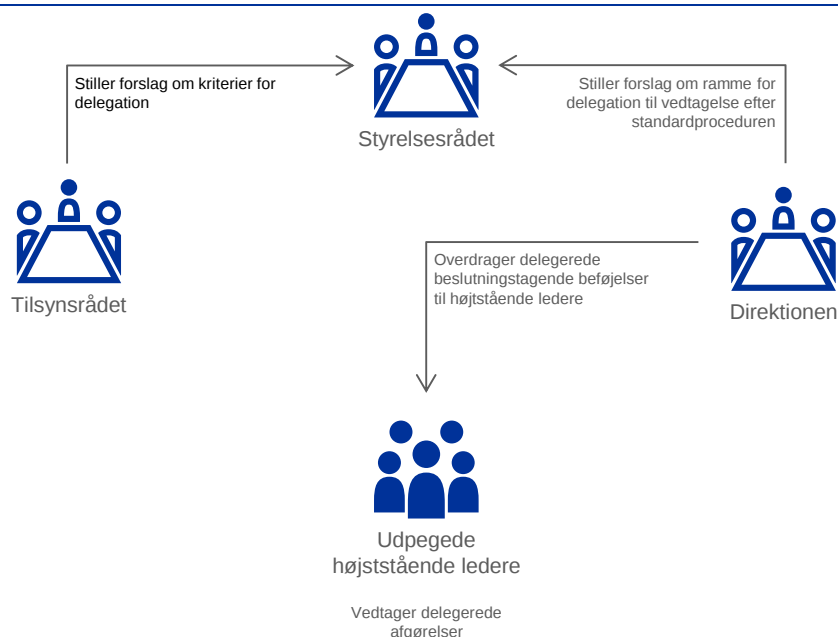
⁷⁸ Generelle rammer for delegation af beslutningstagende beføjelser for retlige instrumenter i forbindelse med tilsynsopgaver, [afgørelse ECB/2016/40](#).

⁷⁹ Afgørelse om delegation af beføjelser til at vedtage afgørelser om egnethed og hæderlighed samt vurdere krav til egnethed og hæderlighed, [afgørelse ECB/2016/42](#).

⁸⁰ Afgørelse om delegation af afgørelser vedrørende signifikansen af enheder under tilsyn, [afgørelse ECB/2016/41](#).

⁸¹ Afgørelser om udpegning af ledere af arbejdsenheder til at vedtage delegerede afgørelser om egnethed og hæderlighed, [afgørelse ECB/2017/16](#), og ledere af arbejdsenheder til at vedtage delegerede afgørelser vedrørende signifikansen af enheder under tilsyn, [afgørelse ECB/2017/17](#).

Diagram 7
Rammen for delegation

Indførelse af rammen for delegation

For så vidt angår afgørelser om egnethed og hæderlighed, afhænger afgørelsen om, hvorvidt delegationsprocessen kan sættes i gang, især af fire kriterier:

1. enheden under tilsyns størrelse og type
2. det forventede resultat af afgørelsen
3. specifikke aspekter af vurderingen af egnethed og hæderlighed (fx omdømmemæssige spørgsmål eller administrative foranstaltninger i forbindelse med manglende overholdelse af bestemmelser om finansielle tjenesteydelser)
4. den kompetente nationale myndigheds rettidige fremsættelse af forslaget.

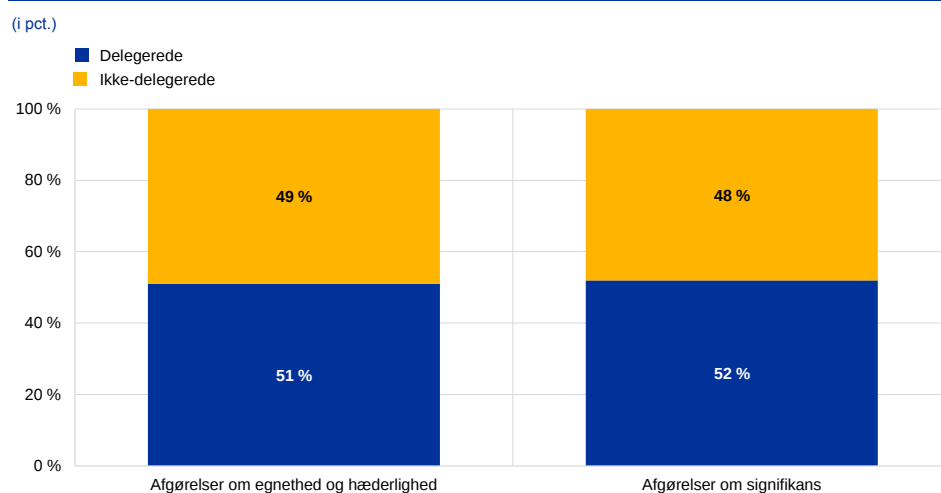
I forbindelse med alle afgørelser om egnethed og hæderlighed (uanset om de er delegerede eller ej) gennemføres selve vurderingen på baggrund af kriterier, som stammer fra de nationale lovgivninger, der gennemfører CRD IV. Vurderingen af egnethed og hæderlighed tager også højde for [ECB's Guide to fit and proper assessments](#). Mellem juni og december 2017 blev 51 pct. af ECB's afgørelser om egnethed og hæderlighed vedtaget på grundlag af delegation (se [figur 10](#)).

Hvad angår ændringer af signifikansen af enheder under tilsyn, gør rammen for delegation den regelmæssige ajourføring af [fortegnelsen over enheder under tilsyn](#) (dvs. de institutter, som ECB fører direkte tilsyn med) mere effektiv. Langt størstedelen af disse afgørelser er blot udtryk for ændringer i en bankkoncerns

selskabsstruktur, men det er nødvendigt, at ECB har et præcist overblik over de institutter, som ECB fører direkte tilsyn med, af hensyn til retssikkerhed og gennemsigtighed. De delegerede afgørelser kan derfor ændre eller ophæve en ECB-afgørelse, der klassificerer en enhed under tilsyn eller en koncern under tilsyn som signifikant, og dække de fleste ændringer inden for koncernstrukturen og ændringen af klassifikationen af en enhed under tilsyn eller en koncern under tilsyn fra signifikant til mindre signifikant (den modsatte retning, fra mindre signifikant til signifikant, kan ikke beslattes med en delegeret afgørelse). Mellem juni og december 2017 blev 52 pct. af ECB's afgørelser om egnethed og hæderlighed vedtaget på grundlag af delegation (se figur 10).

Figur 10

Vedtagelse i henhold til den delegerede og den ikke-delegerede beslutningsproces

Kilde: ECB.

Rammen for delegation blev indført uden problemer, og den har ført til en passende balance mellem afgørelser, som delegeres, og afgørelser, der forelægges Tilsynsrådet og Styrelsesrådet. Denne tosporstilgang til beslutningstagningen, med delegerede og ikke-delegerede afgørelser, muliggør en mere effektiv anvendelse af ressourcer samt enklere og hurtigere procedurer.

Der er planer om at udvide rammen for delegation til andre typer af tilsynsafgørelser i 2018.

5.3.3 Det Administrative Klagenævn

I 2017 modtog Det Administrative Klagenævn⁸² fire anmodninger om en administrativ revision af ECB's tilsynsafgørelser (se tabel 6).

⁸² Det Administrative Klagenævn har fem medlemmer: Jean-Paul Redouin (formand), Concetta Brescia Morra (næstformand), Javier Aristegui Yáñez, André Camilleri og Edgar Meister samt to suppleanter: René Smits og Ivan Šramko.

Tabel 6**Antal revisionsanmodninger**

	2017	2016	2015	2014
ECB's afgørelse bekræftet	4	1	2	2
ECB's afgørelse ændret/begrundelse forbedret	-	2	4	1
Anmodning afvist	-	3	-	-
Anmodning tilbagetrukket	-	1	2	1
Afventer udtalelse	1	1	-	-
I alt	5 ¹	8	8	4

Kilde: ECB.

1) Klagenævnet vedtog fire udtalelser, herunder én om en revisionsanmodning, der blev modtaget i december 2016. En udtalelse om en revisionsanmodning, der blev indsendt i december 2017, afventes.

I de fleste sager i 2017 valgte klagerne ikke at gå videre til domstolsprøvelse efter Det Administrative Klagenævns revision. Klagenævnet var derfor fortsat en effektiv hjælp for alle involverede parter med hensyn til at nedbringe omkostninger og varighed af revisionen af tilsynsafgørelser. "Hurtig sagsbehandling" var en af de primære grunde til, at EU-lovgiverne anbefalede oprettelsen af Klagenævnet.⁸³ Revisionsprocessen, især høringen, øger mulighederne for dialog med enheden under tilsyn.

Emner, der har været genstand for revision, og relevante spørgsmål

Sagerne, som Det Administrative Klagenævn har gennemgået, berørte flere forskellige emner og typer af tilsynsafgørelser: corporate governance, opfyldelse af tilsynskrav, en inddragelse af licens og administrative sanktioner.

I lighed med tidligere år angik revisionen af ECB's afgørelser i 2017 hovedsagelig overholdelsen af procedurereglerne (fx kravene om en retfærdig proces, en korrekt fremstilling af omstændighederne, en tilstrækkelig begrundelse samt overholdelse af proportionalitetsprincippet) og samarbejdet mellem ECB og de kompetente nationale myndigheder under udarbejdelsen af ECB's afgørelser. Det Administrative Klagenævn var bl.a. af den opfattelse, at jo mere indgribende de pålagte foranstaltninger var, jo grundigere skulle begrundelsen være.

Det Administrative Klagenævns rolle i ECB's beslutningsproces

I sin dom i Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank mod ECB og Crédit mutuel Arkéa mod ECB⁸⁴, fremhævede Den Europæiske Unions Ret Det Administrative Klagenævns rolle i ECB's beslutningsproces.

⁸³ Betragtning 64 til SSM-forordningen.

⁸⁴ Sag T-122/15, Landeskreditbank Baden-Württemberg – Förderbank mod ECB, dom af 16. maj 2017, ECLI:EU:T:2017:337 (som er appelleret: Sag C-450/17 P). Sag T-712/15 og T-52/16, Crédit mutuel Arkéa mod ECB, dom af 13. december 2017, ECLI:EU:T:2017:900.

I sin rapport om Den Fælles Tilsynsmekanisme i henhold til artikel 32 i SSM-forordningen⁸⁵, bemærkede Europa-Kommissionen, at Det Administrative Klagenævn var blevet aktivt brugt af de berørte parter – og at dets udtalelser, efter ECB's synspunkt, havde haft større indflydelse på ECB's tilsynsarbejde end de individuelle sager, som de vedrørte.

5.4 Ansættelse af personale i ECB Banktilsyn

Efter oprettelsen af ECB Banktilsyn, og i takt med at dets opgaver har udviklet sig, er det kommet til at stå klart, at der er brug for flere ressourcer til en række centrale opgaver end først antaget.

Efter den trinvis forøgelse af antallet af medarbejdere i 2016 og 2017 godkendte Styrelsesrådet yderligere 113,5 nye FTE (fuldtidsækvivalente stillinger) til kerneforretningsområder i ECB Banktilsyn i 2017. Herved nåede det samlede antal op på 1.028,5 FTE. I forbindelse med det senest godkendte antal stillinger blev der taget højde for tre aspekter:

1. de nye personalebehov skyldes stigningen i antallet af opgaver siden 2014 (fx etableringen af EU's nye rammer for krisehåndtering)
2. behovet for at give de kompetente nationale myndigheder tid til at opfylde deres forpligtelser med hensyn til ansættelsen af personale i de fælles tilsynsteam
3. de ressourcebesparelser, som ECB har identificeret (fx synergier i tilsynet med værtsenheder, der tilhører den samme ikke-SSM-koncern).

Det godkendte antal medarbejdere i 2017 dækkede også behovet for personale til SSM-relaterede opgaver i de fælles tjenester (fx administration, HR, finans, kommunikation og juridiske tjenester), hvilket bevirkede, at antallet af medarbejdere i disse tjenester kom op på 422,5 FTE.

I 2017 gennemførtes 33 ansættelseskampagner med et positivt resultat for at besætte de ledige stillinger. I overensstemmelse med ECB's standardrekrutteringsprocedure skulle alle ansøgere bevise, at de ikke blot havde de nødvendige tekniske kompetencer, men også adfærdsmæssige kompetencer og lederevner, alt efter hvad der var relevant.

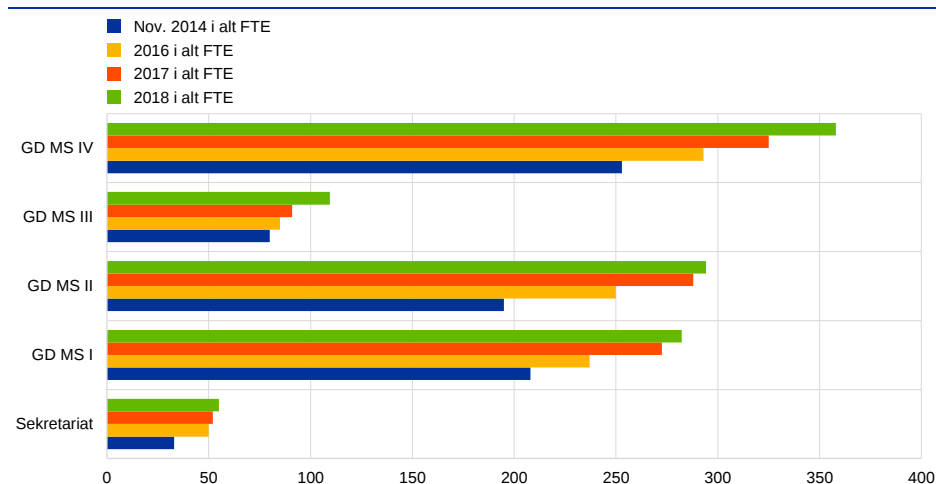
Hvad angår kønsfordelingen, steg procentdelen af kvindelige medarbejdere en anelse. Den nåede i 2017 op på 40 pct. af alle medarbejdere med en permanent eller tidsbegrænset kontrakt i ECB Banktilsyns kerneforretningsområder. Andelen af kvindelige medarbejdere i ledende stillinger ændrede sig ikke i forhold til året før (32 pct.). I de ikke-ledende stillinger var andelen af kvindelige medarbejdere 42 pct. i 2017, hvilket var en stigning på 2 procentpoint i forhold til året før.

⁸⁵ COM(2017) 591 final.

Brexit ventes at føre til en permanent stigning i antallet af signifikante institutter under ECB's direkte tilsyn, idet flere bankkoncerner har planer om at flytte til euroområdet. For at kunne klare den forventede yderligere arbejdsmængde godkendte Styrelsesrådet en stigning på yderligere 70,5 FTE til ECB Banktilsyns kerneforretningsområder i 2018. Styrelsesrådet godkendte også yderligere ressourcer i 2019 og 2020, som vil blive endelig fastsat i henhold til den faktiske udvikling. Styrelsesrådet har valgt en trinvis forøgelse af antallet af medarbejdere i perioden 2018-20. Sigtet er at kalibrere de skønnede behov i forhold til den faktiske stigning i arbejdsmængden og de muligheder for en intern omprioritering, der viser sig efter medio 2018.

Figur 11

Fordeling af godkendte fuldtidsstillinger (FTE) på ECB Banktilsyns kerneforretningsområder i perioden 2014-18

Kilde: ECB.

I takt med at opgaverne og SSM's organisation udvikler sig, er det meget vigtigt, at personaleforvaltningen i hele institutionen også udvikler sig. I 2017 blev SSM's uddannelsesplan og programmet for praktikanter i SSM yderligere udbygget for at skabe større samarbejde med de kompetente nationale myndigheder. Ydermere blev der udarbejdet en politik for rotation mellem de fælles tilsynsteam, og der blev vedtaget organisatoriske ændringer.

Reorganisering af ECB Banktilsyns kerneforretningsområder

For at skabe en bedre balance i størrelsen af ECB Banktilsyns kerneområder og bringe strukturen på linje med bedste praksis og god virksomhedsledelse, blev en række organisatoriske ændringer vedtaget ved udgangen af 2017. Afdelingerne Tilladelser, Håndhævelse & Sanktioner og Tilsynsmæssig Kvalitetssikring skulle flyttes fra GD Mikroprudentielt Tilsyn IV til Sekretariatet for Tilsynsrådet. Reorganiseringen, der blev gennemført i februar 2018, vil skabe en klarere opgavedeling og bedre corporate governance, idet kvalitetssikring og intern kontrol og revision adskilles fra de horisontale, prudentielle kernefunktioner.

SSM's uddannelsesplan

Det er vigtigt for effektiviteten af det europæiske banktilsyn, at medarbejdere i både ECB og de kompetente nationale myndigheder har de nødvendige færdigheder og med tiden kan udvikle deres kompetencer. Oprettelsen af en fælles tilgang til uddannelse for SSM's tilsynsansvarlige har bidraget til en ensartet tilsynstilgang og en fælles tilsynskultur. Den har også gjort det muligt at udnytte stordriftsfordele og sikre optimal udnyttelse af ekspertise inden for SSM.

Siden SSM's uddannelsesplan blev lanceret i september 2016, er der udbudt 83 kurser med relevans for hele SSM, hvilket svarer til 269 uddannelsessessioner. Heraf var ca. 41 pct. arrangeret af de kompetente nationale myndigheder, hvilket var i overensstemmelse med den oprindelige overordnede målsætning om at etablere en centraliseret konstruktion, som skulle gennemføres i hele SSM. Mellem september 2016 og september 2017 deltog 2.800 deltagere i kurserne, der var arrangeret for hele SSM. Omkring halvdelen af dem kom fra de nationale kompetente myndigheder (48 pct.) og halvdelen fra ECB (52 pct.). I 2018 er kataloget over udbudte kurser blevet yderligere udvidet, således at det omfatter særlige kurser for medarbejdere, der deltager i inspektioner på stedet. Kurserne vil desuden blive udbygget, således at de omfatter et større antal uddannelsesværktøjer, fx e-læring og videobaseret læring.

Program for praktikanter i SSM

Programmet for praktikanter i SSM blev indført i 2016 og er en enestående mulighed for nyuddannede til at opnå førstehåndserfaring i banktilsyn i ECB og en eller to kompetente nationale myndigheder. Programmet har bidraget til at skabe en fælles tilsynskultur og opbygge en talentpulje for hele SSM. Efter afslutningen af praktikopholdet er nogle af praktikanterne blevet ansat af ECB eller de kompetente nationale myndigheder.

På baggrund af tilbagemeldinger fra den første årgang af praktikanter og fra koordinatorene af de fælles tilsynsteam blev programmet ændret en smule, således at indholdet blev mere teknisk. Den anden årgang af SSM-praktikanter begyndte i oktober 2017 og består af 31 deltagere.

Rotation inden for SSM

Det europæiske banktilsyn har indført en rotationspolitik for ECB-medarbejdere i de fælles tilsynsteam for at forhindre, at der er medarbejdere, der har for tætte forbindelser til sektoren ("supervisory capture"), og bibeholde høje tilsynsstandarder. Rotation anses også for at være et led i karriereudviklingen og en mulighed for medarbejderne til at udvide deres tilsynsekspertise. I 2016 og 2017 overtog mere end 20 koordinatore for fælles tilsynsteam ansvaret for nye fælles tilsynsteam. I 2017 blev der udarbejdet rammer for rotation for alle medlemmer af de fællestilsynsteam inden for SSM, idet der blev taget højde for de samlet set positive

tilbagemeldinger i denne forbindelse. Rotation er nu en årlig øvelse, som påvirker medarbejdere, der har været i det samme fælles tilsynsteam i tre til fem år. Den første fulde rotationsrunde blev gennemført 1. januar 2018, hvor 53 medarbejdere flyttede til et andet fælles tilsynsteam.

Forberedelse af "Supervisors Connect"

"Supervisors Connect" – den første interne event af denne art og dette omfang, som er arrangeret inden for SSM

"Supervisors Connect" er en event, der arrangeres af ECB Banktilsyn for medarbejdere i de kompetente nationale myndigheder, de nationale centralbanker og ECB. Den finder sted første gang i ECB's hovedsæde i Frankfurt am Main fra 17. til 19. april 2018.

Formålet med eventen er yderligere at forme en europæisk tilsynskultur ved at samle tilsynsansvarlige fra hele euroområdet hvert andet år. Den vil især henvende sig til de tilsynsansvarlige i de kompetente nationale myndigheder, som – selv om de er meget involverede i SSM-relateret arbejde – kun kommer til Frankfurt en sjælden gang. Følgende medarbejdergrupper er blevet udpeget som de primære målgrupper: koordinatore og underkoordinatore af fælles tilsynsteam, medlemmer af netværket for den øverste ledelse med ansvar for tilsynet med de mindre signifikante institutter, formænd og højtstående medlemmer af horisontale netværk, medarbejdere på ekspertniveau med ansvar for forberedelsen af Tilsynsrådets møder (fx SSM-koordinatore).

Det forventes, at 75 pct. af de 350 deltagere vil være fra de kompetente nationale myndigheder/de nationale centralbanker og 25 pct. fra ECB.

ECB udpegede i maj 2017 en styregruppe bestående af repræsentanter fra fem tilsynsforretningsområder og Generaldirektoratet for Kommunikation til at udarbejde programmet for "Supervisors Connect".

Deltagerne har ejerskabet til "Supervisors Connect". Derfor vil mange deltagere også være foredragsholdere og ordstyrere i paneldiskussioner om relevante emner, som fx digitalisering og cyberrisiko, effekten af Brexit og bankernes rentabilitetsudfordringer.

5.5 Gennemførelse af adfærdskodeksen

I henhold til SSM-forordningens artikel 19, stk. 3, skal ECB have en [adfærdskodeks](#) for den del af ECB's personale og ledelse, der er involveret i banktilsyn, som imødegår eventuelle bekymringer vedrørende interessekonflikter. De relevante bestemmelser findes i ECB's etiske grundlag, som implementeres af kontoret for Compliance og Governance (CGO). Kontoret rådgiver alle medarbejdere i ECB om etiske spørgsmål.

For yderligere at øge medarbejdernes bevidsthed om faglig etik og integritetsspørgsmål og med henblik på at opbygge en stærk etisk kultur blev der indført workshops og et obligatorisk e-læringsprogram i 2017. Programmet blev

gennemført med et positivt resultat af alle medarbejdere, der arbejder med banktilsyn, i 1. kvartal 2017.

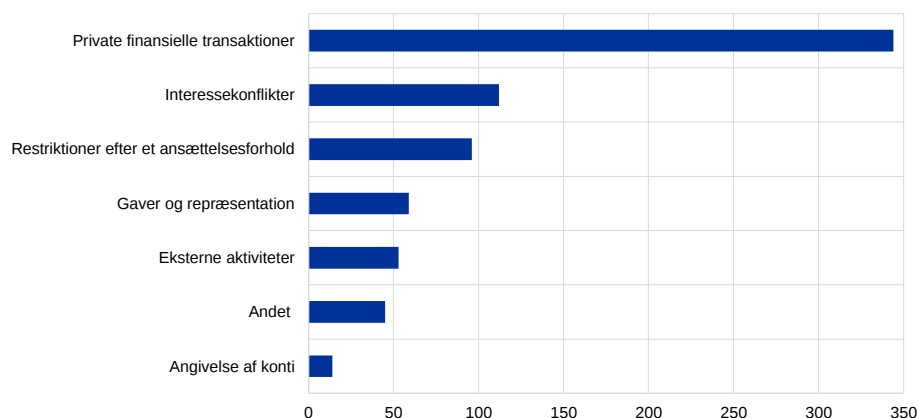

Mere end 2.000
henvendelser til kontoret
for Compliance og
Governance i 2017

I løbet af 2017 fik CGO mere end 2.000 henvendelser fra medarbejdere i ECB om en lang række emner. Medarbejdere i ECB Banktilsyn stod for en tredjedel af disse henvendelser. Næsten halvdelen af henvendelserne vedrørte private finansielle transaktioner, herefter kom spørgsmål om interessekonflikter og restriktioner efter fratrædelse (se [figur 12](#)). Henvendelserne er et tegn på øget bevidsthed om etiske spørgsmål blandt ECB's medarbejdere. CGO identificerede et begrænset antal tilfælde af manglende overholdelse, hvoraf en tredjedel vedrørte ECB Banktilsyns medarbejdere og ledelse. Ingen af tilfældene vedrørte overlagte forseelser eller andre alvorlige tilfælde af manglende regelefterlevelse.

Figur 12

Oversigt over henvendelser fra ECB Banktilsyn modtaget i 2017

Kilde: ECB.

Blandt de medarbejdere og ledere, der beskæftigede sig med banktilsyn, og som fratrådte deres stilling i 2017, blev der i tre tilfælde fastsat en afkølingsperiode i overensstemmelse med det etiske grundlag. I to af tilfældene var der tale om ledende SSM-medarbejdere, der havde arbejdet i en horisontal funktion, og som flyttede til et finansielt selskab. Dette medførte, at de hver især fik en nedkølingsperiode på tre måneder. Det tredje tilfælde var en leder, der flyttede til et finansielt selskab, som han ikke havde været ansvarlig for/involveret i tilsynet af. Den pågældende overholdt en nedkølingsperiode på seks måneder.

For at opnå en hensigtsmæssig virksomhedskultur og etisk kultur i SSM efterprøvede ECB de foranstaltninger, som de kompetente nationale myndigheder havde truffet for at efterleve [ECB's retningslinje](#). I retningslinjen fastsættes de fælles principper for en etisk ramme for både ECB og de kompetente nationale myndigheder, som – med meget få undtagelser – er fuldt implementeret. For at fremme en ensartet implementering af retningslinjen og på mellemlangt sigt få de etiske standarder til at konvergere på et endnu højere niveau har Styrelsesrådet oprettet en særlig taskforce vedrørende etik og compliance.

ECB's Etiske Komite rådgiver medlemmer af ECB's besluttende organer om etiske spørgsmål. I 2017 afgav komiteen 11 SSM-relaterede udtalelser, hvoraf størstedelen vedrørte medlemmers erhvervsaktiviteter i offentlige eller internationale organisationer og ikke-finansielle selskaber, som de havde indledt efter deres mandatperiode. I to tilfælde afgav komiteen udtalelse om nedkølingsperioder for to tidligere suppleanter i ECB's tilsynsråd, som flyttede til kreditinstitutter, og i et andet tilfælde om nedkølingsperioden for et medlem af Tilsynsrådet, som havde fået ansættelse i et andet finansielt selskab end en bank. Den Etiske Komite undersøgte også en ny ekstern aktivitet, som et af medlemmerne i Tilsynsrådet udfører i egenskab af privatperson.

5.6 Anvendelsen af princippet om adskillelse mellem pengepolitiske opgaver og tilsynsopgaver

I SSM-forordningen bestemmes det, at ECB skal udføre sine tilsynsopgaver uafhængigt, og uden at det berører de pengepolitiske opgaver.

5.6.1 Anvendelse af princippet i forbindelse med udveksling af oplysninger og beslutningstagning

I 2017 blev princippet om adskillelse mellem pengepolitiske opgaver og tilsynsopgaver primært anvendt i forbindelse med udvekslingen af oplysninger mellem forskellige politikområder.⁸⁶ I overensstemmelse med afgørelse ECB/2014/39 om gennemførelsen af adskillelsen mellem ECB's pengepolitiske funktion og tilsynsfunktion skal udvekslingen af oplysninger foregå ud fra "need to know"-princippet. Det enkelte politikområde skal således påvise, at de oplysninger, der anmodes om, er nødvendige for at opnå dets politiske målsætninger. I de fleste tilfælde blev adgangen til fortrolige oplysninger givet direkte af ECB's pengepolitiske funktion, der var indehaver af oplysningerne. Dette skete i overensstemmelse med afgørelse ECB/2014/39, som giver mulighed for, at de pengepolitiske funktioner direkte kan give adgang til oplysninger, der vedrører anonymiserede data eller oplysninger, der ikke er politisk følsomme. Der var ikke behov for Direktionens mellemkomst for at løse eventuelle interessekonflikter. I henhold til afgørelse ECB/2014/39 var det dog alligevel nødvendigt at inddrage Direktionen i enkelte tilfælde for at give tilladelse til at udveksle ikke-anonymiserede oplysninger om individuelle banker (fx enkelte FINREP- og COREP-indberetningsformularer⁸⁷ eller andre rådata) eller politisk følsomme vurderinger. Der blev givet adgang til dataene i henhold til need to know-princippet, efter at der var foretaget en vurdering af, om der

⁸⁶ Afgørelse ECB/2014/39 indeholder også bestemmelser om organisatoriske aspekter.

⁸⁷ FINREP (FINAncial REPorting) og COREP (COmmon REPorting) er en del af EBA's gennemførelsesmæssige tekniske standarder. Med FINREP varetages indsamlingen af finansielle oplysninger fra banker. FINREP fremstiller deres årsregnskaber (balance, resultatopgørelse og detaljerede bilag) i et standardiseret format. Med COREP varetages indsamlingen, ligeledes i et standardiseret format, af oplysninger, der vedrører beregningen af søjle 1, dvs. oplysninger om kapitalgrundlag, fradrag og kapitalkrav (kredit-, markeds- og operationelle risici) samt store eksponeringer.

var en forretningsmæssig begrundelse, og i et begrænset tidsrum for at sikre, at need to know-kravet hele tiden var opfyldt.

Adskillelsen på beslutningsniveau gav ikke anledning til problemer, og det var ikke nødvendigt at inddrage Mæglingspanelet.

5.6.2 Brug af fælles tjenester

Begrebet "fælles tjenester" er vigtigt for SSM's funktionsmåde. Det indebærer, at nogle af ECB's afdelinger er blevet udpeget som støttefunktioner for både den pengepolitiske funktion og tilsynsfunktionen. De fælles tjenester blev indført med henblik på at levere tjenester effektivt og virkningsfuldt. Hensigten var at sikre, at der ikke skete en overlapning af indsatsen på områder, hvor fælles støtte – af teknisk karakter – ikke førte til interessekonflikter mellem ECB's to funktioner. Selv om konceptet med de "fælles tjenester" er tænkt som en langfristet løsning, som skal mindske overlapning af opgaver, bevirkede det, at det især i etableringsfasen var muligt hurtigere og billigere for ECB at få tilført ressourcer til tilsynsfunktionen. De fælles tjenester gjorde det også muligt at anvende eksisterende erfaring i ECB, når det drejer sig om makroøkonomiske spørgsmål og spørgsmål vedrørende finansiell stabilitet, samt at reducere dobbeltarbejde i forbindelse med indsamlingen af data og udførelsen af administrative opgaver. Dette aspekt blev også afspejlet i 14. betragtning til ECB's afgørelse ECB/2014/39, hvorefter *"[...] den effektive adskillelse mellem den pengepolitiske funktion og tilsynsfunktionen ikke [bør] forhindre, at alle forventede fordele som følge af, at de to funktioner sammenlægges i en institution, så vidt muligt og ønskeligt kan høstes [...]"*.

I 2017 gennemgik ECB aktiviteterne i ECB's forretningsområder og præciserede definitionen af fælles tjenester. Sigtet var en yderligere forbedring af implementeringen af konceptet med de fælles tjenester på baggrund af erfaringerne siden 2014, samt at imødegå en anbefaling fra Den Europæiske Revisionsret om potentielle risici ved anvendelsen af fælles tjenester.

De forretningsområder, der er udpeget som "fælles tjenester" er dem, der:

1. udfører støttefunktioner for både centralbank- og banktilsynsfunktionen
2. udfører kernefunktioner for både tilsyns- og centralbankfunktionen, forudsat at disse funktioner er støttetjenester, og at det ikke fører til interessekonflikter.

I henhold til denne definition, og idet der tages højde for ECB's organisatoriske opbygning, anses følgende organisatoriske enheder for at være fælles tjenester: Intern Revision, Administration, Kommunikation, Finans, HR, Informationssystemer, Sekretariat, Organisatorisk Effektivitet, Operationel Risiko og Forretningsvidereførelse, Juridiske Tjenester og Statistik.

Vurderingen af potentielle risici ved at bruge fælles tjenester bekræftede, at de trufne foranstaltninger på tilfredsstillende vis har mindsket de risici, der er blevet påpeget.

Hvad angår den teoretiske risiko for, at brugen af fælles tjenester kan medføre interessekonflikter, der vil kunne skade ECB's politik, er det blevet sikret, at de allerfleste forretningsområder, som yder fælles tjenester, enten ikke har de relevante oplysninger eller ikke har mulighed for – som led i deres normale forretningsaktiviteter – at påvirke nogen form for politisk beslutningstagning. For de øvrige forretningsområders vedkommende er der implementeret et princip om adskillelse.

Risikoen for ubalance i behandlingen af anmodninger (fx i forbindelse med ansættelse, oversættelse, IT) som følge af en uhensigtsmæssig prioritering af anmodninger fra enten centralbank- eller banktilsynsfunktionen kontrolleres i alle forretningsområder, der udgør fælles tjenester, ved hjælp af forskellige foranstaltninger. Disse omfatter en regelmæssig behovsindsamling og planlægning, en mulighed for at bruge eksterne leverandører i tilfælde, hvor der ikke er nok ressourcer, og et særligt forum til at fremme dialogen mellem kunder og tjenesteydere.

Endvidere blev der i 2016 indført en tilgang til den strategiske planlægning i ECB, som omfatter alle forretningsområder. Ifølge denne indføres en formel procedure til at tage højde for de forskellige forretningsområders finansielle behov og behov for medarbejdere. Resultatet er afspejlet i ECB's budget, hvor udgiften til tilsynsopgaverne er opført særskilt. Formanden og næstformanden for Tilsynsrådet høres, inden budgettet godkendes.

Boks 4

Udfordringerne med hensyn til den flersprogede kommunikation i det europæiske banktilsyn

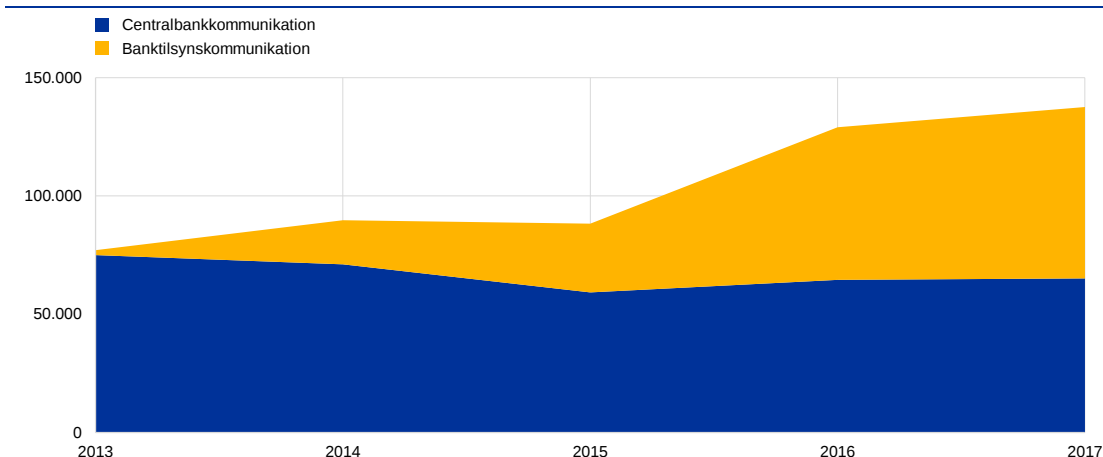
ECB har forpligtet sig til at kunne forstås af og være tilgængelig for alle relevante interessenter i euroområdet og EU. Alle nødvendige og traktatmæssige oplysninger stilles derfor til rådighed på andre sprog end engelsk. ECB har efterlevet dette princip i sin eksterne kommunikation siden 1998. Efter at ECB overtog det europæiske banktilsyn i 2014, har denne forpligtelse fået en ny dimension, navnlig med hensyn til kommunikationen mellem ECB og enhederne under tilsyn.

I henhold til SSM-forordningen har enheder under ECB's direkte tilsyn ret til at vælge det sprog, de vil kommunikere med ECB på. Ca. 40 banker har besluttet at gøre brug af denne ret og at kommunikere med ECB på et andet sprog end engelsk. Blandt disse sprog er tysk det oftest valgte sprog, idet 22 banker har valgt at kommunikere på tysk. Det har ført til en betydelig stigning i efterspørgslen efter oversættelser i ECB. Alene i 2017 blev ca. 72.500 sider oversat til og fra engelsk i forbindelse med kommunikationen på tilsynsområdet.

For at klare denne stigning har ECB ikke blot været nødt til at øge antallet af ansatte i oversættelsesafdelingen, men også til at tilpasse sin forretningsmodel, så kapaciteten kan udvides – fleksibelt og med kort varsel – og imødekomme den meget større efterspørgsel efter oversættelse. En model baseret på princippet om brug af fælles tjenester til både bankens tilsyns- og centralbanksøjle har vist sig meget mere effektiv end en model baseret på en særlig SSM-sprogtjeneste.

Figur A

Efterspørgsel efter ECB's sprog tjenester 2013-17

Kilde: ECB.

Det er meget vigtigt at sikre, at ECB's retsakter og retsdokumenter på banktilsynsområdet er af høj kvalitet, både på engelsk og på de øvrige relevante SSM-sprog. Alle relevante interessenter, og især EU-borgerne, kan bedre forstå og tolke deres rettigheder og pligter, når ECB's juridiske dokumenter er klare, konsistente og præcise på alle relevante officielle EU-sprog og opfylder EU's regler for udarbejdelse af lovgivning og juridisk oversættelse.

Efterspørgslen efter redigering af juridiske tekster og juridisk oversættelse på banktilsynsområdet nåede i 2017 op på 23.450 sider, ud over redigering og oversættelse af ikke-juridiske tekster. Heraf var

- 6.000 sider SSM-retsakter, som blev oversat til alle officielle EU-sprog
- 5.150 sider juridiske dokumenter, som blev redigeret på engelsk
- 12.300 sider juridiske dokumenter, som blev oversat til specifikke euroområdesprog.

Hvad angår individuelle tilsynsmæssige afgørelser og andre SSM-relaterede dokumenter, oversatte ECB 4.260 sider juridisk tekst til tysk, 2.790 sider til fransk, 2.060 sider til engelsk og 1.740 sider til de øvrige euroområdesprog.

5.7 Rammer for datarapportering og informationsstyring

5.7.1 Udvikling med hensyn til rammerne for datarapportering

I overensstemmelse med SSM-rammeforordningen har ECB ansvaret for at organisere processen vedrørende indsamling og gennemgang af kvaliteten af de

Tilsynsdata indsamles "sekventielt" og involverer de kompetente nationale myndigheder

data, som enhederne under tilsyn har indberettet.⁸⁸ Hovedformålet er at sikre, at SSM anvender pålidelige og nøjagtige tilsynsdata.

Datastrømmen sker i henhold til en "sekventiel metode"⁸⁹, hvilket vil sige, at ECB arbejder tæt sammen med de kompetente nationale myndigheder, som er de første modtagere af kreditinstitutters tilsynsmæssige rapportering, og som foretager den første kvalitetskontrol af dataene. ECB arbejder også direkte sammen med enhederne under tilsyn, når de rapporterer direkte til ECB.

Den sekventielle metode er ved at blive udbygget, således at den kommer til at følge to adskilte tidsrammer: en langfristet og en kortfristet. Den kortfristede indebærer, at de kompetente myndigheder anmodes om at overføre data til ECB inden en frist, som er sat af ECB, uanset om der stadig er udestående fejl i henhold til valideringsreglerne. Den skal sikre, at i) den tidsmæssige forskydning mellem bankernes indsendelse af rapporter og de SSM-tilsynsansvarliges adgang til dataene forkortes, og at ii) der skabes overensstemmelse mellem indholdet af de kompetente nationale myndigheders og ECB's respektive databaser. De kompetente nationale myndigheder er blevet anmodet om at implementere den kortfristede løsning for alle data fra og med 2. kvartal 2017. Hensigten med den langsigtede tidsramme er at identificere og harmonisere de enkelte kompetente nationale myndigheders bedste praksis. Det drøftes for tiden, hvordan metoderne til indsamling af tilsynsdata fra enheder under tilsyn og til fremsendelsen af disse data til ECB kan harmoniseres.

Tilsynsdata deles med interessenterne

Når ECB har modtaget datarapporterne, videresendes de til SSM's informationsstyringssystem (IMAS), for at dataene kan blive gjort tilgængelige for slutbrugerne, fx de fælles tilsynsteam og de horisontale funktioner inden for ECB Banktilsyn. Udvalgte data fra en undergruppe af institutter (primært signifikante institutter) sendes også videre til EBA og SRB efter modtagelsen.

Hyppigheden af dataindsamlingen varierer fra månedligt, kvartalvist, halvårligt til årligt. Der er tilgængelige data fra referenceperioden december 2014 og fremefter (i det omfang de er relevante).

I løbet af 2017 og efter offentliggørelsen i EU-tidende af de tilgrundliggende retsakter⁹⁰, er de tilsynsmæssige datasæt blev udbygget med data om tilsynsmæssig benchmarking og finansierungsplaner samt med ændringer i FINREP-indberetningsrammen.

Tilsynsdata er omfattet af kvalitetsvurderinger

ECB vurderer kvaliteten af de tilsendte tilsynsdata i henhold til både de gennemførelsesmæssige tekniske standarder (ITS), som EBA offentliggør, og ad hoc

⁸⁸ SSM-rammeforordningens artikel 140, stk. 4.

⁸⁹ "Den sekventielle metode" er rammen for fremsendelse af tilsynsdata fra banker til de kompetente nationale myndigheder, fra de kompetente nationale myndigheder til ECB og fra ECB til EBA.

⁹⁰ Retsakter: ECB's afgørelse om at inkludere benchmarking: ECB's afgørelse (EU) 2017/1493 – om ændring af afgørelse ECB/2014/29 (ECB/2017/23); ECB's afgørelse om finansierungsplaner: ECB's afgørelse (EU) 2017/1198 – om de kompetente nationale myndigheders indberetning af kreditinstitutters finansierungsplaner (ECB/2017/21), opdatering af ECB's FINREP-forordning: ECB's forordning (EU) 2017/1538 om ændring af forordning 2015/534 om indberetning af finansielle oplysninger (ECB/2017/25) og ECB's forordning (EU) 2017/1539 (ECB/2017/26).

De aggregerede tilsynsdata og offentliggørelseskravene under søjle 3 er offentliggjort på ECB's banktilsynswebsted

kortfristede analyser/test. Et dashboard, som viser datakvaliteten pr. institut, spiller en central rolle i denne sammenhæng. Det giver en vurdering og et brugervenligt sammendrag af kvaliteten af de tilsynsdata, som et institut har indberettet. Dashboardet blev markant forbedret i løbet af 2017, således at det oplyser om centrale indikatorer for datakvalitet og fremmer dialogen mellem tilsynsansvarlige og enheder under tilsyn om spørgsmål vedrørende datakvalitet.

Ud over dashboards udarbejder ECB regelmæssige tilsynsmæssige datasæt, nøglerisikoindikatorer og rapporter til de tilsynsansvarlige. Ydermere offentliggøres aggregerede bankdata for signifikante institutter på højeste konsolideringsniveau på ECB's banktilsynswebsted hvert kvartal.⁹¹ I 2017 blev disse data væsentligt udvidet med yderligere statistik over gearingsgraden og likviditetsdækningsgraden samt mere dybdegående opdelinger (fx efter bankernes geografiske beliggenhed eller klassifikation). Hvert år offentliggør ECB også indikatorer for solvens og gearing på bankniveau, information, som bankerne har afgivet i henhold til de krav, som de skal opfylde under søjle 3.

5.7.2 Informationsstyring inden for SSM – IMAS

I 2017 skete der en betydelig udvikling af IMAS (Information Management System for the SSM).

Nye moduler blev udviklet med henblik på bedre at understøtte specifikke SSM-processer. Eksempelvis er procedureerne for SSM's undersøgelser af interne modeller og for håndhævelse og sanktioner nu blevet en del af og forvaltes inden for IMAS-systemet

Eksisterende moduler blev desuden forbedret, således at de afspejler udviklingen i SSM's operationer og metoder, navnlig med hensyn til det løbende tilsyn, inspektioner på stedet, operationel planlægning, SREP og tilladelsesprocedurer.

⁹¹ Se [SSM's bankstatistik](#).

6 Rapportering om budgetforbruget

I henhold til SSM-forordningen skal ECB kunne disponere over tilstrækkelige ressourcer til at varetage sine tilsynsopgaver effektivt. Disse ressourcer finansieres via et tilsynsgebyr, som opkræves fra enhederne under ECB's tilsyn.

Udgifterne til tilsynsopgaver opføres særskilt i ECB's budget.⁹² Budgetmyndigheden i ECB ligger hos Styrelsesrådet. Det vedtager ECB's årlige budget på baggrund af et forslag fra Direktionen i samråd med formanden og næstformanden for Tilsynsrådet for anliggender i tilknytning til banktilsyn. Styrelsesrådet bistås af Budgetkomiteen (BUCOM), hvis medlemmer kommer fra alle nationale centralbanker i Eurosystemet og ECB. BUCOM bistår Styrelsesrådet ved at evaluere ECB's rapporter om budgetplanlægning og -overvågning. År til år-stigningen i de samlede udgifter til tilsynsopgaver skyldes primært de godkendte stigninger i det samlede antal medarbejdere i ECB, som beskæftigede sig med banktilsyn i 2017, og iværksættelsen af den omfattende flerårige målrettede gennemgang af interne modeller.

ECB forventer primært en styret udgiftsvækst i 2018 i forbindelse med det direkte tilsyn med signifikante institutter. Selv om de budgetterede udgifter til de normale opgaver har stabiliseret sig, er der fortsat eksterne faktorer, som nødvendiggør en stigning i ressourcerne til det kommende år, som gennemgås i kapitel 1 om tilsynsprioriteterne i 2018. Dette omfatter især Storbritanniens udtræden af EU og tilsynsstresstesten for signifikante banker, der gennemføres hvert andet år; næste gang i 2018. Som forklaret nærmere i afsnit 5.4 traf Styrelsesrådet derfor i september 2017 beslutning om, fra og med 2018, yderligere at øge antallet af medarbejdere i ECB, som arbejder med banktilsyn.

6.1 Udgifter i 2017

ECB's udgifter til de tilsynsrelaterede opgaver består primært af direkte udgifter til [generaldirektoraterne i ECB Banktilsyn og Sekretariatet for Tilsynsrådet](#). ECB Banktilsyn benytter sig også af fælles tjenester, som leveres af ECB's eksisterende forretningsområder (se afsnit 5.6.2).

I april 2017 vedtog Styrelsesrådet ECB's afgørelse om det beløb, der skulle dækkes ind via tilsynsgebyrer i 2017.⁹³ Ifølge afgørelsen blev de årlige udgifter til banktilsynsopgaverne anslået til 464,7 mio. euro. Ved udgangen af 2017 beløb ECB's udgifter til banktilsynsopgaverne sig til 436,7 mio. euro. Det var 6 pct. lavere end anslået og resulterede dermed i et overskud på 27,9 mio. euro i forhold til de anslåede udgifter for 2017. I henhold til [ECB's forordning om tilsynsgebyrer](#)

Udgifterne i 2017 var 6 pct. lavere end anslået

⁹² I overensstemmelse med SSM-forordningens artikel 29.

⁹³ Den Europæiske Centralbanks afgørelse (EU) 2017/760 af 24. april 2017 om det samlede beløb for de årlige tilsynsgebyrer for 2017 (ECB/2017/11).

("gebyrforordningen") vil dette overskud blive modregnet fuldt ud i det beløb, som skal opkræves i 2018.⁹⁴

Tabel 7

Fordeling af udgifterne til ECB Banktilsyn (2015-17)

(i mio. euro)

	Faktiske udgifter 2017	Anslåede udgifter 2017	Faktiske udgifter 2016	Faktiske udgifter 2015
Løn og ydelser	215,0	208,6	180,6	141,3
Leje og vedligeholdelse af bygninger	53,0	55,0	58,1	25,5
Andre driftsomkostninger	168,8	201,1	143,4	110,3
Udgifter i forbindelse med banktilsynsopgaver, som dækkes af tilsynsgebyrer	436,7	464,7	382,2	277,1

Kilde: ECB.

Anm.: På grund af afrunding stemmer totaler og subtotaler ikke nødvendigvis.

Løn og ydelser

Løn og ydelser omfatter alle lønrelaterede udgifter, inkl. overtidsbetaling, tillæg og omkostninger i forbindelse med ydelser efter fratrædelse og andre langfristede personaleydelse til tilsynsmedarbejdere og medarbejdere i de fælles tjenester.

I 2017 var den faktiske udgift til løn og ydelser på 215,0 mio. euro, hvilket svarer til 103 pct. af de samlede, planlagte udgifter til banktilsynsopgaver.

Budgetoverskridelsen i denne kategori skyldes, at 12 mio. euro er medtaget til ydelser efter fratrædelse, fx pensionsydelse og andre langfristede personaleydelse (fx invaliditet). Disse ydelser er blevet værdiansat ved hjælp af den internationale regnskabsstandard (IAS) 19 "Personaleydelser". I henhold til regnskabsstandarden skal omkostningerne til personaleydelse medtages i den periode, hvor ydelserne optjenes af medarbejderen, og ikke når ydelserne udbetales eller er skyldig.

Leje og vedligeholdelse af bygninger

Ved regnskabsårets udgang var de faktiske udgifter til leje og vedligeholdelse af bygninger, inkl. afskrivning af bygningsrelaterede aktiver, på 53,0 mio. euro.

Udgifterne i 2017 svarer til de anslåede omkostninger i ECB's afgørelse om det beløb, der skulle dækkes ind via tilsynsgebyrer i 2017.

⁹⁴ Artikel 9 i Den Europæiske Centralbanks forordning (EU) nr.1163/2014 af 22. oktober 2014 om tilsynsgebyrer (ECB/2014/41).

Andre driftsomkostninger

Kategorien "Andre driftsomkostninger" omfatter udgifter, som fx konsulenttjenester, IT-tjenester, statistiske tjenester, nedskrivning af anlægsaktiver (dog ikke bygningsrelaterede), forretningsrejser og uddannelse.

Samlet set udgør budgetresultatet for denne kategori 168,8 mio. euro.

Underudnyttelsen skyldes primært en overvurdering af de budgetmæssige behov til aktiviteter som fx forretningsrejser og uddannelse og lavere udgifter end planlagt til konsulentbistand.

Den største enkeltstående aktivitet, som medfører udgifter inden for denne kategori, er det flerårige TRIM-projekt. I 2017 beløb udgifterne til den eksterne støtte til dette projekt sig til 45,1 mio. euro, en underudnyttelse på 10,9 mio. euro i forhold til det oprindelige budgetoverslag. Projektet forventes afsluttet i 2019. Nærmere om TRIM-projektet findes i afsnit 1.5.

Ud over TRIM-projektet omfattede andre driftsudgifter i 2017 den eksterne bistand, der blev brugt til at gennemføre de "normale" opgaver i forbindelse med inspektioner på stedet, forberedelserne til effekten af ændringerne af IFRS 9 (Finansielle instrumenter) og forberedelserne til Brexit. Disse er alle gennemgået i kapitel 1 og 3.

Udgifter i forbindelse med tilsynsopgaverne i 2017

ECB opdeler sine udgifter i henhold til to fremgangsmåder: i) "til hvad" – hvilket fremgår af ovennævnte udgiftskategorier, dvs. løn og ydelser, leje og vedligeholdelse af bygninger og andre driftsomkostninger og ii) "til hvilken opgave" – der er en klassifikation i henhold til udførte opgaver. ECB anvender også disse klassifikationer til at identificere, hvilken andel af de årlige udgifter der skal dækkes af de årlige tilsynsgebyrer, som enhederne under tilsyn betaler på grundlag af deres tilsynsstatus som henholdsvis signifikant eller mindre signifikant.

ECB's tilsynsopgaver er inddelt i følgende aktivitetsbaserede hovedgrupper:

- direkte tilsyn med signifikante banker og bankkoncerner
- overvågning af tilsynet (indirekte tilsyn) med mindre signifikante banker og bankkoncerner
- horisontale opgaver og specialiserede tjenester.

Klassifikationen fastsættes på baggrund af de udgifter, som afholdes af de forretningsområder i ECB, der er ansvarlige for de respektive tilsynsopgaver. Delposten "direkte tilsyn med signifikante banker og bankkoncerner" udgøres primært af udgifterne til de fælles tilsynsteam og inspektioner på stedet. Den omfatter også udgifterne i tilknytning til TRIM-projektet. Overvågningen af tilsynet med mindre signifikante banker og bankkoncerner omfatter overvågningsaktiviteter og opgaver i forbindelse med meddelelse af tilladelser. Horisontale opgaver og specialiserede tjenester omfatter aktiviteter som fx arbejdet i Sekretariatet for

Tilsynsrådet, makroprudentielle opgaver, udformningen af tilsynspolitikken, statistiske og specialiserede juridiske tjenester.

I henhold til metoden til at opdele de årlige tilsynsgebyrer, der er defineret i artikel 8 i gebyrforordningen, skal udgifterne til horisontale opgaver og specialiserede tjenester tildeles proportionelt på grundlag af de samlede udgifter til henholdsvis tilsynet med signifikante banker under tilsyn og overvågningen af tilsynet med mindre signifikante banker under tilsyn.

For de enkelte gruppeinddelinger omfatter nedenstående udgifter tildelingen af fælles tjenester, der ydes af ECB's støtteforretningsområder.

Tabel 8

Udgifter til ECB's tilsynsopgaver opdelt efter funktion (2015-17)

(i mio. euro)

	Faktiske udgifter 2017	Anslåede udgifter 2017	Faktiske udgifter 2016	Faktiske udgifter 2015
Direkte tilsyn med signifikante banker	242,9	279,0	192,0	138,9
Overvågning af mindre signifikante banker	24,0	24,1	24,8	17,8
Horisontale opgaver og specialiserede tjenester	169,8	161,5	165,4	120,4
Samlede udgifter i forbindelse med banktilsynsopgaver, som dækkes af tilsynsgebyrer	436,7	464,7	382,2	277,1

Kilde: ECB.

Anm.: På grund af afrunding stemmer totaler og subtotaler ikke nødvendigvis.

6.2 Gebyrrammen for 2017

Sammen med SSM-forordningen udgør gebyrforordningen den retlige ramme for ECB's opkrævning af et årligt tilsynsgebyr til dækning af udgifterne i forbindelse med tilsynsopgaverne. I gebyrforordningen opstilles metoden til at:

1. fastsætte det samlede beløb for de årlige tilsynsgebyrer
2. beregne det beløb, som det enkelte institut under tilsyn skal betale
3. inddrive det årlige tilsynsgebyr.

Opdatering om gennemgangen af ECB's tilsynsgebyrramme

I 2017 iværksatte ECB en revision af sin tilsynsgebyrramme. Fokus for revisionen er metoden til og kriterierne for beregningen af det årlige tilsynsgebyr, som ECB skal opkræve fra den enkelte enhed eller koncern under tilsyn. Dette vedrører især de af gebyrforordningens bestemmelser, der er relevante for at fastsætte metoden til at beregne, tildele og opkræve det årlige tilsynsgebyr, dvs. del III (Fastsættelse af det årlige tilsynsgebyr) og del V (Fakturering) i gebyrforordningen. Dækningen af ECB's

udgifter i forbindelse med tilsynsopgaverne fremgår af artikel 30 i SSM-forordningen og indgår derfor ikke i revisionen.

ECB afholdt en offentlig høring om revisionen af tilsynsgebyrrammen fra 2. juni til 20. juli 2017. Det afstedkom 13 svar, hovedsagelig fra banksammenslutninger. ECB modtog til sammenligning 31 svar i 2014, da rammen blev etableret. De kompetente nationale myndigheder blev hørt via Tilsynsrådet.

Resultatet af revisionen er ikke endeligt endnu, men en foreløbig vurdering af kommentarerne tyder på, at de centrale bestemmelser og hovedprincipper blev vel modtaget. Størstedelen af respondenterne ønskede yderligere afklaring om visse af rammens elementer og/eller procedurerelaterede forbedringer, som fx en mere strømlinet procedure for indsamlingen af statistiske data (gebyrfaktorerne). Hvor det har været muligt, har ECB i løbet af 2017 implementeret "quick wins" baseret på de indkomne kommentarer, fx indholdsmæssige forbedringer af webstedet.

Resultatet af revisionen bliver offentliggjort på ECB's banktilsynswebsted i 2. halvår 2018.

Samlet opkrævet beløb

ECB opkrævede 425 mio. euro i gebyrer til dækning af udgifterne i forbindelse med tilsynsopgaverne

I 2017 opkrævede ECB i alt 425,0 mio. euro i gebyrer til dækning af udgifterne i forbindelse med tilsynsopgaverne. Beløbet er baseret på de anslåede udgifter for hele 2017, som beløb sig til 464,7 mio. euro korrigeret for: i) det overskydende beløb på 41,1 mio. euro, som blev overført fra gebyrperioden 2016, og ii) 1,4 mio. euro, som blev tilbagebetalt til individuelle banker for tidligere gebyrperioder.

Beløbet, som skal dækkes ind via de årlige tilsynsgebyrer, opdeles i to dele. Opdelingen er knyttet til enhederne under tilsyns status som enten signifikant eller mindre signifikant, der afspejler, i hvor høj grad ECB er involveret i den tilsynsmæssige kontrol.

Tabel 9

Indtægter i forbindelse med banktilsynsopgaver i alt

(i mio. euro)

	Faktiske indtægter 2017	Anslåede indtægter fra banktilsynsopgaverne 2017	Faktiske indtægter 2016	Faktiske indtægter 2015	Faktiske indtægter 2014
Tilsynsgebyrer	436,7	464,7	382,2	277,1	30,0
heraf:					
Gebyrindtægter fra signifikante enheder eller koncerner	397,5	427,7	338,4	245,6	25,6
Gebyrindtægter fra mindre signifikante enheder eller koncerner	39,3	37,0	43,7	31,5	4,4
Øvrige	15,3	0,0	0,0	0,0	
Indtægter i forbindelse med banktilsynsopgaver i alt	452,0	464,7	382,2	277,1	30,0

Kilde: ECB.

Som det fremgår af afsnit 6.1, er nettooverskuddet på 27,9 mio. euro (forskellen mellem de faktiske udgifter til banktilsynsopgaverne i 2017 og det beløb, der blev opkrævet samme år). Opdelingen af udgifterne på kategorierne signifikante banker og mindre signifikante banker sker på grundlag af den andel af udgifterne, som er afholdt i forbindelse med de relevante funktioner i 2017. Da de faktiske udgifter til det direkte tilsyn med signifikante banker er mindre end budgetteret, justeres fordelingen af udgifter til horisontale opgaver i retning af kategorien mindre signifikante banker. Afgørelsen fra april 2017 estimerede en opdeling på 92 pct. for de signifikante banker under tilsyn og 8 pct. for de mindre signifikante banker under tilsyn. Andelen af de faktiske udgifter udgør dog 91 pct. for de signifikante banker under tilsyn og 9 pct. for de mindre signifikante banker under tilsyn. Det medfører et underskud i det samlede beløb, som blev opkrævet fra de mindre signifikante banker i 2017, hvilket betyder, at de mindre signifikante banker skal betale 2,3 mio. euro ekstra i forbindelse med 2018-gebyret. På trods af denne justering var gebyret for de mindre signifikante banker mindre i 2017, end det, der blev opkrævet i 2016, dvs. 39,3 mio. euro i forhold til 43,7 mio. euro.

Individuelle tilsynsgebyrer

På bankniveau beregnes gebyrerne i henhold til bankens størrelse og risikoprofil ved hjælp af årlige gebyrfaktorer, som alle banker under tilsyn indberetter med referencedatoen 31. december det foregående år. Det beregnede tilsynsgebyr pr. bank opkræves efterfølgende årligt med forfaldsdato i regnskabsårets sidste kvartal.

Som reaktion på de kommentarer, der indkom i forbindelse med den offentlige høring om tilsynsgebyrrammen, blev websiderne om tilsynsgebyrerne opdateret i oktober 2017 (hvilket faldt sammen med udstedelsen af de årlige gebyrmeddelelser) med et forbedret afsnit med titlen "Foretag et skøn over gebyret". Banker og bankkoncerner under tilsyn kan ved brug af yderligere opgivne data og ved at følge eksemplerne bedre estimere deres eget tilsynsgebyr.

Tilsynsgebyret fastsættes på det højeste konsolideringsniveau i de deltagende SSM-medlemslande. Det omfatter en variabel gebyrkomponent og en minimumsgebyrkomponent. Sidstnævnte gælder for alle banker og udgør 10 pct. af det samlede beløb, der skal inddrives.⁹⁵

⁹⁵ For de mindste signifikante banker med samlede aktiver, der ikke overstiger 10 mia. euro, halveres minimumsgebyrkomponenten.

Diagram 8

Den variable gebyrkomponent afgøres af bankens størrelse og risikoprofil

I henhold til gebyrforordningens artikel 7 kræves der en ændring af det individuelle tilsynsgebyr for enheder under tilsyn på det højeste konsolideringsniveau, såfremt: i) enheden under tilsyn ændrer status, dvs. at enheden omklassificeres fra signifikant til mindre signifikant eller omvendt, ii) der gives tilladelse til en ny enhed under tilsyn, eller iii) en eksisterende tilladelse inddrages. Ændringer i relation til tidligere gebyrperioder, som førte til nye afgørelser om tilsynsgebyrer fra ECB indtil april 2017, dvs. det tidspunkt, hvor afgørelsen om det samlede gebyrbeløb, der skulle opkræves i 2017, blev truffet, udgjorde 1,4 mio. euro. Beløbet blev tilbagebetalt i begyndelsen af 2017 og taget med i betragtning ved beregningen af det samlede beløb, der skulle opkræves som vedtaget i april 2017. Derefter blev yderligere ændringer af opkrævede individuelle tilsynsgebyrer identificeret, hvilket førte til en yderligere nettotilbagebetaling på 0,3 mio. euro. Dette beløb vil blive taget med i betragtning ved beregningen af det samlede beløb, som skal opkræves fra enhederne under tilsyn i 2018.

Nærmere oplysninger om [tilsynsgebyrer](#) findes på ECB's banktilsynswebsted. De relevante sider opdateres jævnligt med nyttig og praktisk information og findes på alle officielle EU-sprog.

Andre indtægter i relation til banktilsynsopgaverne

ECB har ret til at pålægge enheder under tilsyn administrative sanktioner for manglende overholdelse af forpligtelser i henhold til EU's banktilsynsregler (herunder ECB's tilsynsafgørelser). Indtægterne herfra tages ikke med i beregningen af de årlige tilsynsgebyrer. ECB's gebyrforordning sikrer, at hverken skadeserstatning til tredjepart eller administrative bøder (sanktioner), som skal betales til ECB af enheder under tilsyn, får indflydelse på tilsynsgebyret. De administrative bøder, som enheder under tilsyn skal betale, medtages som indtægt på ECB's resultatopgørelse.

I 2017 vedtog ECB tre sanktionsafgørelser, som pålagde fem bøder til et samlet beløb på 15,3 mio. euro. Af dette beløb blev det anset som usikkert, at 11,2 mio. euro kunne inddrives, idet enheden, der havde fået bøden, havde fået inddraget sin

banklicens og nu er under likvidation. I henhold til forsigtighedsprincippet blev der ultimo året foretaget en hensættelse på fordragens fulde beløb.

Nærmere oplysninger om håndhævelser og sanktioner findes i afsnit 4.2 i denne rapport.

7 Retsakter vedtaget af ECB

Nedenfor ses en liste over de retlige instrumenter på banktilsynsområdet, der blev vedtaget af ECB i 2017 og offentliggjort i Den Europæiske Unions Tidende og/eller på ECB's websted. Listen indeholder retlige instrumenter, der er vedtaget i henhold til artikel 4, stk.3, i Rådets forordning (EU) nr.1024/2013 og andre relevante retlige instrumenter.

7.1 ECB's forordninger

ECB/2017/25

Den Europæiske Centralbanks [forordning \(EU\) 2017/1538](#) af 25. august 2017 om ændring af forordning (EU) 2015/534 om indberetning af finansielle oplysninger i tilsynsøjemed (EUT L 240, 19.9.2017, s. 1)

ECB/2017/26

Den Europæiske Centralbanks [forordning \(EU\) 2017/1539](#) af 25. august 2017 om fastsættelse af ikrafttrædelsesdatoen for forordning (EU) 2017/1538 om ændring af forordning (EU) 2015/534 om indberetning af finansielle oplysninger i tilsynsøjemed (ECB/2017/25) for mindre signifikante enheder under tilsyn, som er underlagt nationale regnskabssystemer (EUT L 240, 19.9.2017, s. 212)

7.2 Andre retlige instrumenter end forordninger

ECB/2017/6

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/274](#) af 10. februar 2017 om fastsættelse af principper for at give feedback vedrørende de opgaver, som de kompetente nationale myndigheders underkoordinatorer udfører, og om ophævelse af afgørelse (EU) 2016/3 (EUT L 40, 17.2.2017, s. 72)

ECB/2017/9

Den Europæiske Centralbanks [retningslinje \(EU\) 2017/697](#) af 4. april 2017 om kompetente nationale myndigheders udøvelse af de valgmuligheder og skøn, der gives i henhold til EU-retten, for så vidt angår mindre signifikante institutter (EUT L 101, 13.4.2017, s. 156)

ECB/2017/10

Den Europæiske Centralbanks [henstilling](#) af 4. april 2017 om fælles specifikationer for kompetente nationale myndigheders udøvelse af nogle af de valgmuligheder og skøn, der gives i henhold til EU-retten, for så vidt angår mindre signifikante institutter (EUT C 120, 13.4.2017, s. 2)

ECB/2017/11

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/760](#) af 24. april 2017 om det samlede beløb for de årlige tilsynsgebyrer for 2017 (EUT L 113, 29.4.2016, s. 52)

ECB/2016/40

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/933](#) af 16. november 2016 om de generelle rammer for delegation af beslutningstagende beføjelser for retlige instrumenter i forbindelse med tilsynsopgaver (EUT L 141, 1.6.2017, s. 14)

ECB/2016/41

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/934](#) af 16. november 2016 om delegation af afgørelser vedrørende signifikansen af enheder under tilsyn (EUT L 141, 1.6.2017, s. 18)

ECB/2016/42

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/935](#) af 16. november 2016 om delegation af beføjelser til at vedtage afgørelser om egnethed og hæderlighed samt vurdere krav til egnethed og hæderlighed (EUT L 141, 1.6.2017, s. 21)

ECB/2017/16

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/936](#) af 23. maj 2017 om udpegning af ledere af arbejdsenheder til at vedtage delegerede afgørelser om egnethed og hæderlighed (EUT L 141, 1.6.2017, s. 26)

ECB/2017/17

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/937](#) af 23. maj 2017 om udpegning af ledere af arbejdsenheder til at vedtage delegerede afgørelser vedrørende signifikansen af enheder under tilsyn (EUT L 141, 1.6.2017, s. 28)

ECB/2017/21

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/1198](#) af 27. juni 2017 om de kompetente nationale myndigheders indberetning af kreditinstitutters finansieringsplaner til Den Europæiske Centralbank (EUT L 172, 5.7.2017, s. 32)

ECB/2017/23

Den Europæiske Centralbanks [afgørelse \(EU\) 2017/1493](#) af 3. august 2017 om ændring af afgørelse ECB/2014/29 om fremsendelsen til Den Europæiske Centralbank af tilsynsdata indberettet til de kompetente nationale myndigheder af enhederne under tilsyn i henhold til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) nr. 680/2014 (EUT L 216, 22.8.2017, s. 23).

8 Den europæiske banksektor i tal

De vigtigste udviklingstendenser for indikatorer for gearing og likviditet blev tilføjet til de data, der offentliggøres på ECB's banktilsynswebsted.

Siden december 2016 har ECB offentliggjort aggregerede data om sammensætningen af balancen, rentabiliteten, solvensen og kreditrisikoen i signifikante institutter på [banktilsynswebstedet](#). Omfanget af de offentliggjorte data blev udvidet i 2017, således at de omfatter oplysninger om gearings- og likviditetsdækningsgrader. Disse banktilsynsstatistikker offentliggøres hvert kvartal og omfatter geografiske opdelinger og opdelinger efter bankernes klassifikation.

Nogle af de vigtigste statistikker for den betragtede periode vises nedenfor. Det skal bemærkes, at det udsnit af banker, som er anvendt i de forskellige referenceperioder, varierer, da listen over signifikante institutter er blevet ændret.

En tendens i retning af højere kapitalprocenter i de seneste rapporteringsperioder kan observeres på det højeste konsolideringsniveau (se [tabel 10](#)). Den samlede kapitalprocent var i 3. kvartal 2017 steget til 17,98 pct. fra 17,18 pct. året før. Lignende stigninger kan observeres for CET1 og Tier 1. Gearingsgraden er blevet marginalt forbedret, både i henhold til overgangsdefinitionen og den fuldt indfasede definition. Likviditetsdækningsgraden var på 140,27 pct. i 3. kvartal 2017, hvilket var en stigning fra 137,64 pct. året før.

Tabel 10

Samlet kapitalprocent og komponenterne heraf, gearingsgard og likviditetsdækningsgrad, efter referenceperiode

(i pct.)

Indikator	3. kv. 2016	4. kv. 2016	1. kv. 2017	2. kv. 2017	3. kv. 2017
CET1	13,69 pct.	13,77 pct.	13,74 pct.	13,88 pct.	14,32 pct.
Tier 1	14,57 pct.	14,71 pct.	14,75 pct.	14,88 pct.	15,32 pct.
Samlet kapitalprocent	17,18 pct.	17,29 pct.	17,44 pct.	17,56 pct.	17,98 pct.
Gearingsgrad (overgangsperioden)	5,30 pct.	5,39 pct.	5,29 pct.	5,32 pct.	5,39 pct.
Gearingsgrad (indfaset)	4,99 pct.	5,03 pct.	5,04 pct.	5,08 pct.	5,17 pct.
Likviditetsdækningsgrad	137,64 pct.	135,80 pct.	141,67 pct.	142,68 pct.	140,27 pct.

Kilde: ECB.

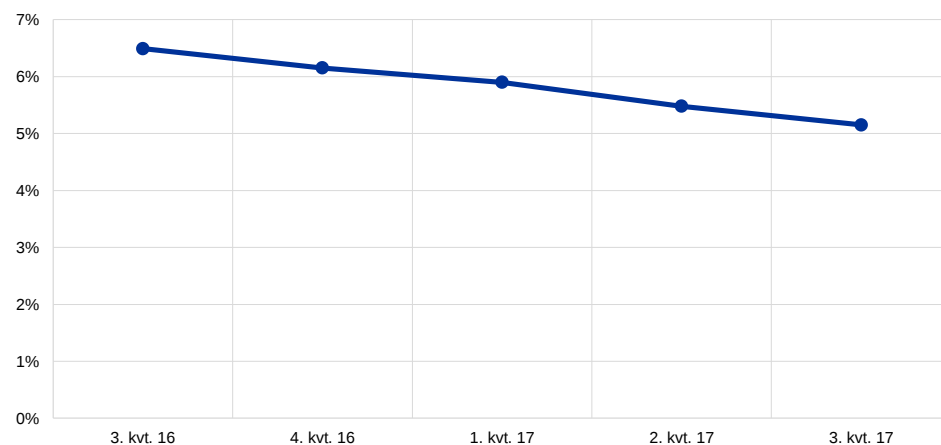
Anm.: Signifikante institutter på det højeste konsolideringsniveau, for hvilke der findes en fælles indberetning om kapitaldækning (COREP) og indberetning af regnskabsdata (FINREP). Der var nærmere bestemt 122 signifikante institutter i 3. kvartal 2016, 121 i 4. kvartal 2016, 118 i 1. kvartal 2017 og 114 i 2. og 3. kvartal 2017. Antallet af enheder pr. referenceperiode afspejler ændringer af listen over signifikante institutter som følge af ECB Banktilsyns vurderinger, der normalt finder sted en gang om året, samt fusioner og overtagelser.

Kvaliteten af bankernes aktiver er også blevet forbedret, i takt med at den samlede andel af NPL er faldet støt fra 6,49 pct. i 3. kvartal 2016 til 5,15 pct. i 3. kvartal 2017 (se [figur 13](#)).

Aktivkvaliteten forbedres

Figur 13

Aktivkvaliteten: misligholdte lån og forskud efter referenceperiode

Kilde: ECB.

Anm.: Udsnit som i tabel 10.

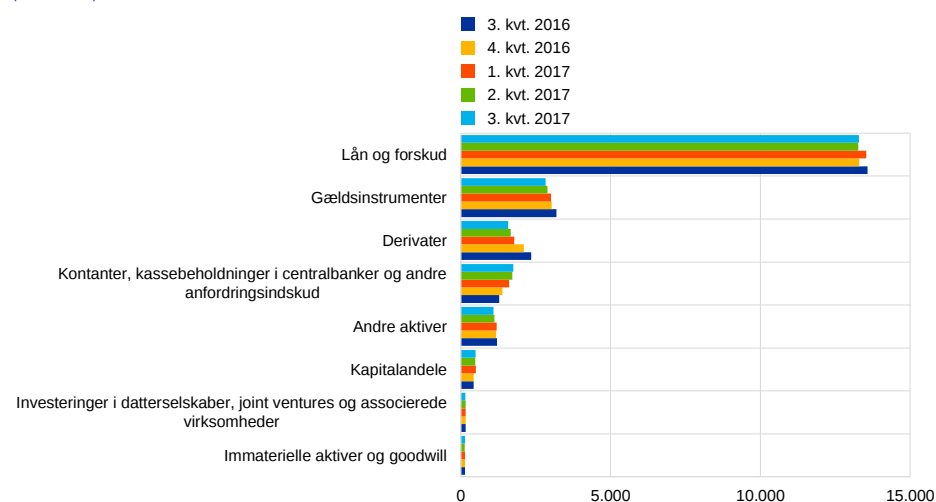
Sammensætningen af balancen forbliver stabil (med et udsnit, som ændrer sig)

Bankernes samlede aktiver og passiver (se **figur 14** og **figur 15**) afspejler dataene for udsnit af enheder (som ændrer sig) på bestemte tidspunkter. Med dette in mente er de vigtigste poster på balancen stort set forblevet uændrede over tid, selv om sammensætningen af aktiverne viser en stigende tendens for posten "Kontanter, kassebeholdninger i centralbanker og andre anfordringsindskud" og en faldende tendens for posterne "Gældsinstrumenter" og "Derivater". Sammensætningen af passiverne viser desuden en faldende tendens for "Derivater" og "Udstedte gældsinstrumenter" og en lille stigning i "Indskud".

Figur 14

Sammensætning af aktiver efter referenceperiode

(i mia. euro)

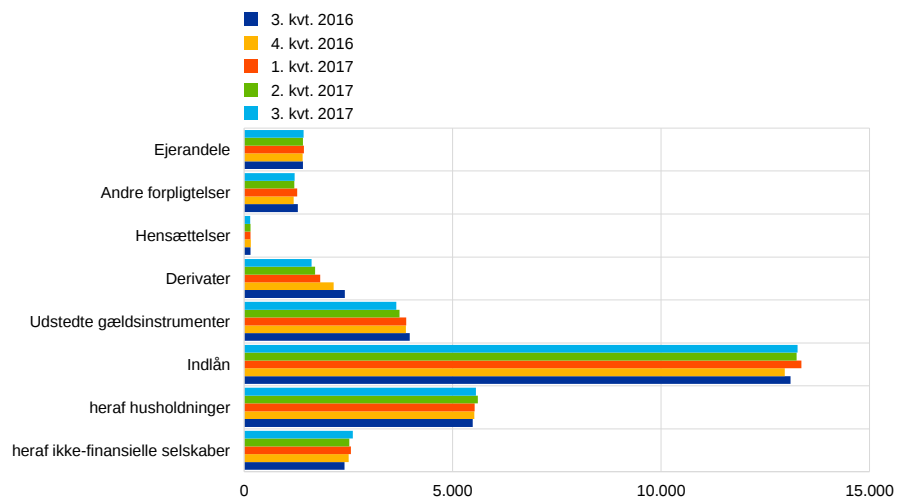
Kilde: ECB.

Anm.: Udsnit som i tabel 10.

Figur 15

Sammensætning af passiver og egenkapital efter referenceperiode

(i mia. euro)

Kilde: ECB.

Anm.: Udsnit som i tabel 10.

9 Ordliste

Aktiver på niveau 1, 2 eller 3: De tre aktivklasser kan skelnes fra hinanden på grundlag af de input, der anvendes til at fastsætte værdien af aktiverne. Aktiver på niveau 1 handles på aktive markeder. Derfor kan input, som fx børsnoteringer, anvendes til at fastsætte deres værdi. Aktiver på niveau 2 handles på ikke-aktive markeder. Derfor kræves der input, som ikke er de børsnoteringer, der anvendes til aktiver på niveau 1. Disse input skal være direkte eller indirekte observerbare. Aktiver på niveau 3 handles på markeder med ingen eller meget lidt aktivitet. Der er derfor ingen observerbare data, som kan anvendes til at fastsætte deres værdi. Disse aktivers værdi må nødvendigvis fastsættes ved brug af den bedste til rådighed værende information om de antagelser, som markedsdeltagerne ville anvende til at fastsætte værdien af sådanne aktiver.

Bankunion: En af byggestenene i gennemførelsen af Den Økonomiske og Monetære Union. Den består af en integreret finansiell ramme med en fælles tilsynsmekanisme, en fælles afviklingsmekanisme for banker og et fælles regelsæt, herunder harmoniserede indskudsgarantiordninger, som kan udvikle sig til en fælles europæisk indskudsforsikringsordning.

Basel III: Et omfattende sæt reformtiltag, som er udarbejdet af Baselkomiteen for Banktilsyn som reaktion på den finansielle krise i 2008. Basel III bygger på Basel II-regelsættet. Formålet er at styrke reguleringen, tilsynet og risikostyringen i banksektoren. Tiltagene skal forbedre banksektorens modstandskraft over for finansiell og økonomisk stress, forbedre risikostyring og ledelse og styrke bankernes gennemsigtighed og pligt til offentliggørelse.

Baselkomiteen for Banktilsyn (BCBS): Den førende enhed for internationale standarder for tilsyn med banker og et forum for samarbejde om forhold vedrørende banktilsyn. Komiteen skal styrke reguleringen af, tilsynet med og praksis i banker verden over med henblik på at fremme finansiell stabilitet. BCBS' medlemmer omfatter organisationer med direkte banktilsynsbeføjelser og centralbanker.

CRR/CRD IV: [Kapitalkravsforordning og kapitalkravsdirektiv: Forordning \(EU\) nr. 575/2013 om tilsynsmæssige krav til kreditinstitutter og investeringsselskaber \(CRR\)](#) og [direktiv 2013/36/EU om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter og investeringsselskaber \(CRD IV\)](#). De omtales ofte under ét som CRD IV.

Europæiske Banktilsynsmyndighed, Den (EBA): En uafhængig EU-myndighed, som blev oprettet 1. januar 2011 som en del af Det Europæiske Finanstilsynssystem, og som skal sikre effektiv og konsekvent tilsynsregulering og

tilsyn i banksektoren i hele EU. Dens hovedopgave er at bidrage til oprettelsen af det europæiske fælles regelsæt for bankvæsen, hvis formål er at opstille fælles harmoniserede tilsynsregler i hele EU.

Fælles Tilsynsmekanisme, Den (SSM): En mekanisme, der består af ECB og de kompetente nationale myndigheder i de deltagende medlemslande, og som har til formål at udøve de tilsynsmæssige opgaver, som er pålagt ECB. ECB har ansvaret for, at denne mekanisme, som er en del af den europæiske bankunion, fungerer effektivt og konsekvent.

Fælles tilsynsteam (JST): Et team af tilsynsførende, som består af medarbejdere i ECB og de kompetente nationale myndigheder, og som har til opgave at føre tilsyn med en signifikant enhed eller koncern under tilsyn.

Ikke-indsigelsesprocedure: Standardbeslutningsproces, som er fastsat i SSM-forordningen, i forbindelse med ECB's tilsynsvirksomhed. ECB's tilsynsråd vedtager udkast til afgørelser, som derefter forelægges ECB's styrelsesråd til vedtagelse. Afgørelserne anses for vedtaget, medmindre Styrelsesrådet gør indsigelse inden for en bestemt frist på højst 10 arbejdsdage.

Intern model: En metode til risikomåling og risikostyring, der anvendes ved beregningen af kapitalgrundlagskrav, og som tilhører et kreditinstitut og kræver den kompetente myndigheds forudgående tilladelse i overensstemmelse med tredje del i CRR.

Kompetent national myndighed: En offentlig myndighed eller et offentligt organ, som er officielt anerkendt i henhold til national lovgivning, og som i henhold til denne er bemyndiget til at føre tilsyn med institutter som led i tilsynsordningen i det pågældende medlemsland.

Kvalificeret andel: En besiddelse på mindst 10 pct. af kapitalen eller stemmerettighederne i et kreditinstitut eller en besiddelse, som giver mulighed for at udøve betydelig indflydelse på driften af det pågældende kreditinstitut.

Maksimalt udlodningsbeløb: Hvis det kombinerede bufferkrav ikke overholdes, medfører det obligatoriske restriktioner på udlodninger (fx udbytter, rentebetalinger på hybride kernekapitalinstrumenter og diskretionære bonusbeløb). Hvis en bank ikke overholder sit kombinerede bufferkrav, vil det automatisk udløse et forbud mod at udlodde mere end det maksimale udlodningsbeløb. Det maksimale udlodningsbeløb er bankens overskud til udlodning multipliceret med en faktor på mellem 0,6 og 0, afhængigt af, hvor meget af dens egentlige kernekapital der ligger under det kombinerede bufferkrav.

Mindre signifikant institut: Institutter, som de kompetente nationale myndigheder fører tilsyn med. I modsætning hertil er det ECB, som fører direkte tilsyn med de signifikante institutter.

Minimumskrav til kapitalgrundlag og nedskrivningsrelevante passiver

(MREL): Krav til alle kreditinstitutter i EU, der skal sikre, at kreditinstitutterne kan absorbere tab, hvis de går konkurs. MREL blev udstedt af Europa-Kommissionen i direktivet om genopretning og afvikling (BRRD). Det har det samme mål som TLAC-kravet. De specifikke kapitalkrav i henhold til MREL beregnes imidlertid på en anden måde, idet der anvendes kriterier fastsat af EBA.

Misligholdte lån (NPL): I artikel 145 i bilag V til EBA's gennemførelsesmæssige tekniske standarder om tilsynsrapportering er misligholdte lån lån, der opfylder et af eller begge de følgende kriterier: a) væsentlige eksponeringer, som har været misligholdte i over 90 dage, b) det anses for usandsynligt, at debitoren indfrier alle sine kreditforpligtelser uden afhændelse af sikkerhedsstillelse, uanset et eventuelt forfaldent beløb eller antallet af dage for misligholdelsen.

Nødlidende eller forventeligt nødlidende (FOLTF): Der er fire grunde til, at en bank kan blive erklæret nødlidende eller forventeligt nødlidende: i) den opfylder ikke længere tilsynsmyndighedens krav til tilladelse, ii) den har flere passiver end aktiver, iii) den er ude af stand til at indfri sin gæld, efterhånden som den forfalder, iv) den kræver ekstraordinær offentlig finansiel støtte. En af ovenstående betingelser skal være opfyldt – eller vil sandsynligvis blive opfyldt – på det tidspunkt, hvor banken erklæres nødlidende eller forventeligt nødlidende.

Omfattende vurdering: Finansielle sundhedstjek, som ECB skal foretage, inden den overtager det direkte tilsyn med et kreditinstitut. Omfattende vurderinger hjælper med at sikre, at bankerne har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag og kan modstå eventuelle finansielle chok. Vurderingen omfatter en gennemgang af aktivkvaliteten og en stresstest.

Pasordningsprocedure: Procedure for fri etablering og fri udveksling af tjenesteydelser i andre medlemslande vedrørende ethvert kreditinstitut, der er meddelt tilladelse og er underlagt tilsyn af et andet medlemslands kompetente myndigheder, forudsat at disse aktiviteter er omfattet af tilladelsen (i henhold til bestemmelserne i artikel 33-46 i CRD IV).

Rådet for Finansiell Stabilitet (FSB): Et internationalt organ, som fremmer den internationale finansielle stabilitet. Dette sker ved at koordinere nationale finansielle myndigheder og internationale standardiseringsorganer i deres arbejde med at udvikle solide reguleringsmæssige og tilsynsmæssige politikker samt andre politikker for den finansielle sektor. Rådet fremmer lige vilkår ved at tilskynde til en

ensartet gennemførelse af disse politikker på tværs af sektorer og jurisdiktioner.

Signifikant institut: Kriterierne for, om banker betragtes som signifikante – og dermed er under ECB's direkte tilsyn – er fastlagt i SSM-forordningen og SSM-rammeforordningen. For at blive betragtet som signifikant skal bankerne opfylde mindst ét af disse kriterier. Uanset om kriterierne opfyldes, kan SSM beslutte, at et institut er signifikant for at sikre en ensartet anvendelse af høje tilsynsstandards. ECB fører direkte tilsyn med 118 signifikante bankkoncerner.

SSM-forordningen: Retsakten, der ligger til grund for oprettelsen af en fælles tilsynsmekanisme for kreditinstitutter i euroområdet og eventuelle andre EU-lande og er et af hovedelementerne i den europæiske bankunion. SSM-forordningen pålægger ECB bestemte opgaver i forbindelse med politikker vedrørende tilsynet med kreditinstitutter.

SSM-rammeforordningen: Den retlige ramme, der fastlægger praktiske forhold vedrørende samarbejdet mellem ECB og de kompetente nationale myndigheder, som deltager i Den Fælles Tilsynsmekanisme, i henhold til SSM-forordningen.

Tilsynskontrol- og evalueringsproces (SREP): Den proces, der blev anvendt som retningslinje for tilsynskontrollen af signifikante og mindre signifikante kreditinstitutter og til at bestemme, hvorvidt der skulle pålægges mulige yderligere krav (ud over mindstekravet til kapital) med hensyn til kapitalgrundlag, oplysning eller likviditet, eller om der eventuelt skulle træffes andre tilsynsforanstaltninger.

Valgmuligheder og nationale skøn: Valgmuligheder er bestemmelser i EU-lovgivningen, der giver kompetente myndigheder eller medlemslande mulighed for at vælge, hvordan de vil overholde en given bestemmelse ved at vælge blandt forskellige muligheder. Nationale skøn er bestemmelser i EU's banklovgivning, der giver kompetente myndigheder eller medlemslande mulighed for at vælge, om de vil benytte en given bestemmelse eller ej.

Vurdering af egnethed og hæderlighed: Tilsynsmyndighederne vurderer, om kandidater til bankers ledelsesorganer besidder den nødvendige egnethed og hæderlighed. ECB træffer sådanne afgørelser om egnethed og hæderlighed for direktørerne for de 118 største banker i euroområdet, mens afgørelser om egnethed og hæderlighed for mindre signifikante institutter træffes af de nationale tilsynsmyndigheder, medmindre det drejer sig om en ny banklicens.

Forkortelser

Lande

BE	Belgien	HR	Kroatien	PL	Polen
BG	Bulgarien	IT	Italien	PT	Portugal
CZ	Tjekkiet	CY	Cypern	RO	Rumænien
DK	Danmark	LV	Letland	SI	Slovenien
DE	Tyskland	LT	Litauen	SK	Slovakiet
EE	Estland	LU	Luxembourg	FI	Finland
IE	Irland	HU	Ungarn	SE	Sverige
GR	Grækenland	MT	Malta	UK	Storbritannien
ES	Spanien	NL	Holland	US	USA
FR	Frankrig	AT	Østrig		

I overensstemmelse med EU's praksis angives EU-landene i alfabetisk rækkefølge efter landenes navne på deres nationale sprog.

Andre forkortelser

BCBS	Baselkomiteen for Banktilsyn	FOLTF	Nødlidende eller forventeligt nødlidende
BCPs	Basel core principles	FRTB	Grundlæggende gennemgang af handelsbeholdningen
BRRD	Direktivet om genopretning og afvikling af banker	FSB	Rådet for Finansiell Stabilitet
BUCOM	Budgetkomiteen	FTE	Fuldtidsækvivalente stillinger
CCP	Centrale modparter	ICAAP	Intern procedure til vurdering af kapitalgrundlaget
CET1	Tier 1-kernekapital	IFRS	International Financial Reporting Standards
CGO	Kontoret for Compliance og Governance	ILAAP	Intern procedure til vurdering af likviditetsgrundlaget
COI	Den centraliserede afdeling for inspektioner på stedet	IMAS	SSM's informationsstyringssystem
COREP	Common reporting	IMF	Den Internationale Valutafond
CRD IV	Kapitalkravsdirektivet	IRRBB	Renterisiko i bankbogen
CRR	Kapitalkravsforordningen	ITS	Gennemførelsesmæssige tekniske standarder
DSCR	Debt-Service Coverage Ratio	LR	Gearingsgrad
EBA	Den Europæiske Banktilsynsmyndighed	MREL	Minimumskrav til kapitalgrundlag og nedskrivningsrelevante passiver
EBITDA	Resultat før renter, skat og af- og nedskrivninger	NPL	Misligholdte lån
ECA	Den Europæiske Revisionsret	NSFR	Net stable funding ratio
ECB	Den Europæiske Centralbank	RAS	Risikovurderingssystem
ECL	Forventet kredittab	SMV	Små og mellemstore virksomheder
Ecofin	Rådet (økonomi og finans)	SRB	Den Fælles Afviklingsinstans
ECON	Økonomi- og Valutaudvalget	SREP	Tilsyns kontrol- og vurderingsprocessen
ESCB	Det Europæiske System af Centralbanker	SRMR	Forordningen om Den Fælles Afviklingsmekanisme
ESMA	Den Europæiske Værdipapir- og Markedstilsynsmyndighed	SSM	Den Fælles Tilsynsmekanisme
ESRB	Det Europæiske Udvalg for Systemiske Risici	TLAC	Den samlede tabsabsorberende kapacitet
EU	Den Europæiske Union	TRIM	Måltrettet gennemgang af interne modeller
EØS	Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde		
FINREP	Financial reporting		
FMI'er	Finansielle markedsinfrastrukturer		

Tegnforklaringer i tabellerne

"-" Foreligger ikke/Ikke anvendelig

"." Foreligger endnu ikke

© Den Europæiske Centralbank, 2018

Postadresse 60640 Frankfurt am Main, Tyskland
Telefon +49 69 1344 0
Websted www.bankingsupervision.europa.eu

Alle rettigheder forbeholdt. Kopiering til uddannelsesformål eller i ikke-kommercielt øjemed er tilladt, såfremt kilden angives.

ISSN	2443-5821 (html)	DOI	10.2866/858157 (html)
ISSN	2443-5821 (pdf)	DOI	10.2866/182325 (pdf)
ISBN	978-92-899-3180-9 (html)	EU-katalognummer	QB-BU-18-001-DA-Q (html)
ISBN	978-92-899-3147-2 (pdf)	EU-katalognummer	QB-BU-18-001-DA-N (pdf)